

OSOBNOSTI PÔDOHOSPODÁRSKYCH VIED

2015

OSOBNOSTI PÔDOHOSPODÁRSKYCH VIED

2015

Osobnosti pôdohospodárskych vied

**Sekretariát Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske
a veterinárske vedy pri SAV: Radlinského 9, 812 37 Bratislava**

Názov: **Osobnosti pôdohospodárskych vied**
Zostavili: prof. Ing. Jozef Golian, Dr., doc. Ing. Gabriela Juhásová, CSc. doc. Ing. Kamil
Cejpek, CSc., doc. MVDr. Slavomír Marcinčák, PhD., doc. RNDr. Jaroslava
Sobocká, CSc., Ing. Ján Kukla, CSc., prof. Ing. Alexander Dandár, DrSc., †
Rok vydania: 2015
Náklad: 300 ks
Tlač: Garmond Nitra
Recenzenti: doc. Ing. Jozef Konôpka, CSc., Ing. Anton Janitor, CSc.,

Rukopis neprešiel redakčnou úpravou vo vydavateľstve.

ISBN

Predhovor

Rok 2015 je v živote Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV významným rokom. Pripomíname si 265. výročie narodenia Juraja Fándlyho, s ktorým je táto spoločnosť veľmi úzko spätá. Je to práve tým, že

spoločnosť udeľuje ako najvyššie vyznamenanie medailu Juraja Fándlyho za prínos v oblasti poľnohospodárskych, lesníckych, potravinárskych a veterinárskych vied. Vo svojej takmer 50-ročnej histórii už bolo udelených do 120 Fándlyho medailí osobnostiam, ktoré významným spôsobom posunuli hranice vedy a vzdelávania, zaslúžili sa nielen o ich rozvoj ale aj výchovu novej generácie odborníkov, vedcov, učiteľov. A práve podobná publikácia už v roku 2005 po prvý krát vydala svedectvo o nositeľoch Fándlyho medaily a po 10-tich rokoch sme sa rozhodli, že ju doplníme a aktualizujeme o ďalšie osobnosti, ktorý sa stali nositeľmi Fándlyho medaily v rokoch 2005 – 2015.

Publikácia si kladie za cieľ zachovať vo vedomí súčasnej aj budúcich generácií osobnosti, ktoré pracovali nielen v oblasti vedy, výskumu, školstva, ale aj v riadiacich a manažérskych funkciách a snažili sa takto presadzovať požiadavky vedecko-výskumnej základne na miestach, kde sa o tom rozhodovalo. Každá z uvedených pozícií je zložitá a náročná, vyžaduje si obrovské penzum vedomostí, skúseností, citu, času a sebazaprenia ak má človek dosiahnuť úspech a zároveň ukázať cestu iným. Vedecko-výskumná základňa, školstvo ako aj iné pozície v oblasti pôdohospodárskych vied sa za ostatných 25 rokov ocitli v zložitej situácii. Je to predovšetkým kríza ekonomických a morálnych hodnôt, nedostatok sebadôvery a občianskej zodpovednosti za budúcnosť nielen vedy, vzdelávania ale samotného života a existencie. Nie je to situácia neriešiteľná, treba však hľadať spoločné cesty a ciele, ktoré nás z tejto zložitej situácie vyvedú. A práve tu je úloha jednotlivcov, ale aj spoločností a význam ich združovania aby formulovali vízie, ciele a cesty, ktoré budú spoločensky prijateľné, prospešné a ekonomicky realizovateľné.

Každá osobnosť pôdohospodárskej vedy bude prínosom vtedy, ak bude presadzovať spoločensky zodpovedné ciele vedúce k prospechu nielen jednotlivca, skupín či inštitúcií, ale predovšetkým vedúce k prospechu celej spoločnosti. V tejto oblasti je potrebné aby sa aj nositelia Fándlyho medaily intenzívnejšie zapájali do riešenia celospoločenských problémov v oblasti pôdohospodárskych vied, aby individuálne, ale častejšie skupinovo poukazovali na nedostatky systému riadenia, financovania a kvality vedy, výskumu a vzdelávania.

V súčasnom období pociťujeme nedostatok objektívnych, vyrovnaných a myšlienkového hodnotových názorov, stanovísk, či riešení každodenných problémov vedy a vzdelávania. Je potrebné hľadať nové modely financovania vedy, vzdelávania, prehodnotiť potreby a priority výskumu, kvalitu vzdelávania ako aj kvalitu pracovnej sily na trhu práce. Taktiež je potrebné prehodnotiť priority potravinovej a výživovej politiky vo vzťahu ku zdravotnému stavu obyvateľstva, produkcii domácich potravín a rozvoju vidieka. Toto všetko a mnohé ďalšie sú úlohy, ktoré stoja pred ešte pracovne aktívnymi nositeľmi Fándlyho medaily, ale aj pred tými, ktorí ešte môžu prispieť rôznym dielom k zlepšeniu situácie v slovenskom pôdohospodárstve, ktoré takéto osobnosti potrebuje. Ocenenie nie je len za vykonanú prácu, je to aj záväzok pre budúcnosť, mať víziu a ciele zmeniť veci k lepšiemu, mať zodpovednosť pred spoločnosťou a budúcimi generáciami. Je to práve budúcnosť, ktorá nás bude hodnotiť, ktorá posúdi či sme dôstojne a zodpovedne naplnili odkaz Juraja Fándlyho a či sme čas, prostriedky a energiu nepremrhali na nepodstatné veci. Je potrebné hlboko sa zamyslieť nad súčasnosťou, príčinami takého stavu a hľadať lepšiu cestu pre dôstojný status človeka.

prof. Ing. Jozef Golian, Dr.,
predseda SSPLPV

Osobnosti lesníckych vied

BENČAĎ, František, doc. Dr.h.c. Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Ústavu dendrobiológie SAV Arborétum Mlyňany

Narodený 18.9.1929 v Kozárovciach. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach Ing. (1952), CSc. (1960 na VŠZ v Brne), DrSc. (1984 na VŠLD vo Zvolene), Dr.h.c. udelený Kertészetiés Szólószeti Egyetem Budapest, 2000. Externý docent a vedúci Katedry biológie a chémie Pedagogickej fakulty v Nitre (1969), poverený vedením Arboréta Mlyňany (1954). Zakladateľ a prvý riaditeľ samostatného „Ústavu dendrobiológie SAV v Arboréte Mlyňany (1954-1989).

Profesijná aktivita: Výskum domácich a cudzokrajných drevín. Riešiteľ a koordinátor dendrologického výskumu v rámci SR, ČSFR a medzinárodnej spolupráce, výskum biológie, taxonómie a ekológie lesných drevín, introdukcia cudzokrajných drevín v rámci tvorby krajiny. Autor a spoluautor viac ako 240 vedeckých prác publikovaných v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch. Autor monografie *Atlas rozšírenia cudzokrajných drevín na Slovensku*, za ktorú mu bola udelená Národná cena Slovenska (1986). Člen vedeckých rád Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Pedagogickej fakulty v Nitre, Vysokej školy zemédskej v Brne - Záhradníckej fakulty Lednice na Morave, člen Vedeckého kolégia SAV a ČSAV, redakčných rád vedeckých periodík z oblasti dendrológie. Nositeľ vyznamenaní Za vynikajúcu prácu (1977), Za zásluhy o výstavbu 967), Holubyho medaila SBS (1984), Zlatá plaketa ČSAV G. J. Mendela (1989), Strieborná medaila SAV (1989), Zlatá plaketa Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1989), Zlatá medaila Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1989). Člen, Čestný člen (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV v Bratislave, Čestný občan rodnej obce Kozárovce. Zomrel 17.1.2010 v Topoľčiankach.

BEZAČINSKÝ, Hubert, prof. Ing.

profesor Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene

Narodený 6.11.1910 v Starom Sombore (Ukrajina). Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy zemédskej v Brne, Ing. (1934), docent (1957), profesor (1964). Od r. 1936 lesný asistent, správca lesného majetku, lesný inšpektor Krajskej správy lesov v Solivare, vedúci Katedry pestovania lesov a prodekan Lesníckej fakulty VŠLD vo Zvolene. Profesionálna aktivita: vedecké koncepcie pestovania lesa ako spoločenstva organizmov, zákonitosti rastu, genézy reprodukcie, riešenie vzťahov medzi uplatňovaním technických a ekonomických aspektov v rámci regulácie rastového procesu lesov, aplikácia typologických aspektov v pestovaní lesa a pri ich druhej prestavbe. Propagátor vedeckého používania a praktickej aplikácie vedeckých poznatkov v lesnom hospodárstve na Slovensku, zakladateľ výberového princípu hospodárenia v rovnorodých a rôznorodých výberových porastoch. Ako zakladateľ koncepcie pestovania lesa významne ovplyvnil pestovanú časť v lesnom hospodárstve.

Člen vedeckých rád Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Vysokej školy zemédskej v Brne, člen Kolégia SAV teoretických základov pôdohospodárstva. Autor 30 pôvodných vedeckých prác, početných odborných článkov, autor a spoluautor 5 knižných publikácií a celého radu výskumných prác z odboru pestovania lesa. Čestný člen Universitát Tharandt, SRN, čestný člen Stowarzyszenia Leśnictwa vo Warszawie. Nositeľ Pamätnej medaily Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Pamätnej medaily SAV, Čestnej medaily J. H. Cottu Forst. Fakultät der Technischer Universität Tharandt SRN. Zakladajúci člen, predseda Lesníckej sekcie (1968-1973), Čestný člen (1975), nositeľ medaily J. Fándlyho (in memoriam 1995) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Zomrel 7.10.1975 vo Zvolene.

BINDER, Róbert, prof. Ing.

profesor Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene

Narodený 27.3.1897 v Stupave. Absolvent Banskej a lesníckej akadémie v Banskej Štiavnici, Českého vysokého učení technického v Prahe, Lesnícky odbor, Ing. (1920). Lesný inžinier Štátnych lesov v Banskej Bystrici (1920-1924), lesný správca, prednosta (1924-1931), a riaditeľ Štátnych lesov v Banskej Bystrici (1931-1934), vládny radca Ministerstva poľnohospodárstva v Bratislave (1935-1945). Mimoriadny profesor SVŠT v Bratislave (1943-1946), riadny profesor a rektor Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach (1949-1950), riadny profesor Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1952-1960), vedúci Katedry lesných stavieb a zahrádzania bystrín. Dekan Lesníckej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach (1946-1948). Profesionálna aktivita: odborník európskeho významu v odbore lesných stavieb, tvorca koncepcie optimalizácie dopravnej siete pre lesné dopravné celky, tvorca systému protierózných a protipovodňových opatrení v horských oblastiach, mimoriadne sa zaslúžil o obnovu a rozvoj vysokého lesného školstva na Slovensku v povojnových rokoch. Autor 3 knižných publikácií *Lesné cesty, Lesné pozemné stavby, Zahrádzanie bystrín* (1970).

Čestný člen Čs. akadémie zemědělských vied, člen vedeckých rád Lesníckej fakulty v Prahe, v Brne a VU lesného hospodárstva vo Zvolene. Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodársku, lesnícku, potravinársku a veterinársku vedu SAV v Bratislave (1973), Zlatá medaila VŠLD vo Zvolene (1970), Vysokej školy zemědělskej v Brne a Vysokej školy zemědělskej v Prahe a početné uznanie za zásluhy o lesnícku vedu. Zomrel 2.12.1980 v Modre.

BISKUPSKÝ, Vladimír, Dr. Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodil sa 10.11.1921. Absolvent Slovenskej vysokej školy technickej, Odbor lesného inžinierstva v Bratislave, Ing. (1947), odborný asistent na Vysokej škole poľnohospodárstva a lesného inžinierstva v Košiciach, vedecký pracovník Ústavu krajinskej ekológie SAV (1949-1976), Ústavu experimentálnej biológie a ekológie SAV (1976-1988).

Profesionálna aktivita: riešenie problematiky v oblasti biometrickej a hospodárskej úpravy lesa, výskum energetickej hodnoty biomasy lesa, ochrany prírody a pestovania lesa. Riešiteľ a koordinátor lesných výskumných programov v rámci Slovenska, organizátor lesného výskumu v povojnových rokoch na Slovensku. Autor a spoluautor 62 pôvodných vedeckých prác, 51 výskumných správ a 17 výskumných projektov, 4 knižných publikácií z problematiky dendrometrie.

Zakladajúci člen, nositeľ medaily J. Fándlyho (in memoriam 1995), podpredseda Lesníckej sekcie, prvý podpredseda Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodársku, lesnícku, potravinársku a veterinársku vedu pri SAV, štátneho vyznamenania Za vynikajúcu prácu. Zomrel v r. 1988.

CIFRA, Jozef, Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene,

Narodený 4. 4. 1925 v Muráni. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach, Ing. (1949), CSc. na Vysokej škole zemiedľskej v Brne (1965). Pôsobil vo Výskumnom ústave lesného hospodárstva vo Zvolene, Výskumná stanica Gabčíkovo (od roku 1963) a Bratislava (od 1974).

Profesijná aktivita: Na začiatku lesníckej praxe sa zameril na lesnícke pôdoznanectvo a venoval sa problematike spustnutých pôd a vhodnosti pôd pre pestovanie topoľov. Riešil problematiku rastu drevín v typologických jednotkách, pestovanie topoľových lignikultúr a pestovanie hydrologicky vhodných lesných porastov. Od roku 1977 sa venoval problematike ochrany podunajských lesov v súvislosti s výstavbou vodného diela Gabčíkovo-Nagymaros. Výrazná vedecká osobnosť pestovania lesov, najmä v oblasti hydrotechnických úprav a pestovania rýchlorastúcich drevín. Najznámejšie publikácie: *Spustnuté pôdy a ich zalesňovanie (1955)*, *Doterajší rast topoľov v pokusných lignikultúrach na Slovensku (1971)*, *Intenzívne spôsoby pestovania topoľov na Slovensku (1978)*.

V rokoch 1970-1983 bol popredným funkcionárom Slovenského zväzu včelárov a Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny.

GRANDTNER, Miroslav, prof. Dr. Dr.h.c.

významná osobnosť svetového lesníctva

Narodený 23.8.1928 v Liptovskej Tepličke (Benkovo). Absolvent Luvskej univerzity (Belgicko) ako inžinier lesov a vôd (1955), Magister lesníckych vied Lavalovej univerzity v Quebecu (Kanada) v roku 1959, docent (1963-1967), profesor (1967) lesníckej ekológie a medzinárodného lesníctva (1958-1993) na Fakulte lesníctva Lavalovej univerzity v Quebecu.

Profesijná aktivita: Jedna z najvýznamnejších medzinárodne uznávaných osobností slovenského lesníctva, významný odborník v ekologickom výskume so zameraním na typológiu a mapovanie lesov ako podkladu pre ich obhospodarovanie, ďalej v dendrológii, botanike, fytoecológii a lesníckej geografii. Jeho hlavným vedeckým prínosom boli poznatky o dynamike lesných ekosystémov cez rôzne štádiá sukcesie až po dosiahnutie klimaxu. Autor a spoluautor 350 vedeckých článkov, 7 monografií a 6 knižných publikácií. Najvýznamnejším dielom je „*Elsevierov slovník stromov. Časť 1. Severná Amerika (2005)*“, ktorého zámerom bolo postupne v 5.častiach (v priebehu ďalších rokov) prvýkrát v histórii vytvoriť svetový slovník stromov, obsahujúci kompletný zoznam všetkých druhov vyskytujúcich sa na našej planéte.

Zahraničný člen Akadémie vied v Toulouse (Francúzsko), Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, a Českého národného komitétu, čestný člen Asociácie biológov Quebecu. Za celoživotné dielo mu bola udelená čestná hodnosť „*Doctor honoris causa*“ na TU vo Zvolene (2002). Zomrel 21.2.2013.

GREGUŠ, Ctibor, Ing. DrSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 6.10.1923 v Kremnici. Absolvent Vysokej školy zemiedľskej v Brne, Ing. (1950), CSc. (1964), DrSc. (1991). Hlavný inžinier lesného závodu (1950), hlavný inžinier Lesoprojektu Turček a Žilina (1951-1964).

Profesijná aktivita: riadenie vyhotovovania lesných hospodárskych plánov, hospodárska úprava podrastového lesa, stratégia a koncepcia lesného hospodárstva, výskum ekológie lesa, spoluautor zákonov a vyhlášok lesného hospodárstva, zásady hospodárenia v lesoch, koordinátor a riešiteľ výskumu ČSSR a SR. *SR (1976)*, *Hodnotenie produkčného potenciálu poľnohospodárskych pôd a pôdno-ekologických regiónov Slovenska (2002)*.

Člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied. Zakladajúci člen, predseda Pedologickej sekcie (1987-1989), nositeľ medaily J. Fándlyho (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, nositeľ Medaily Jozefa Dekreta Matejovie.

HALAJ, Ján, prof. Dr. techn. Ing. DrSc.

profesor Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene

Narodený 7.9.1919 v Rumunsku. Absolvent Slovenskej vysokej školy technickej, odbor zememeračského inžinierstva v Bratislave, Ing. (1949), kde získal aj titul stavebného a lesného inžiniera. Dr. techn. (1950), DrSc. (1964) profesor (1967). Asistent Ústavu užitej geodézie SVŠT v Bratislave (1945-1949), odborný asistent Ústavu užitej geodézie Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach (1949-1950), vedúci Oddelenia hospodárskej úpravy lesa Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene (1964-1993). Profesionálna aktivita: výrazná vedecká osobnosť v lesníctve v európskom a svetovom meradle v povojnovom období, autor pozoruhodného vedeckého diela z oblasti hospodárskej úpravy lesa a biometrie. Autor troch knižných diel z problematiky biometrie, autor a spoluautor 5 knižných publikácií z problematiky produkcie lesa a jeho výchovy, 3 knižných publikácií z problematiky optimalizácie rubnej zrelosti lesa, 66 vedeckých prác, riešiteľ 35 záverečných správ a projektov výskumných úloh a celého radu popularizačných článkov, predseda Komisie pre obhajoby doktorských prác v ČSSR.

Člen Predsedníctva Čs. akadémie zemédělských vied, člen Vydavateľstva Veda SAV, Laureát Štátnej ceny KG, nositeľ Zlatej plakety Vysokej školy zemédělskej v Prahe (1969), Zlatej medaily VŠ lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1969), podpredseda Komisie pre udeľovanie Zlatých plaket Čs. akadémie zemédělskej. Zakladajúci člen, podpredseda Lesníckej sekcie (1971-1983), Čestný člen (1989) a nositeľ medaily J. Fándlyho (1995) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, nositeľ medaily Jozefa Dekreta Matejovie. Zomrel 6.2.1997 vo Zvolene.

HELL, Pavel, host. prof. doc. Ing. CSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 15. 12. 1930 v Prešove. Študoval na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach, neskoršie na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1954), CSc. (1968), docent (1990). Pracoval vo Výskumnom ústave lesného hospodárstva vo Zvolene (1969 – 1994) ako vedúci oddelenia poľovníctva a vedecký, resp. vedúci vedecký pracovník.

Profesionálna aktivita: Jedna z najvýznamnejších slovenských osobností v oblasti poľovníckej vedy a výskumu. Riešil takmer všetky aktuálne problémy manažmentu zveri v tomto období. Je autorom početných projektov bažantníc, zvernic a zverofariem. Od roku 1971 bol vydavateľom a vedeckým redaktorom vedeckého časopisu „Folia venatoria“. Pracoval aj ako člen redakčnej rady časopisu „Poľovníctvo a rybárstvo“ a zahraničného časopisu „Zeitschrift für Jagdwissenschaft“.

Počas mnohých rokov pracoval v rôznych funkciách Slovenského poľovníckeho zväzu. Zomrel 11.8.2009.

HOLUBČÍK, Milan, doc. Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený v roku 1925 v Oravskej Lesnej. Lesníctvo študoval na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach, Ing. (1949). Pracoval vo Výskumnom ústave lesného hospodárstva v Banskej Štiavnici a vo Zvolene (1953 – 1982), vedúci oddelenia genetiky a šľachtenia lesných drevín a arboréta v Kysihýbľi.

Profesná aktivita: Vo vedeckom výskume sa zameriaval na pestovanie a hospodársku úpravu lesov, na introdukcii cudzokrajných drevín a na genetiku a šľachtenie lesných drevín. Riešil problémy pestovania lesov a hospodárskej úpravy so zameraním na intenzívne maloplošné hospodárenie. Významnou časťou jeho výskumnej činnosti bola introdukcia cudzokrajných lesníckych významných drevín v spojitosti s lesníckym arborétom v Kysihýbľi (pri Banskej Štiavnici). Je autorom 120 vedeckých a odborných prác, z ktorých sú najdôležitejšie: *Cudzokrajné dreviny v lesnom hospodárstve (1966)*, *Premenlivosť smreka obyčajného v tatranskej oblasti podľa šišíek (1971)*, *Výskum premenlivosti smreka v oblasti jeho prirodzeného rozšírenia na Slovensku (1970)*, *Provenienčný výskum smreka obyčajného na Slovensku a jeho využitie v praxi (1980)*. Za svoju činnosť získal mnohé ocenenia. Zomrel 10.6.1982 vo Zvolene.

JANOTA, Imrich, prof. Ing.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu drevárskeho v Bratislave a profesor Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene

Narodený 5.5.1907 v Čadci. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy zemédelského a lesníckeho inžinierstva v Prahe, Ing. (1932) Lesný inžinier Čs. štátnych lesov (1938-1942), generálny riaditeľ Čs. drevospracujúcich závodov Praha (1945-1948), vedúci odboru Štátnych lesov na Slovensku (1948-1951), vedúci vedecký pracovník a riaditeľ Výskumného ústavu drevárskeho v Bratislave (1951-1960), profesor Drevárskej fakulty VŠLD vo Zvolene (1961-1977), vedúci Katedry náuky o dreve Drevárskej fakulty VŠLD vo Zvolene (1961-1971), prorektor VŠLD vo Zvolene (1965-1966).

Profesijná aktivita: významná osobnosť drevárskeho výskumu a náuky o dreve, zakladateľ drevárskeho výskumu v ČSR a na Slovensku, zakladateľ Štátneho drevárskeho výskumného ústavu v Bratislave, autor koncepčného riešenia plného využitia bukového dreva na princípe kombinátov a výroby drevovláknitých dosák, spolutorca koncepcie vysokoškolského študijného odboru drevárske inžinierstvo, autor a spoluautor 80 vedeckých a odborných prác, 7 knižných publikácií, najvýznamnejšie: *Ekonomika drevárskeho priemyslu (1963)*, *Spracovanie dreva (1963)*, *Drevo - veľmi cenná surovina (1963)*.

Člen vedeckých rád Štátneho drevárskeho výskumného ústavu, Drevárskej fakulty VŠLD, člen Kolégia SAV pre drevársky výskum, člen redakčných rád vedeckých časopisov, Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV (1975). Udelené štátne vyznamenanie Rad práce za rozvoj drevárskeho výskumu a školstva. Nositeľ medaily VŠLD, medaily ministra pôdohospodárstva ČSSR a SR. Zomrel v r. 1983 v Bratislave.

KERN, Jozef, Ing. CSc.

vedecký pracovník Lesníckeho výskumného ústavu vo Zvolene

Narodený 27.8.1932 v Hôrke n/Váhom. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1955) a Strojníckej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave (1976), CSc. (1965). Lesný inžinier Lesný závod Považská Bystrica (1956-1958), vedúci technického oddelenia Lesného závodu Oravský podzámok (1958-1959), výskumný pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva Výskumnej stanice Oravský

Podzámok (1959-1964), vedúci vedecký pracovník Lesníckeho výskumného ústavu vo Zvolene (1964-2000).

Profesijná aktivita: významný výskumný pracovník v oblasti ťažby, dopravy a manipulácie dlhého dreva na veľkokapacitných skladoch, koordinátor výskumu, vedúci riešiteľského kolektívu veľkého počtu výskumných projektov, autor početných nových technologických metód v ťažbe dreva a konštrukcií dopravných zariadení v lesníctve.

Člen Čs. akademie zemědělských věd v Praze, zakladajúci člen Slovenskej akademie pôdohospodárskej. Člen, nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave, nositeľ Zlatej medaily Ministerstva pôdohospodárstva SR, medaily Výskumného ústavu lesného hospodárstva.

KODRÍK, Jozef, doc. Ing. CSc.,

Doc. Ing. Jozef Kodrík, CSc. bol popredný odborník, vedec a pedagóg v oblasti ochrany lesa, lesníckej fytopatológie, odumierania lesných drevín a realizácie protipatrení, ohrane lesa pred abiotickými škodlivými činiteľmi, odolnostného potenciálu lesov, užitej mykológie a včelárstva a poľovníctva. Široká vedecká obec ho poznala nielen ako vynikajúceho znalca lesníckej problematiky, ale predovšetkým ako človeka, ktorý svoje profesionálne lásky vedel spojiť a pretaviť medzi svojich študentov u ktorých mal mimoriadny úspech, úctu a patričný rešpekt. Jeho pedagogický dar, pochopenie a snaha spoločne objavovať tajomstvá lesníckej vedy vedeli jeho žiaci aj patrične úspešne zužitkovať.

Narodil sa dňa 4.10.1930 vo Zvolene. V rodnom meste ukončil gymnaziálne štúdium. Ďalšia cesta ho viedla na štúdium lesného inžinierstva Vysokej školy poľnohospodárskej a lesného inžinierstva v Košiciach. Štúdium ukončil už na Vysokej škole lesníckej a drevárskej v roku 1953 vo Zvolene, ako jeden jej prvých absolventov. Prvá profesionálna cesta ho viedla na vtedajšiu Správu lesného hospodárstva v Čadci a neskôr na Lesoprojekt vo Zvolene vo funkcii špecialistu na ochranu lesa.

V roku 1961 nastúpil ako odborný asistent na Katedru ochrany lesa a zoológie VŠLD vo Zvolene. V roku 1966 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu a v roku 1972 sa habilitoval a v roku 1990 sa stal riadnym profesorom v odbore „Ochrana lesa“.

Celý svoj profesionálny život viac ako 40 rokov vložil do služieb Zvolenskej alma mater. Je spoluautorom vysokoškolskej učebnice Ochrana lesa, akceptovanej doma aj v zahraničí, autorov viacerých učebných textov z ochrany lesa a lesníckej fytopatológie. Publikoval 87 odborných vedeckých prác, 3 monografie, 210 odborných príspevkov, mal 108 vystúpení na domácich a zahraničných konferenciách.

Vychoval celú generáciu diplomantov, aspirantov a doktorandov, ktorí dnes ako významní odborníci úspešne obhajujú česť slovenskej lesníckej vedy. Dlhé roky (1970 - 1985) vykonával funkciu prodekanu na LF pre vedecko-výskumnú činnosť. V rokoch 1988 – 1996 po profesorovi Stolínovi viedol Katedru ochrany lesa a poľovníctva VŠLD vo Zvolene. Bol popredným funkcionárom viacerých odborných komisií, vedeckých spoločností, redakčných rád. Dlhodobo viedol odbornú komisiu „Ochrana rastlín“ pre obhajoby doktorských dizertačných prác. 25 rokov bol predsedom mykologickej sekcie pobočky Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu. Organizoval spolu s Ing. Karolom Vaníkom, CSc. výstavy húb, prednášky a vydával menom Okresného hygienika vo Zvolene povolenie na predaj húb. Bol ocenený viacerými medailami a vyznamenaniami.

Za významné vedecké, pedagogické a organizačné výsledky a za rozvoj našej vedeckej spoločnosti mu bola v roku 2010 udelená pamätná medaila Juraja Fándlyho.

Doc. Jozef Kodrík, CSc. patril medzi tých, ktorý plným náručím rozdávali ľudský optimizmus a reálny pohľad na život, na jeho dobré i tie horšie stránky. Jeho láska k včeličkám len potvrdzuje jeho pracovitosť a neustály záujem i počas zaslúženého oddychu o dianie v jeho

okolí. Alma mater, jej úspechy, záujem o mladú generáciu, najmä o jej odborný rast vo vedeckom bádani, hľadani a objavovaní vedeckej pravdy v oblasti lesníckej vedy v oblasti lesníckej vedy.

KOHÁN, Štefan, Dr. Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 6. 9. 1930 v obci Poľany (Třebišov). Štúdium ukončil na Lesníckej fakulte Vysokkej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1955), CSc. (1967), Dr. (2010 – udelila Západomaďarská univerzita v Šoproni). V roku 1957 nastúpil do Výskumného ústavu lesného hospodárstva v Banskej Štiavnici., od roku 1965 pokračoval na výskumnej stanici Košice. Tu pracoval až do dôchodku. Venoval sa pestovaniu a šľachteniu topoľov a vrb na Východoslovenskej nížine. Aby nedošlo k znehodnoteniu pokusov venoval sa tejto problematike aj ako dôchodca, až do smrti v roku 2012.

Profesijná aktivita: významný vedec v problematike pestovania rýchlorastúcich drevín. V rámci introdukcie topoľov a vrb založil viacero populí a salicet. Okrem týchto drevín riešil aj problematiku pestovania tvrdých rýchlorastúcich drevín (agát biely, orech čierny, dub červený). Na základe požiadaviek praxe sa venoval aj otázkam zalesňovania extrémnych stanovišť v nížinných oblastiach Slovenska a technológiám zakladania a obhospodarovania lesných porastov v zmenených podmienkach. Zomrel v roku 2012.

KONÔPKA, Jozef, doc. Ing. CSc. host. prof.

vedúci vedecký pracovník Lesníckeho výskumného ústavu vo Zvolene, a hostujúci profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 14.3.1940 vo Vígľašskej Hute-Kalinke. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokkej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1963), Postgraduálneho štúdia jazyka nemeckého na Univerzite 17. novembra (1972) a Postgraduálneho štúdia jazyka španielskeho na Právnickej fakulte UK v Bratislave (1978). Lesný správca (1963-1968), CSc. (1972), hostujúci docent Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene (1997-2000), docent (2001). Vedecký a samostatný vedecký pracovník (1974-1992), vedúci vedecký pracovník (1977), námestník riaditeľa Lesníckeho výskumného ústavu vo Zvolene (1978-1990). Generálny riaditeľ Lesníckej sekcie Ministerstva pôdohospodárstva SR (1992-1998). Hostujúci profesor Fakulty ekológie a environmentalistiky Technickej univerzity vo Zvolene (od r.2004).

Profesijná aktivita: významný vedecký pracovník uznávaný i v zahraničí, riešiteľ a koordinátor výskumu problematiky ochrany lesa, autor základných koncepčných materiálov a rozvojových programov lesného hospodárstva v Slovenskej republike. Autor a spoluautor 650 publikácií (z toho 77 pôvodných prác), editor mnohých zborníkov a autor monografií z lesníckeho výskumu. Najvýznamnejšie: *Posúdenie odolnosti lesných porastov proti vetru pomocou základných taxačných veličín* (1977), *Vplyv rastových vlastností smreka na odolnosť lesných porastov v Nízkych Tatrách* (1977), *Modely cieľových stromov smreka z hľadiska statickej stability* (1992), *Problémy a úlohy rozvoja lesného hospodárstva SR a návrhy na riešenie* (1991), *Koncepčné zámery lesníctva SR do konca roka 2006* (2003).

Člen vedeckej rady Ministerstva pôdohospodárstva SR, vedeckej rady Lesníckej fakulty a Technickej univerzity vo Zvolene, redakčných rád lesníckych a poľovníckych časopisov, člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied a predseda Odboru lesníctva. Člen, nositeľ medaily J. Fándlyho (2000), predseda Lesníckej sekcie a člen výboru Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, nositeľ Zlatej medaily Ministerstva pôdohospodárstva SR, Zlatej medaily Jozefa Dekreta Matejovie, Zlatej medaily Technickej univerzity vo Zvolene, Medaily Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied a ďalších vyznamenaní. Bol predsedom Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied v rokoch 2007 - 2012

KORPEL', Štefan, prof. Ing. Dr.h.c. DrSc.

profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 8.2.1956 v Pohronskej Polhore. Absolvent lesníckeho inžinierstva na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva (VŠPLI) v Košiciach (1950), vedecký aspirant CSc. (1961), docent pre vedný odbor pestovanie lesa (1967), DrSc. (1984), profesor pestovania lesa (1984).

Profesijná aktivita: jeden z najvýznamnejších vedeckých pracovníkov v odbore pestovania lesa uznávaných v zahraničí, vedúci Katedry pestovania lesa TU vo Zvolene (1975-1991), vedúci kolektívu autorov, resp. spoluautorom šiestich celoštátnych vysokoškolských učebníc pestovania lesa. Prednášal ako hosťujúci profesor aj na iných univerzitách napr. Aas v Nórsku (1984), v Zürichu vo Švajčiarsku (1992), v Tharandte a Göttingene v Nemecku (1992, 1994). Ťažiskovou a priekopníckou oblasťou jeho výskumu, kde dosiahol aj medzinárodné uznanie bola štruktúra a vývoj regeneračných procesov prírodných lesov. Výsledky 45 ročného výskumu z 25 pralesovitých rezervácií Slovenska spracoval v knižnej publikácii „*Pralesy Slovenska*“ (1989), ktorá mala veľký ohlas nie len doma, ale aj v zahraničí, pričom vyšla aj v Nemecku v inovovanej verzii „*Die Urwälder der Westkarpaten*“ (1995).

Výsledky svojej bohatej experimentálnej činnosti vyhodnotil v 24 záverečných správach a 148 vedeckých prácach a početných odborných populárnych článkoch. Veľmi aktívne sa angažoval v rámci Medzinárodného spolku lesníckych výskumných ústavov (IUFRO), osobitne v pracovnej skupine „Prírodných lesov“.

Za jeho mimoriadne významný prínos v oblasti lesníckych vied mu udelili čestný doktorát (Dr.h.c.) na Švajčiarskej technickej univerzite (ETH) v Zürichu (1992), na Lesníckom výskumnom ústave vo Zvolene najvyššie uznanie slovenského lesníctva „Medailu Jozefa Dekreta Matejovie“ (1993) a v Nemecku cenu Wilhelma-Leopolda Pfeila (1997). Ako jednému z mála lesníckych osobností mu na Vysokoškolskom lesnom podniku v Budči umiestnili pamätník v kamennom balvane na lokalite Poruba. Zomrel 11.2.1998 vo Zvolene.

KOŠÚT, Martin, Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 26.9.1923 v Kriváni okres Detva. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, Ing. (1949), vedecký aspirant CSc. (1964). Štátne lesy v Solivare (1949-1950), výskumný pracovník Lesníckeho laboratória SAV Bratislava (1951-1959), samostatný výskumný pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva Zvolen (1960-1983).

Profesijná aktivita: riešiteľ problematiky výskumu a aplikácie výberkového hospodárstva v objektoch SIGORD v Komárniku, autor novej kontrolno-inventárnej metódy hospodárskej úpravy lesov, zakladateľ lesníckeho výskumu ochrany prírody a životného prostredia na východnom Slovensku (1951-1983), objavil a opísal ekotyp brezy pripomínajúci ekotyp brezy finskej, doposiaľ na Slovenku neznámej. Významne prispel k údajom a štruktúre karpatských prirodzených lesov a k uplatňovaniu výberkového hospodárskeho princípu v nich. Riešiteľ 26 výskumných projektov zhodnotenia štruktúry rastových špecifik karpatských lesov východného Slovenska, autor a spoluautor vyše 50 vedeckých, odborných prác a desiatok popularizačných prác o karpatskej breze a karpatských prirodzených lesoch. Autor 4 knižných publikácií: *Spríevodca vo výskumnom objekte KOMÁRNIK* (1964), *Breza a jej význam v národnom hospodárstve*, *Problémy životného prostredia na východnom Slovensku* (1975), spoluautor *Československé pralesy* (1981), *Chránená prírodná oblasť VIHORLAT* (1987) a ďalších rozsiahlych vedeckých štúdií.

Zakladajúci člen, predseda Pobočky Košice (1981-1986), Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske vedy pri SAV (1988).

KRÉBES, Gejza, Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 14-5.1902 v Močiari, (okr. Banská Štiavnica). Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy zemédeľského a lesného inžinierstva v Prahe, Ing. (1925), CSc. (1960). Lesný inžinier Štátnych lesov v Banskej Bystrici (1926-1928), Štátnych lesov Třeboň (1929-1930), lesný správca Slovenské štátne lesy (1930-1933), lesný správca Slovenské štátne lesy Hrabušice (1933-1946), lesný inšpektor Krajskej správy lesov Malacky (1946-1953), vedúci Oddelenia lesného hospodárstva Povereníctva pôdohospodárstva Bratislava (1953-1959), vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene, pracovisko Gabčíkovo (1959-1969).

Profesijná aktivita: zakladateľ výskumu rýchlorastúcich drevín na Slovensku, výskum ich funkcia v lesníctve pri ochrane proti povodniam, zodpovedný riešiteľ výskumných úloh z uvedenej problematiky, zanietený propagátor a realizátor výsledkov vedeckého výskumu v lesníckej praxi, zaslúžil sa najmä o zavádzanie moderných vedeckých princípov v lesnom hospodárstve. Autor veľkého počtu vedeckých a odborných prác, spoluautor rozsiahlej monografie o rýchlorastúcich drevinách *Skúsenosti s pestovaním topol'ov*.

Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV (1973). Boli mu udelené viaceré rezortné vyznamenania za záslužné práce v lesníctve (1954, 1963, 1965). Zomrel v r. 1970.

KUKLA, Ján, Ing., CSc.,

Vedecský pracovník Ing. Ján Kukla, CSc. sa narodil dňa 28. februára 1950 v obci Podkriváň, okres Lučenec. Väčšinu života prežil v Krupine, kde v rokoch 1965 – 1968 študoval na Strednej všeobecno-vzdelávacej škole. V štúdiu pokračoval na Lesníckej fakulte Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene a po jej absolvovaní v roku 1973 nastúpil do zamestnania na Lesoprojekt – Ústav pre hospodársku úpravu lesov vo Zvolene (od roku 2006 Národné lesnícke centrum), kde pracoval pri geobiocenologickom prieskume prírodných pomerov (mapovaní fytoocenóz a pôd lesných typov) v rôznych oblastiach Slovenska. Získané praktické skúsenosti ho inšpirovali k hlbšiemu štúdiu ekologických vzťahov existujúcich v lesných ekosystémoch, najmä vzťahu rastlinných taxónov a ich spoločenstiev k trvalým ekologickým podmienkam lesných geobiocénov.

Záujem o vedeckú prácu ho priviedol na Katedru pedológie a geológie Lesníckej fakulty VŠLD (dnes Katedra lesného prostredia LF Technickej univerzity) vo Zvolene, kde sa v rokoch 1979 – 1982 pod vedením prof. Ing. Rudolfa Šályho, DrSc., zamerával na výskum dekarbonizácie pôd kalcifilných a neutrofilných lesných ekosystémov, pri ktorom použil vlastnú modifikáciu lyzimetrickej chromatografickej metódy. Hodnosť kandidáta poľnohospodársko-lesníckych vied získal po obhájení KDP s názvom „Formy karbonátov v pôde, ich vylúhovanie a odraz vo fytoocenóze“. Na VŠLD ostal pracovať až do konca roku 1983 a v tomto období sa podieľal na výskume prírodných rezervácií SR. Na Ústav ekológie lesa SAV vo Zvolene (pôvodne Pobočka pre výskum lesných ekosystémov ÚEBE CBEV SAV), nastúpil v roku 1984 a v tom istom roku sa zapojil do výskumu poškodených dubových porastov SR. V ďalších rokoch sa orientoval najmä na výskum kolobehu živín v lesných ekosystémoch. Kontinuálnym lyzimetrickým výskumom dynamiky pedochemických procesov získal originálne poznatky o vplyve edifikátorov lesných biocenóz a kyslých imisií na ekologické vlastnosti a genézu pôd najviac rozšírených bukových a smrekových geobiocenóz. Ďalšie poznatky z oblasti fytoocenológie, ekológie, genézy a klasifikácie lesných pôd získal pri pracovných pobytoch v Rusku (1991), Rakúsku a Taliansku (1998), Rakúsku a Švajčiarsku (2000), Bulharsku (1992, 2001, 2004), Maďarsku (1993), Rumunsku (1996), v Číne (1999), na Ukrajine (1990, 1991, 2009) a v Poľsku (2011).

Získané vedomosti využil ako zodpovedný riešiteľ šiestich grantových projektov VEGA, projektu APVV, pri riešení projektu INCO – Copernicus, EMERALD, CARBOMONT, BioSoil, Centrum excelentnosti – Adaptívne lesné ekosystémy a i. Okrem toho koordinoval alebo bol spoluriešiteľom viacerých úloh a projektov zameraných na vyriešenie problémov lesníckej a ochranárskej praxe, najmä v oblasti NP Malá Fatra, NP Muránskej planiny (ekologický výskum endemického druhu *Daphne arbuscula*), VD Gabčíkovo, NPR Šúr a PR Chynorianský luh (ekologický výskum a optimalizácia vodného režimu), CHKO-BR Poľana, CHKO Štiavnické vrchy, Hornej Nitre, Nízkyh a Vysokých Tatier, Spiša, Oravy a Kysúc, Jelšavy, Lubeníka a i. Je spoluautorom niekoľkých expertíznych správ, vrátane EIA projektov (Lanice, Oščadnica-Lalíky, Cementáreň Rohožník, NP M. Fatra, N. Tatry – Luková, Donovaly a i.), ktoré riešili aktuálne problémy využívania prímestských území, alebo výstavby rekreačných zariadení a ich vplyvu na lesné ekosystémy, ako aj „Štúdie trvalo udržateľného rozvoja Vysoké Tatry 2005“ vypracovanej pre Výbor vlády Slovenskej republiky pre obnovu a rozvoj Vysokých Tatier, ktorá sa v súťaži umiestnila na 2. mieste.

K významným vedeckým prínosom Ing. J. Kuklu patrí napr. návrh univerzálneho spôsobu priamej determinácie edaficko-trofických geobiocenologických jednotiek prostredníctvom limitných hodnôt rovnovážnej aktuálnej reakcie pôd, ktorý umožňuje identifikovať antropicky podmienené zmeny živinového prostredia stredoeurópskych lesných ekosystémov. Stanovil tiež limitné hodnoty maximálnej vodnej kapacity pôd na rozhraní bukových a extrazonálnych dubových geobiocenóz 3. a 4. lesného vegetačného stupňa, ktoré umožňujú vymedziť hranice segmentov uvedených normálnych a obmedzených edaficko-hydrických geobiocenologických jednotiek aj po úplnom zničení lesnej vegetácie.

Veľmi rozsiahla je aj publikačná a posudková. Je autorom alebo spoluautorom vyše 100 pôvodných vedeckých a odborných prác publikovaných v domácich a zahraničných karentovaných a nekarentovaných časopisoch, v monografiách a zborníkoch, viac ako 40 záverečných správ, recenzentom 2 vysokoškolských učebných textov, viacerých vedeckých a odborných prác. Je spoluautorom Morfogenetického klasifikačného systému pôd Slovenska. Okrem vedeckovýskumnej činnosti sa ako vedúci Oddelenia ekológie pôdy a rastlín aktívne podieľa aj na organizačnej práci ÚEL SAV Zvolen. Je členom redakčnej rady časopisu *Folia oecologica*, výboru Slovenskej pedologickej spoločnosti, Odboru pôdoznalectva a ochrany pôdy Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, výboru Lesníckej sekcie Slovenskej spoločnosti pre vedy poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne pri SAV a i.

Z ocenení získaných za doterajšiu prácu možno spomenúť Čestné uznanie SAV a diplom Za rozvoj vedy v oblasti pôdoznalectva so zameraním na výskum stanovištných podmienok a ekológiu lesa.

LAFFERS, Antonín, Ing. CSc.

vedecko-výskumný pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 15.2.1925v Malackách. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárstva a lesného inžinierstva v Košiciach, Ing. (1949), CSc. (1969). Lesný inžinier Lesostav Liptovský Hrádok (1951-1954), zástupca riaditeľa Botanickej záhrady SAV Košice (1954-1960), zástupca riaditeľa Arboréta Mlyňany (1960-1964), samostatný vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene (1964-2001).

Profesijná aktivita: riešiteľ výskumných úloh lesného hospodárstva a šľachtiteľstva drevín, výskum ekotypov borovice a sosny, genetika lesných drevín. Autor a spoluautor 71 vedeckých prác z oblasti genetiky lesných drevín, 16 vedeckých štúdií, 22 výskumných projektov, celého radu odborných a popularizačných prác z oblasti biológie a produkcie lesných drevín, 3 knižných publikácií: *Cesty a možnosti záchrany a zachovania lesných drevín na Slovensku* (1988), *Výberové stromy borovice sosny na Slovensku* (1979), *Pokyny*

na zakladanie semenných porastov (1976). spoluautor slovníkov: Slovenský lesnícky terminologický slovník (1969), Český a slovenský terminologický slovník s ruskými, nemeckými a anglickými ekvivalenty (1986).

Zakladajúci člen a Čestný člen (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV v Bratislave. Zomrel v r.2001.

LEONTOVYČ, Roman, Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 19. 2. 1930 v Černošicích u Prahy. Študoval na Lesníckej fakulte Českého vysokého učení technického v Prahe, Ing. (1954), CSc. (1964). V rokoch 1955 – 1992 pracoval v ústave v Banskej Štiavnici ako fytopatológ. V rokoch 1975 – 1980 bol vedúci Laboratória ochrannárskej kontroly, v rokoch 1990 – 1992 vedúci Výskumnej stanice Banská Štiavnica.

Profesijná aktivita: Bol jeden z najvýznamnejších, vo svete uznávaných odborníkov v otázkach epifytácií lesných drevín. Spoluzakladateľ lesníckej fytopatológie na Slovensku. Bol našim najlepším odborníkom na choroby topoľov. Spracoval bionómiu patogénov, otázky ich odolnosti, náchylnosti a možnosti zvyšovania odolnosti jednotlivých topoľových klonov. Výskumne aj prakticky riešil ochorenia topoľov, hromadného hynutia dubov, hubových ochorení bresta, jedle, semenáčikov a sadenic lesných drevín. Ako zahraničný expert pôsobil na Kube, v Angole a v Mexiku. Zomrel 7.4.1994.

MAGIC, Dezider, RNDr. Ing.

Vedecský pracovník Botanického ústavu SAV v Bratislave

Narodený v Hrnčiarskych Zalužanoch 24.10.1920. Absolvoval štúdium na Slovenskej vysokej škole technickej, lesné inžinierstvo, ktoré ukončil na Vysokej škole poľnohospodárstva a lesného inžinierstva v Košiciach (1947). Pracoval ako asistent na Botanickom ústave Slovenskej univerzity v Bratislave, Dr. (1949), neskôr na VŠPLI v Košiciach (1950-1952) a po presťahovaní Lesníckej fakulty do Zvolena (1952-1959), Lesoprojekt Zvolen ako typológ (1959-1964), Botanický ústav SAV v Bratislave, neskôr ústav experimentálnej biológie a ekológie SAV (1964-1985).

Profesijná aktivita: Spolupracoval na spracovávaní fytoecenologických pomerov holí Veľkej Fatry a rozpracoval transformáciu lesných typov na fytoecenologické jednotky. Zúčastnil sa prác na Geobotanickej mape Slovenska. Je autorom cca 200 vedeckých a odborných prác. Bol najlepším odborníkom na taxonómiu duba na Slovensku a autorom jedinečnej praktickej pomôcky pre rozlišovanie pôvodných druhov duba na Slovensku (2002), ktorú vydalo Ministerstvo pôdohospodárstva SR.

Bol jedným zo zakladateľov Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny, členom poradného zboru TANAPu a členom komisie Štátnej ochrany prírody. Zomrel v Bratislave 31.10.2005.

MARČOK, Milan, prof. RNDr. DrSc,

profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 5.3.1939 v Zámostí (okr. Brezno). Absolvent Fakulty prírodných vied Vysokej školy pedagogickej v Bratislave, RNDr. (1960). Stredoškolský profesor (1960-1967), odborný asistent (1967-1980), CSc. (1978), DrSc. (1989), docent (1980), profesor (1989). Vedúci Katedry fyzikálnej a aplikovanej mechaniky Drevárskej fakulty TU vo Zvolene, prodekan Drevárskej fakulty TU (1980-1983), prorektor (1984-1990, 1994), rektor Technickej univerzity vo Zvolene (1995-2001), predseda Banskobystrického samosprávneho kraja (2002-2005).

Profesijná aktivita: fyzikálno-akustické vlastnosti dreva, aplikácia ultrazvukových vln pri intenzifikácii transportu tekutín cez drevo, aplikácia elektromagnetických vln pri výskume štruktúr a vlastností dreva na problémy v akustike. Koordinátor a zodpovedný riešiteľ úloh štátneho plánu výskumu. Autor a spoluautor 150 vedeckých prác a odborných prác, 12 vysokoškolských učebných textov, 4 monografií: Netradičné akustické vlastnosti dreva (1984). Aplikácia ultrazvukových vln pri transporte kvapalín cez drevo (1987), Aplikácia počítačových tomografických metód vo výskume vlastností a chýba dreva (1995), Aplikácia holografickej interferometrie vo výskume vibračných a akustických vlastností huslí (1998)

Člen Slovenskej fyzikálnej spoločnosti SAV, člen Slovenskej akustickej spoločnosti, člen Európskej akustickej spoločnosti, člen Jednoty slovenských matematikov a fyzikov, člen New York Academy of Science, člen vedeckých rád Technickej univerzity vo Zvolene, Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Technickej univerzity v Košiciach, Mendelovej lesníckej a zemědelskej university v Brne. Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV (2000). Viceprezident Slovenskej rektorskej konferencie (1989-1990), nositeľ viacerých medailí a vyznamenaní rôznych univerzít v SR a v ČR.

MIDRIAK, Rudolf, prof. Ing. DrSc.

profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 18.7.1939 vo Zvolene. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1961), CSc. (1966), Postgraduálneho štúdia subtropického a tropického poľnohospodárstva a lesníctva na Vysokej škole zemědelskej v Prahe (1969), DrSc. (1982), profesor meliorácií a ekológie krajiny Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (od r. 1987). Lesný inžinier Lesného závodu Červená skala (1961), vedecký aspirant CSc. (1962-1965), vedecký, vedúci vedecký pracovník a vedecký sekretár Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene (1965-1976), vedúci Výskumnej stanice Výskumného ústavu lesného hospodárstva v Košiciach (1976-1987), vedúci Katedry ekológie krajiny Lesníckej fakulty a Fakulty ekológie Technickej univerzity vo Zvolene, vedúci Katedry aplikovanej ekológie Fakulty ekológie a environmentalistiky v Banskej Štiavnici Technickej univerzity vo Zvolene (1991-2004), vedecký pracovník Ústavu vedy a výskumu pri UMB v Banskej Bystrici (2005 – doposiaľ).

Profesijná aktivita: výskum erózie, spustnutých pôd, horských a vysokohorských oblastí, geomorfológia, deštrukcia a ochrana pôdy, krajinné systémy a krajinné formy, potenciály krajiny, ekologická únosnosť krajiny a funkčne integrované lesné hospodárstvo. Vedúci riešiteľských kolektívov a koordinátor výskumných projektov GAV, VEGA, GEF, COST, člen akreditačnej komisie - poradného orgánu vlády SR, predseda pracovných skupín Akreditačnej komisie: ekologická, lesnícka a drevárska. Autor a spoluautor 558 vedeckých a odborných prác, 13 učebných textov - napr.: *Geoekológia vysokých pohorí* (1994), *Základy ekológie* (1996), *Lesnícka ekológia* (2001), 30 monografií, najvýznamnejšie: *Erózia spustnutých pôd karbonátových podloží na Slovensku* (1969), *Diferencované obhospodarovanie lesa podľa integrovaných funkcií* (1981), *Morfogenéza povrchu vysokých*

pohorí (1983), Únosnosť a racionálne využívanie územia vysokých pohorí Slovenska (1993), Horské oblasti národných parkov SR (2003).

Člen Slovenského národného komitétu MAB (Človek a biosféra) UNESCO, člen redakčných rád medzinárodných časopisov Carpathi a J. of Biodiversity Slovakia, člen National Geographic Society (USA), International Association of Hydrological Sciences, International Geographical Union a International Union of Forestry Organizations. Člen a nositeľ medaily J. Fándlyho (2004) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave, Cena Technickej univerzity Zvolen Za rozvoj ekológie (1996), Zlatá medaila Prešovskej univerzity (1999), medaily Jozefa Dekréta Matejovie (2004) a i.

PAPÁNEK, František, prof. Dr. Ing. JUDr.

profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 25.3.1912 v Budapešti. Absolvent Právnickej fakulty UK v Bratislave, JUDr. (1934), Lesníckej fakulty Vysokej školy zemédelskej v Brne, Ing. (1938), doktor technických vied, Dr. (1939). Po zapracovaní na Ústrednom riaditeľstve Štátnych lesov v Bratislave (1939) sa stal prednostom Lesnej správy v Svätom Antone pri Banskej Štiavnici (1941-1945). Po vojne pracoval v Oblastnom riaditeľstve Štátnych lesov na Slovensku ako námestník, neskôr riaditeľ (1945-1950). Rektor Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach (1950-1952), od 1. 9. 1952 prvým rektorom Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene do roku 1955. Profesor lesnej ekonómie a vedúci Katedry zariadenia a ekonómie (1952-1958), od roku 1956 vedúci novozriadenej Katedry hospodárskej úpravy lesov a lesníckej ekonomiky. Vedúci odboru rajonizácie v Ústave pre hospodársku úpravu lesov vo Zvolene (1959-1970). Výskumný ústav lesného hospodárstva vo Zvolene, kde pôsobil ako vedúci vedecký pracovník (1971-1977).

Profesijná aktivita: Vo svojej vedeckej práci dosiahol vysoký stupeň odbornosti, stal sa uznávaným odborníkom u nás i v zahraničí. Bol dlhoročným koordinátorom úloh štátneho plánu technického rozvoja, ktorých cieľom bolo lepšie uplatnenie vŕeužitocných funkcií lesa. Tieto sú podstatným prínosom k teoretickému riešeniu problematiky a prax ich aj teraz v plnej miere používa. Neoceniteľným prínosom pre lesné hospodárstvo sú jeho priekopnícke práce v oblasti hodnotenia a oceňovania funkcií lesov, pri teoretickom spracovaní a zavádzaní funkčne integrovaného lesného hospodárstva a funkčných typov lesa. Tieto výsledky jeho výskumu mali najväčší medzinárodný ohlas. Jeho termín „funkčne integrované lesné hospodárstvo“ bol všeobecne prijatý. Zaoberal sa lesníckou ekonomikou v najširšom zmysle slova a publikoval učebné texty a skriptá pre vysoké školy. V oblasti ekonomických aspektov hospodárskej úpravy lesov sa zaoberal definovaním návratnosti investícií do lesného hospodárstva; stanovením hodnoty lesa z hľadiska reprodukcie; výškou predrubnej ŕažby a rubného veku. Skúsenosti z expertnej činnosti spracoval pre podmienky lesníckej ekonomiky rozvojových krajín.

Významná je jeho publikačná činnosť. Bol prvým vedeckým redaktorom Lesníckeho časopisu od r. 1955 do r. 1960. Obdivuhodná znalosť jazykov mu umožnila rozsiahlu expertíznu odbornú činnosť v zahraničí v krajinách Európy, Ázie, Afriky i Ameriky. Najdlhšie pôsobil ako expert v Iráne (1967-1970). Významné sú aj jeho cesty do Mozambiku, Sudánu a Laosu.

Je autorom publikácií *Základné otázky lesnej ekonomiky (1946), Lesnícka čítanka (1952), Lesnícky terminologický slovník (1953), Ekonomika socialistického lesného hospodárstva (1955), Teória a prax funkčne integrovaného lesného hospodárstva (1978), Portugalsko-slovenský lesnícky slovník s ukázkami odborných textov a so slovenským registrom (1995).*

Dostal mnohé pamätné medaily, plakety rôznych organizácií, je nositeľom štátnych vyznamenaní i vyznamenaní vojenských za aktívnu účasť v Slovenskom národnom povstaní. Zomrel 25. septembra 1995 vo Zvolene.

PATOČKA, Jan, doc. RNDr. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 25. 9. 1925 v Českých Budějoviciach. Absolvent Karlovej univerzity v Prahe, RNDr. (1948), CSc. (1962), doc. (1964), DrSc. (1970). Pracoval vo Výskumnom ústave lesného hospodárstva v Banskej Štiavnici a vo Zvolene (1949 – 1989), vedúci oddelenia ochrany lesov, vedecký pracovník, resp. vedúci vedecký pracovník. Ústav ekológie lesa SAV vo Zvolene (1989-2009). V roku 1964 získal štipendium nadácie Alexandra Humbolta, neskôr toto štipendium získal opakovane. Významná vedecká osobnosť v Československu, v Európe a vo svete v lesníckej entomológii, najmä lepidopterológii.

Profesijná aktivita: Výskumne obohatil viaceré oblasti lepidopterológie a entomológie s významných celosvetovým prínosom k poznaniu morfológie húseníc a kukiel motýľov. Vytvoril determinačné kľúče na húsenice motýľov viazaných na dôležité lesné dreviny strednej Európy a na kukly takmer všetkých čeľadí motýľov, ktoré sa u nás vyskytujú. Prevažne v zahraničných časopisoch publikoval veľké množstvo prác o kuklách jednotlivých taxonomických skupín motýľov. Zaslúžil sa o opísanie niekoľkých nových druhov motýľov pre vedu. Mimoriadne cenné sú jeho výsledky o konzorciách motýľov na lesných drevinách (na topoľoch, duboch a jedli bielej). Autor alebo spoluautor cca 230 vedeckých a odborných prác. Jeho unikátna zbierka kukiel a motýľov je uložená v Stredoslovenskom múzeu v Banskej Bystrici. Zomrel 13.3.2009 vo Zvolene.

PAULENKA, Jozef, Ing. CSc.

vedúci vývojový pracovník Lesoprojektu vo Zvolene

Narodený 1.1.1946 v Podkriváni. Absolvent Lesníckej fakulty Technickej univerzity (vtedy VŠLD) vo Zvolene Ing. (1969), CSc. (1981), asistent (1969-1970), zriaďovateľ - špecialista (1971-1974), vedúci špeciálneho prieskumu ochrany lesa a poľovníctva, vedúci odboru hospodárskej úpravy lesa, námestník riaditeľa pre technický úsek Lesoprojektu vo Zvolene (1974-1989), vedúci odboru ochrany lesov a poľovníctva, námestník riaditeľa (1889-1997) Lesníckeho výskumného ústavu vo Zvolene, riaditeľ Lesoprojektu a pobočky Lesoprojektu vo Zvolene (1997-2001).

Profesijná aktivita: tvorba pracovných a technologických postupov prieskumu ochrany lesov a poľovníctva a vybraných častí hospodárskej úpravy lesov, aktívna účasť na príprave legislatívnych predpisov v oblasti lesníctva, poľovníctva a životného prostredia, koordinátor a riešiteľ 13 výskumných projektov a programov v SR zameraných na ochranu lesov a poľovníctvo, analýzu zdravotného stavu lesných porastov a zalesňovacích strát na Slovensku, autor, spoluautor a editor 17 vedeckých a vyše 200 odborných prác, projektov, referátov a znaleckých posudkov, 13 knižných publikácií a učebných textov, z toho 3 v anglickom jazyku *Ochrana lesov a poľovníctvo (1994)*, *Conservation of Forestes in Central Europe (1994)*, *Poľovníctvo na Slovensku 1920 -1995 (1995)*.

Člen vedeckých rád Lesníckej fakulty TU Zvolen, Lesníckeho výskumného ústavu, člen a predseda redakčných rád časopisov *Fólia venatoria*, *Poľovníctvo a rybárstvo*, člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, člen Komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác (fytopatológia a ochrana rastlín). Ocenenia: Strieborná medaila Lesníckeho výskumného ústavu Zvolen, Zlatá medaila a Zlatý kamzík Slovenského poľovníckeho zväzu. Člen výboru, nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave.

PISKUN, Benjamín, Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 20.3.1904 v Boturinskej (Rusko). Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy zemédělskej v Brne, Ing. (1928), CSc. (1969). Lesný inžinier, geometer na rôznych pracoviskách (1928-1939), profesor Štátnej vyššej školy lesníckej v Banskej Štiavnici (1939-1945). Odvlečený do Ruska (býv. ZSSR) (1946-1957), vedúci inžinier Lesoprojektu Zvolen (1957-1960), vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene (1961-1976).

Profesijná aktivita: Patril ku generácii zaslúžilých lesných odborníkov, ktorí prví zavádzali moderné princípy hospodárskej činnosti v lesnom hospodárstve, úspešne vyriešil rad výskumných úloh zakladania a pestovania lesov v sťažených ekologických podmienkach, najmä vysokohorských, autor opatrení na zabezpečenie ich rastu a udržania. Autor a spoluautor 43 vedeckých prác, zodpovedný riešiteľ 9 výskumných správ a 4 monografií.

Čestný člen (1978) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Zomrel v roku 1990.

PRIESOL, Adolf, prof. Dr.h.c. Ing. DrSc.

profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 20.9.1926 v Bystrej (okr. Brezno). Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy zemédělskej v Brne, Ing. (1951). Lesný asistent Školského lesného závodu VŠZ v Brne (1951), vedecký aspirant CSc. (1952-1955), odborný asistent (1955-1960), docent Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1960), mimoriadny profesor (1969), riadny profesor (1975), Akademik ČSAV (1988), akademik SAV (1988), Dr.h.c. udelený Akadémiou Rolniczou v Poznani (1989), vedúci Katedry hospodárskej úpravy lesov (1962-1981), dekan Lesníckej fakulty VŠLD (1962-64, 1966-71), rektor Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1971-1990).

Profesijná aktivita: autor nových metód zisťovania veľkosti prírastku a hodnoty drevných zásob, metód regulácie ťažby dreva a prognózovania produkcie dreva, aktualizácia údajov lesných hospodárskych plánov a ich využitie v riadení lesného hospodárstva, zákonitosti rastu prírastku a výstavby rovnovekých a nerovnekových porastov, automatizácia informačného a riadiaceho systému v hospodárskej úprave lesov. Koordinátor celoštátneho základného lesníckeho výskumu biometrie *lesných drevín (bývalej ČSSR)*, autor a spoluautor 90 vedeckých prác, 5 knižných publikácií, 7 monografií, najvýznamnejšie: Základy kontroly produkcie v rámci hospodárskej úpravy lesov (1969), Stromové rozostupy (1983), Hospodárska úprava lesov (1991).

Člen vedeckých rád Vysokej školy zemédělskej v Brne, Vysokej školy zemédělskej v Prahe, vedeckej rady Ministerstva lesného a vodného hospodárstva (ČSFR) a Ministerstva pôdohospodárstva SR, člen a funkcionár IUFRO (medzinárodného zväzu vedeckých inštitúcií v Paríži). Člen, Čestný člen (1992), nositeľ medaily J. Fándlyho (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Medzinárodná cena IUFRO, štátne vyznamenania: Za zásluhy o výstavbu, Rad práce (1986), cena mesta Zvolen (1991), Zaslúžilý učiteľ, Budovateľ socialistického lesníctva, Zaslúžilý pracovník priemyslu a ďalších početných vyznamenaní rezortov školstva, lesného hospodárstva a pôdohospodárstva. Zomrel 5.5. 2005 v Bratislave.

STEINHÜBEL, Gejza, doc. RNDr. CSc.

Vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 6. 10. 1922 v Banskej Bystrici. Študoval na Prírodovedeckej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, RNDr. (1947), CSc. (1959), doc. (1954), DrSc. (1992). Pracoval vo Výskumnom ústave lesného hospodárstva vo Zvolene (1969 – 1986). Ústav ekológie lesa SAV vo Zvolene (1987-2002). Vynikajúci vedecký pracovník v oblasti fyziológie lesných drevín, najmä semenáčikov vo väzbe na zavádzanie nových technológií v škôlkarstve do praxe.

Profesijná aktivita: Venoval sa štúdiu klíčenia semien, fyziológii drevín s dôrazom na sempervirenty a históriou okrasného záhradníctva. Z jeho vedeckých prác je najznámejšia monografia „*Einführung in die ökologische Physiologie der Sempervirenz*“ (1967) a „*Slovenské parky a záhrady*“ (1990). Zomrel 18.2.2004, pochovaný je v Banskej Bystrici.

STOLINA, Miroslav, prof. Dr.h.c. Ing. DrSc.

profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 13.1.1923 v Sobranciach. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy zemédeľského a lesného inžinierstva v Prahe, Ing. (1949). Hlavný inžinier lesného závodu (1950-1953), vedúci inžinier Ochrany lesa Lesoprojektu vo Zvolene (1953-1960), vedúci Katedry Ochrany lesa Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej (1960-1990), docent (1961), CSc. (1957), prodekan Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene (1962-66, 1972-75), DrSc. (1980), Dr.h.c. udelený Akadémiou Rolniczou v Krakowe, vedúci Katedry Ochrany lesu Lesníckej fakulty Českej zemédeľskej univerzity v Prahe (1990-1996), hosťujúci profesor Lesníckej fakulty Akadémie Rolniczej v Krakowe (1993-2000).

Profesijná aktivita: významný vedec v oblasti ochrany lesa doma i v zahraničí, riešiteľ a koordinátor radu projektov výskumu moderných metód ochrany lesa a environmentalistiky na národnej, federatívnej, a medzinárodnej úrovni za ČSFR, autor a koordinátor koncepcie, stratégie a stability o ochrane lesa a ochrany a tvorby krajiny na ekologickom princípe, tvorca koncepcie výučby disciplíny „*Environmentalistika*“ pre lesnícku fakultu ČSFR. Autor a spoluautor 180 samostatných vedeckých prác, 270 referátov a odborných článkov, 15 knižných publikácií. Najvýznamnejšie: *Stabilita lesných ekosystémov v modernej ochrane lesa (1982)*, *Ochrana lesa (2001)*, *Stabilita smrekových ekosystémúajejich stabilizační účinek na krajinu (1978)*, *Lesnícky náučný slovník 1. 11. (1994, 1995)*, *65 rokov vývoja náuky o ochrane lesa na Slovensku (2004)*.

Člen vedeckých rád lesníckych fakúlt v ČSSR, TANAPU a člen Medzinárodného zväzu lesníckych výskumných organizácií - IUFRO, Čestný člen Stowarzyszenia Inżynierow i Techników Lesnictwa i Drewniarstwa v Krakowe (1993), člen redakčných rád lesníckych časopisov SR, ČR a Poľska. Zakladajúci člen, predseda Lesníckej sekcie a člen Hlavného výboru (od r. 1972), spoluorganizátor 4 zjazdov Slovenskej spoločnosti, autor *Pamätnice Slovenskej spoločnosti (2000)*, Čestný člen (1988) a nositeľ medaily J. Fándlyho (1995) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, organizátor početných konferencií s lesníckou tematikou. Zaslúžilý učiteľ (1973), Zlatá medaila J. A. Komenského Za pedagogickú činnosť (1990), Zlatá medaila Akadémie Rolniczej v Krakowe, Pamätná medaila 200. letého výročia výučby zemédeľských vied v Čechách (1993), Zlatá Honorowa medaila Wydziału Lesnego Akademii Rolniczej v Krakowe (2000), Zlatá medaila ministra pôdohospodárstva SR Za priekopnícku prácu v tvorbe novej modernej koncepcie náuky o ochrane lesa (2003). Štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra Za významné zásluhy v oblasti lesníckej vedy, ekológie a environmentalistiky (2003), Čestné občianstvo mesta Levoče (2003). Zomrel 28.11.2004 vo Zvolene.

ŠKULTÉTY, Jozef, prof. Ing. CSc.

profesor Vysokej školy poľnohospodárstva a lesného inžinierstva v Košiciach a výskumný pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 14.2.1909 v Sihle (okr. Brezno). Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy zemédskej v Brne, Ing. (1937), CSc. (1969). Inžinier Správy štátnych lesov v Krasliciach (ČR) (1938-1939), stredoškolský profesor (1939-1945) a riaditeľ (1945-1948) Strednej vyššej lesníckej školy v Banskej Štiavnici, mimoriadny profesor Vysokej školy poľnohospodárstva a lesného inžinierstva v Košiciach (1946-1950), vedúci výskumný pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene (1951-1975).

Profesijná aktivita: výskum biológie poľovných druhov zveri, ochrana zveri, optimalizácia populačnej hmotnosti zveri, zakladateľ a koordinátor výskumu poľovnej zveri a poľovného hospodárstva na Slovensku, autor právnych noriem z oblasti poľovného hospodárstva. Autor a spoluautor 43 vedeckých a odborných prác, zodpovedný riešiteľ 7 výskumných projektov, monografie *Význam zveri v biocenóze lesa (1953)*

Člen vedeckej rady Výskumného ústavu lesného hospodárstva TANAPu, Lesníckeho, drevárskeho a poľovníckeho múzea v Antole, predseda redakčnej rady „Poľovný zborník“, gestor časopisu Folia venatoria. Člen a funkcionár Lesníckej sekcie, Čestný člen (1978) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, štátne vyznamenanie Za vynikajúcu prácu, vyznamenanie Čs. mysliveckého svazu v Prahe Za zásluhy o poľovníctvo, vojenské vyznamenanie Za odbojovú činnosť a vyznamenania za účasť v SNP. Zomrel 18.1.1989 v Banskej Štiavnici.

ŠMELKO, Štefan, prof. Ing. DrSc.

profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 24.3.1930 v Slavci (okr. Rožňava). Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1953), CSc. (1961), DrSc. (1973), odborný asistent (1953-1964), docent (1965), profesor (1975), vedúci Katedry hospodárskej úpravy lesov a geodézie (1990-1993), prodekan Lesníckej fakulty (1966-1974), prorektor (1980-1990), rektor Technickej univerzity (1994).

Profesijná aktivita: významný vedec, odborník v lesníckej biometrii, dendrometrii, hospodárskej úpravy lesa a metodológii vedeckej práce, zakladateľ náuky lesníckej biometrie na Slovensku, priekopník matematického modelovania rastových závislostí lesných drevín a porastov, tvorca nových variantov reprezentatívnych metód inventarizácie lesa a novej koncepcie monitorovania ekologického, produkčného a zdravotného stavu lesných ekosystémov. Riešiteľ a koordinátor vedeckých projektov na domácej i medzinárodnej úrovni (ZSSR, NDR, SRN, Rakúsko), účastník veľkého počtu zahraničných ciest a prednáškových pobytov v štátoch Európy, na Kube a v USA. Autor a spoluautor vyše 160 vedeckých a odborných prác a referátov na konferenciách, 11 knižných publikácií, najvýznamnejšie: *Zisťovanie hrúbkového prírastku stromov a porastov (1965)*, *Matematicko-štatistická inventarizácia zásob lesných porastov (1968)*, *Biometrické zákonitosti rastu a prírastku lesných stromov a porastov (1990)*, *Dendrometria (2000)*, *Meranie lesa a dreva (2004)*.

Člen Medzinárodného zväzu lesníckych výskumných organizácií IUFRO, viceprezident Odboru pre biometriu a monitoring lesa IUFRO, člen redakčných rád vedeckých lesníckych časopisov na Slovensku a v ČR (Acta Facultatis Forestalis, Lesnictví a i.), člen a predseda komisií pre udeľovanie vedeckých hodností (odbor pestovania lesa, hospodárska úprava lesa, meliorácie). Člen a Čestný člen (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, Zaslúžilý učiteľ (1980), Zlatá plaketa Čs. akadémie zemédskej Za zásluhy o rozvoj vedy (1991), medzinárodná cena SRN „Biometriepreis' 91“ za rozvoj lesníckej biometrie, Burgahardova medaila Univerzity Göttingen za medzinárodnú vedeckú spoluprácu (SRN, 1996), Veľká medaila Svätého

Gorazda Za celoživotné dielo v oblasti lesníckej biometrie a dendrometrie (2000), štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. tr. Za celoživotnú angažovanosť v prospech rozvoja lesného hospodárstva na Slovensku (2000).

ŠTEFANČÍK, Ladislav, prof. Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 4. 4. 1929 vo Vinnom, okres Michalovce. Absolvoval štúdium na Lesníckej fakulte VŠLD vo Zvolene (1955), CSc. (1965) na tému „*Statické a dynamické zmeny v bukovej žrdovine vplyvom prirodzeného vývoja a úrovňovej i podúrovňovej prebierky*“, DrSc. (1984) na tému „*Prebierky v bučinách s osobitným zameraním na pestovanie stromov výberovej kvality*“, vedecký kvalifikačný stupeň samostatný vedecký pracovník (1971), vedúci vedecký pracovník (1984), docent pre odbor pestovanie lesa (1991), profesor pestovania lesa (1993). Získal štipendium nadácie Alexandra Humbolta (1968 a 1995), v rokoch 1968–1969 absolvoval u Prof. E. Assmanna ročnú stáž na Ústave pre náuku a produkciu lesa v Mníchove. Profesionálna aktivita: Jeden z najvýznamnejších vedcov v problematike pestovania lesa na Slovensku s medzinárodným uznaním. Od roku 1955 nepretržite až do roku 1994 pracoval na Výskumnom ústave lesného hospodárstva (terajší Lesnícky výskumný ústav) vo Zvolene, vo vednom odbore pestovanie lesov, vedúci odboru pestovania lesa (1976–1990). Ťažiskom jeho vedeckej činnosti bola výchova lesných porastov so zameraním na komplexný výskum nezmiešaných i zmiešaných bučín s osobitným zameraním na pestovno-produkčné otázky. Jeho najvýznamnejším vedeckým prínosom je vyriešenie problematiky voľby (kritérií) stromov výberovej kvality a vypracovanie koncepcie originálnej metódy „úrovňovej voľnej prebierky“ (Štefančíkovej prebierky), najmä pre pestovanie v počiatočných rastových fázach nevychovávaných listnatých a zmiešaných porastov v normálnych a meniacich sa ekologických podmienkach. Pre účely výskumu založil rozsiahlu sieť 112 trvalých výskumných plôch na Slovensku. Dosiahnuté vedecké výsledky, odborné a praktické poznatky spracoval v 33 záverečných výskumných správach, v 5. štúdiách a publikoval v 211. prácach. Z nich bolo 15 knižných publikácií, resp. učebníc, 81 pôvodných vedeckých prác, 77 odborných prác, vrátane referátov na domácich a zahraničných konferenciách a 38 iných príspevkov. Svoje poznatky v širokej miere aplikoval i v lesníckej praxi v rámci inštrukcií, pri prednáškach na konferenciách a rôznych podujatiach doma i v zahraničí a tiež vo výuke na školách v rámci pomaturitného štúdia (SLTŠ), postgraduálneho a denného štúdia na LF TU vo Zvolene.

Za svoje pracovné výsledky dostal rad rezortných vyznamenaní, pamätných medailí a čestných uznaní (LVÚ Zvolen, VÚLHM Jíloviště –Strnady, ČSAZ Praha, Východoslovenské štátne lesy Košice). K jeho významnému životnému jubileu – 65 rokov – mu bolo za celoživotné dielo v oblasti výskumu a zveľaďovania lesníctva v roku 1994 udelené najvyššie lesnícke vyznamenanie na Slovensku – Medaila Jozefa Dekreta Matejovie. Zomrel 23.11.2002 vo Zvolene.

ŠŤASTNÝ, Tibor, doc. Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 19. 12. 1921 v Ondrejovciach pri Leviciach. Študoval na Vysokej škole technickej v Bratislave a na Vysokej škole poľnohospodárskeho a lesníckeho inžinierstva v Košiciach, Ing. (1950). Pracoval vo Výskumnom ústave lesného hospodárstva v Banskej Štiavnici a vo Zvolene (1950 – 1970) ako vedúci oddelenia pestovania lesov, neskôr biológie lesných drevín, ako aj vedecký tajomník a zástupca riaditeľa pre vedeckovýskumnú činnosť (1963–1966). Absolvoval študijnú stáž na Royal college of Forestry v Stockholme (1969). Externe pôsobil na Katedre šľachtenia lesných drevín na Vysokej škole zemédskej v Brne i na Katedre botaniky a typológie Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene.

Profesijná aktivita: Významná vedecká osobnosť v oblasti lesníckej genetiky a šľachtenia lesných drevín, najmä borovice sosny a smrekovca opadavého. Jeho zásluhou sa zo zabudnutých archívov vyhľadali údaje o starých provenienčných pokusoch, ktoré obnovil a vyhodnotil. Zachránili sa tak pre lesnícku vedu a prax pokusy založené na území Slovenska na prelome storočí. Vo výskume sa zameril na lesnícku genetiku a šľachtenie lesných drevín, hlavne borovice sosny a smrekovca opadavého. Založil klonový archív smrekovca pri Banskej Štiavnici a semenný sad na LZ Muráň. Významná a mimoriadne cenná je jeho publikácia s T. Blattným „*Prirodzené rozšírenie lesných drevín na Slovensku*“ (1959). Bol členom slovenského zväzu včelárov a výboru Slovenskej spoločnosti pre dejiny vied a techniky pri SAV. Zomrel 29.7.1970 vo Zvolene.

TOKÁR, Ferdinand, doc. Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Ústavu ekológie lesa SAV vo Zvolene

Narodený 30.5.1941 vo Veľkých Chrásťanoch (okr. Zlaté Moravce). Absolvent Lesníckej fakulty Vysokiej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1963,) CSc. (1974), DrSc. (1992), docent (1998). Vedecký pracovník Arboréta Mlyňany Ústav dendrobiológie SAV (1965-1993), námestník riaditeľa Ústavu ekológie lesa SAV Zvolen, vedúci Pobočky biológie drevín Nitra (1993-2004), vedúci Oddelenia systematiky a ekológie drevín od r. (1985-).

Profesijná aktivita: Ekologicko-produkčný výskum lesných porastov cudzokrajných drevín na Slovensku. Autor a spoluautor 125 pôvodných vedeckých prác, 58 odborných popularizačných prác, 81 referátov z konferencií a sympózií a monografií: *Biomasa cudzokrajných drevín v lesných porastoch juhozápadného Slovenska*, *Výskyt a produkcia vybraných cudzokrajných drevín v lesných ekosystémoch Malých Karpát*, *Fytotechnika a produkcia dendromasy porastov vybraných cudzokrajných drevín na Slovensku*

Člen vedeckých rád Ústavu dendrobiológie SAV (1974-1993), Ústavu ekológie lesa SAV (1994-2004), člen Vedeckého kolégia SAV pre poľnohospodárske a lesnícke vedy (1996-2000) a biologicko-ekologické vedy (2004-), člen komisie VEGA pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy SAV (1997-2002), člen Komisie P SAV pre propagáciu a tlač (1998), predseda redakčnej rady časopisov *Fólia dendrologica* a *Fólia oecologica*. (1994-2004). Vyznamenania: Čestná strieborná plaketa SAV Za zásluhy v biologických vedách (1996), Čestná plaketa SAV Za zásluhy v biologických vedách (2001). Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV (2001), Pamätná plaketa za spoluprácu s Lesníckym výskumným ústavom vo Zvolene (2001). Člen Komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác v odbore Pestovanie lesa a Ekológia lesa a Komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác v odbore Pestovanie lesa. Je nositeľom Fándlyho medaily.

URGELA, Jozef, Ing. CSc.

Významný historik lesníckej vedy

Narodený 24.8.1923 v Trnavej Hore. Absolvoval Lesnícke oddelenie Českého vysokého učenia technického v Prahe (1950), CSc. (1973) na tému „*Professor Wilckens a základy akademickej lesníckej výučby v Banskej Štiavnici*“, technik Lesoprojekt Zvolen (1952-1956), riaditeľ lesných závodov Čierny Balog, Predajná a Čierny Váh (1956-1962), krajský inšpektor Štátnej lesnícko-drevárskej inšpekcie v B. Bystrici (1962-1964), Lesnícke, drevárske a poľovnícke múzeum vo Zvolene (1964-1985).

Profesijná aktivita: Bol priekopníkom lesnícko-drevárskeho múzejníctva, so špecializáciou na lesnícku historiografiu a muzeológiu. Pripravoval súborné dejiny lesníctva na Slovensku. Editorsky alebo ako spoluautor sa podieľal na vydaní 9 knižných publikácií, uverejnil cca 60 článkov a štúdií v odborných časopisoch. Zostavil vybrané heslá pre Encyklopédiu Slovenska. Zomrel 3.3.2008 vo Zvolene.

ZACHAR, Dušan, Člen korešpondent ČSAV a SAV, prof. Ing. DrSc.

Vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 6.5.1926 v Brezne. Absolvoval Lesnícku fakultu ČVUT v Prahe (1950), vedecký ašpirant, CSc. (1956), docent (1960), DrSc. (1969), profesor (1974), člen korešpondent SAV a ČSAV (1974). Lesnícke laboratórium SAV vo Zvolene, ktoré bolo zlúčené s Výskumným ústavom lesného hospodárstva v Banskej Štiavnici (od r. 1964 vo Zvolene), kde pracoval do r. 1991, v rokoch 1960–1977 ako riaditeľ Výskumného ústavu lesného hospodárstva.

Profesijná aktivita: Počas svojej vedeckej činnosti riešil a publikoval práce z oblasti ekológie zalesňovania (hlavne extrémnych stanovišť a nelesných pôd), z problematiky erózie pôdy a jej protieróznej ochrany a z problematiky lesníckych meliorácií, krajinárstva a funkcií lesných ekosystémov. Zaslúžil sa o rozvoj lesníckeho výskumníctva v ČSSR, najmä na Slovensku, a o zalesňovanie spustnutých a iných nelesných pôd, o založenie, rozvoj a aplikáciu náuky lesnícko-technických meliorácií a náuky o erózii pôdy u nás. Jeho výsledky sa využívajú aj vo viacerých iných krajinách. Rozpracoval teoretické základy náuky o krajine z hľadiska poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Je autorom a spoluautorom vyše 800 vedeckých a odborných prác, ktoré vyšli v 13 jazykoch, medzi nimi viac ako 30 vedeckých knižných monografií, resp. publikácií, okolo 50 zborníkov z vedeckých a odborných podujatí na organizovaní ktorých sa rozhodujúcou mierou podieľal. Je autorom publikácií *Erózia pôdy* (1960, 2. prepracované a doplnené vydanie 1970), *Zalesňovanie nelesných pôd* (1965), *Soil erosion* (1982 Amsterdam – Oxford – New York), spoluautorom publikácii *Lesnícko-technické meliorácie* (1973, preložené do angl. 1982), *Pôdny fond ČSSR* (1975), *Ochrana krajiny ČSSR* (1982), *Tvorba krajiny ČSSR* (1982), *Lesnícke meliorácie* (1982), *Forest Amelioration* (1984), *Využívanie a ochrana vôd ČSSR* (1986).

Za svoju vedeckú činnosť mu boli udelené mnohé ocenenia a vyznamenania: cena ČVUT (1955), cena SAV (1958), Zlatá medaila Medzinárodného zväzu lesníckych výskumných organizácií – IUFRO (1971), Zlatá medaila Ústredného výskumného ústavu lesníckeho v Budapešti (1973), Štátna cena (1975), Národná cena (1984), Za zásluhy o pokrok lesného hospodárstva mu bola udelená Pfeilova cena za rok 1986 (Nadácie Friedricha Schillera v Hamburgu a Nadácie J. W. Goetheho v Bazileji), Medaila Jozefa Dekreta Matejovie (2006), Medaila SAPV, Medaila SAV. Zomrel 13.11.2014

Zahranční vědeckí pracovníci

ČAPEK, Miroslav, doc. Ing. DrSc.

samostatný vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene

Narodený 24.8.1927 v Bezděkově (Česká republika). Absolvent Lesníckej fakulty Vysoké školy zemědělské v Brně, Ing. (1950). Asistent výskumu (1950-1953), vedúci výskumnej stanice Výskumného ústavu lesného hospodárstva, pracovisko Banská Štiavnica (1966-1970), vedecká ašpirantúra (1953-58), CSc. (1959), DrSc. (1977), vedecký pracovník (1959-1965), docent (1967), samostatný vedecký pracovník Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene (1965-1971).

Profesijná aktivita: lesnícka entomológia, ochrana lesa, biologické a integrované metódy supresie populácií hmyzích škodcov lesných drevín. Riešiteľ a koordinátor výskumných programov a projektov na úrovni SR, ČSFR. Autor a spoluautor 57 vedeckých, 35 odborných prác, z radu *Lepidosfere zvláštním zreteľom k parazitům* (1969), *Hymenosféra in Jasič a kol: Entomologický naučný slovník* (1985).

Člen Slovenskej entomologickej spoločnosti SAV, člen sekcie IUFRO, člen Stáleho organizačného výboru medzinárodných sympózií o entomofaunimistike strednej Európy-SIEEC, člen International Society of Hymenopterists, čestná Bronzová plaketa Čs. akadémie

zemědělskej Za zásluhy o rozvoj výskumu poľnohospodárstva a lesníctva (1977), medaila VÚ Lesného hospodárstva Za budovanie výskumu na Slovensku (1987), Strieborná medaila VÚ lesného hospodárstva Zbraslav - Strnady za výskumnú činnosť (2000). Člen, nositeľ medaily J. Fándlyho (2003) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Zomrel 8.10.2008 v Brne.

GADEK, Kazimierz, doc. Dr. Dr.hab. inž.

docent Akadémie Rolniczej v Krakowe

Narodený 24.3.1929 v Brzezinach, wojewodstwo Kieleckie, Poľsko. Absolvent Lesníckej fakulty Jagellonskej univerzity v Krakowe, Mgr Inž. (1953), Dr. náuk lesných (1964), Dr. habilitovaný (1994), Odborný asistent, adjunkt w Instytucie Badawczym Lesnictwa (1953-1969), docent Akadémie Rolniczej v Krakowe (1964-1969), zástupca riaditeľa Inštitútu ochrany lesa (1970-1982), vedúci Katedry ochrany lesa a poľovníctva (1970-1982), vedúci Postgraduálneho štúdia „*Ochrana horských lesov (1986-1993)*. "

Profesijná aktivita: ochrana horských lesov, ochrana životného prostredia, výskum odumierania jedle v Poľsku a Európe, ochrana lesa pred abiotickými a antropogennými vplyvmi. Autor a spoluautor 85 vedeckých prác, spoluautor príručky *Ochrana lesa (1995)*.

Podpredseda Polskiego Towarzystwa Entomologicznego (1970). Člen, predseda 4-vedeckých rad Národných parkov v Poľsku, člen vedeckej rady Instytutu Badawczego Lesnictwa, predseda Hlavného výboru a Čestný člen Stowarzyszenia Inżynierow i Technikow Lesnictwa i Drzewnictwa v Krakowe. Nositeľ medaily J. Fándlyho (1997) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske vedy pri SAV, medaily Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1987), medaily Vysoké školy zemědělské v Brně (1987), Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski (1997), medaily Komisii Edukacji Naukowej (1985), Strieborná medaila Ministerstva životného prostredia a prírodných zdrojov Poľska Za zásluhy o ochranu životného prostredia (1990).

Osobnosti potravinárskych vied

AUGUSTÍN, Jozef, doc. PharmDr. PhD.

docent Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 3.3.1940 v Revúcej. Absolvent Farmaceutickej fakulty UK v Bratislave PharmDr., (1964), PhD.(1984), docent (1986), asistent MÚNZ a OÚNZ v Bratislave, odborný asistent Ústavu experimentálnej hygieny SAV v Bratislave (1966-1969), vedecký pracovník Chemického ústavu SAV, Farmakologického ústavu ČSAV a SAV (1986). Profesionálna aktivita: výskum procesov a faktorov vplývajúcich na trvanlivosť a bezpečnosť potravín, enzýmové vybavenie vybraných súborov mikroorganizmov na špecifických substrátoch, optimalizácia izolácie p-1,3 glukánov a ďalších biopolymérnych polysacharidov z prírodných zdrojov a ich využitie v technológiách poľnohospodársko-potravinárskeho komplexu. Zodpovedný riešiteľ 20 výskumných projektov, najmä zvláštnych úloh pre MNO bývalej ČSSR, autor a spoluautor 111 publikovaných vedeckých prác, 60 prác v zborníkoch prednášok a 34 patentov. Autor monografií: *Čaj ako potravinárska pochutina (2001)*, *Káva a kávoviny ako významné potravinárske pochutiny 2003*). Člen Čs. mikrobiologickej spoločnosti, Spoločnosti pre biochémiu a molekulárnu biológiu, zakladajúci člen Nadácie Detská nádej, zameranej na pomoc onkologicky postihnutým deťom, člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV jej potravinárskej sekcie. Nositeľ Fándlyho medaily (2000).

BOBIŠ, Ladislav, Ing. CSc.

vedecký pracovník Výskumného ústavu hydínárskeho v Bratislave

Narodený 10.7.1922 vo Zvolene. Absolvent Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1957). Vedúci pracovník Skúšobného a kontrolného ústavu mlynsko-pekárenského priemyslu, prvý riaditeľ Výskumného ústavu hydínárskeho priemyslu na Slovensku.

Profesionálna aktivita: koordinátor výskumu špeciálnej technológie a analýzy spracovania hydiny a vajec, autor a spoluautor 120 vedeckých a odborných publikácií z oblasti chémie, technológie výživy, 3 knižných publikácií: *Popolové tabuľky*, *Výskum homogenizovaných sušených vaječných zmesí*, *Komplexná výrobová koncepcia liečebnej výživy z hydínových mias*.

Zakladajúci člen, čestný člen a nositeľ medaily J. Fándlyho (in memoriam 1995), prvý predseda Potravinárskej sekcie (1968-1975) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Zomrel v r. 1990.

CEJPEK, Kamil, doc. Ing. PhD.

docent Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Narodený 19.4.1942 v Martine. Absolvent Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1964), PhD. (1976), vedúci laboratória a vedúci výroby v Potravinárskom kombináte, a.s. Trebišov (1964-1968), v rokoch 1969 – 1991 technológ, riaditeľ závodu, výrobný námestník riaditeľa podniku Stredoslovenských pekární a cukrární, n. p. v Banskej Bystrici. Od r. 1992 odborný asistent, docent (1999), prodekan Fakulty prírodných vied Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici (1995-2000), prorektor, štatutárny zástupca rektora Univerzity M. Bela v Banskej Bystrici (2000-2003). Do dôchodku odišiel v r. 2011. Potom sa stal konateľom Domu techniky ZSVTS Bratislava, s.r.o.

Profesionálna aktivita: cereálna chémia a technológia, systémy riadenia kvality potravinárskych výrobkov, vývoj nových produktov pre ciele výživy, toxikologické aspekty chemických činností, prevencia drogových závislostí, chémia výživy v školskej praxi. Autor a spoluautor 3

monografií, 66 vedeckých štúdií, vyše 100 odborných článkov, 6 vysokoškolských skrípt, 4 knižných publikácií. Najvýznamnejšie: *Kapitoly z didaktiky chémie výživy* (1998), *Učiteľ a primárna prevencia drogových závislostí* (1999), *Ekotoxikológia* (2004), *K storočnici trebišovského cukrovaru*.

Člen Slovenskej chemickej spoločnosti, člen Rady a Predsedníctva ZSVTS, člen vedeckej rady FPV UMB a vedeckej rady Univerzity M. Bela v Banskej Bystrici (1995-2004), člen Spoločnej odborovej komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác v odbore chémie a technológia potravín (1993-2012). Dlhoročný člen Ústredného výboru, nositeľ medaily J. Fándlyho (2002) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Nositeľ Zlatej Jánskeho plakety a mnohých vyznamenaní ČSVTS a ZSVTS za rozvoj vedy a techniky.

DANDÁR, Alexander, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 11.11.1937 vo Veľkom Ruskove. Absolvent Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1960). Chemik a prevádzkový technik v Cukrovare n. p. Trnava (1960-1962), výskumný pracovník Výskumného ústavu cukrovarníckeho Praha-Modřany, pracovisko Bratislava (1963), interný aspirant CSc. (1964-1967), vedecký pracovník Chemickotechnologickej fakulty STU v Bratislave (1967-1976), odborný asistent (1976-1988), docent (1988), DrSc. (1996), profesor chémie a technológie potravín (1998), vedúci Katedry sacharidov a konzervácie potravín CHTF STU v Bratislave (1990-2002), zástupca vedúceho katedry (2002-2006), predseda Predstavenstva Považský cukrovar, a.s. Trenčianska Teplá, člen Predstavenstva Cukrovar, a.s. Šurany (1992-1997). Študijné pobyty na Humboldt Universität Berlín (1971-1972), Technische Universität Braunschweig (1978, 1995), Technische Universität Berlin (1995). Zentrallaboratorium Südzucker Ofstein SRN.

Profesijná aktivita: výskum fyzikálnochemických procesov čistenia repnej šťavy, koordinátor a zodpovedný riešiteľ výskumných úloh štátneho výskumu a projektov VEGA z cukrovarníckej technológie, analytiky a hodnotenia technologickej kvality cukrovej repy. Autor a spoluautor vyše 150 vedeckých a odborných prác, 86 prednášok na konferenciách z oblasti cukrovarníckej chémie, technológie a cukrovarníckej analýzy, 6 patentov, 4 vysokoškolských skrípt: *Cukrovarnícka analytika* (1992), *Technológia cukrovarníctva /., //.* (2005), *Technologické výpočty technológie sacharidov* (2005), spoluautor 4 kapitol v *Encyklopedia Italiana* (1978), *J. Vašátko - významná osobnosť československého a svetového cukrovarníctva* (1999), *Poľsko-slovenského technického slovníka* (1971), *Kto bol a kto je v slovenskom cukrovarníckom priemysle* (2004). Organizátor a spoluzakladateľ periodických konferencií Laboralim, editor veľkého počtu zborníkov prác z vedeckých konferencií, vedúci Postgraduálneho štúdia ČSR „*Nové poznatky v cukrovarníctve*“ (1969-1971).

Člen Scientific Committee (od r. 1987), Administration Committee (1994-2002)) a viceprezident medzinárodnej cukrovarníckej spoločnosti Commission Internationale Technique de Sucrerie - C.I.T.S, Brüssel (1994-2002), Čestný člen Stowarzyszenia Techników Cukrowników (STC), (1980), člen Fachverein Zuckertechniker Österreichs (1996), predseda Národného komitétu SR v International Commission for Uniform Methods of Sugar Analysis - ICUMSA, Ferrara, (1989-2011), člen Čs. akademie zemédělských věd (1985-1990), člen Slovenskej akademie pôdohospodárskych vied (1990-2011), člen American Chemical Society, predseda Spoločnej odborovej komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác (PhD.) a člen Komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác (DrSc.) z odboru Chémie a technológia potravín, člen vedeckých rád Slovenskej technickej univerzity, CHTF STU v Bratislave, Fakulty potravinárskej a biochemickej technológie VŠ CHT v Prahe, člen redakčných rád *Listy cukrovarníckeho a repařského* a *Bulletin potravinárskeho výskumu*.

Zakladajúci člen, tajomník Potravinárskej sekcie (1969-1981), vedecký tajomník (1981-1990), nositeľ medaily J. Fándlyho (1997), predseda (od r. 1995-2011) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, spoluorganizátor šiestich zjazdov Spoločnosti. Nositeľ Striebornej medaily SVŠT (1987), Pamätnej medaily Politechniky Lódžskej (1980), Striebornej medaily Dr. P. Adamiho Vysoké školy veterinárskej v Košiciach (1989), medaily Vysoké školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1989), Pamätnej medaily Výskumného ústavu potravinárskeho v Bratislave (1987), Pamätnej medaily Vysoké školy chemickotechnologickej v Prahe (1997), Pamätnej medaily Akadémie Rolnickej v Krakove (2004), Honorovej medaily Politechniky Lódžskej Za zásluhy o Politechniku Lódžsku (2005), Pamätnej medaily k 60. výročiu založenia Politechniky Lódžskej (2005), Vzorný pracovník SVŠT (1986) a čestných uznání ČSVTS za rozvoj vedy a techniky. Zomrel 28.8. 2011.

DUŠEK, Bohumil, prof. Ing.

profesor Vysoké školy poľnohospodárskej v Nitre

Narodený 12.3.1902 v Dobrej Vode u Hořic, okr. Jičín. Absolvent Vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství v Prahe, Ing. (1923). Zamestnaný na Štátnej výskumnej stanici poľnohospodárskej vo Zvolene (1925-1945), prodekan a riaditeľ Ústavu mliekárstva a syrárstva na Vysoké škole poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach (1946-1950), prvý rektor Vysoké školy poľnohospodárskej v Nitre (1950).

Profesijná aktivita: problematika výroby ovčieho syra, chemické zloženie, organoleptické a technologické vlastností a kvalita ovčieho mlieka. Autor a spoluautor 64 vedeckých a veľkého množstva odborných prác, 13 monografií.

Člen vedeckých rád Agronomickej fakulty a Vysoké školy poľnohospodárskej v Nitre, Výskumných ústavov mliekárenských v Prahe a Žiline, Výskumného ústavu ovčiarskeho v Trenčíne, člen Komisie pre udeľovanie vedeckých hodností (DrSc.) pri ČSAV v Prahe, člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (od r. 1989). Štátne vyznamenanie Za zásluhy o výstavbu (1968). Zaslúžilý učiteľ (1970) za dlhoročnú pedagogickú prácu. Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV (1973). Zomrel v r. 1981.

GÖRNER, Fridrich, prof. Dr. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave.

Narodený 15.4.1921 v Banskej Štiavnici. Štipendijný pobyt v r. 1947 na Eidege-nössische Technische Hochschule v Zürichu. Absolvent Chemickej fakulty SVŠT v Bratislave, Ing. (1951), Dr. techn. (1952), docent (1956), DrSc. na ČVUT v Prahe (1973), profesor (1980). Vedúci študijného odboru Technológia mlieka a tukov na CHTF SVŠT, vedúci Katedry biotechnológie na CHTF SVŠT v Bratislave (1966-1970).

Profesijná aktivita: významný vedecký pracovník v odbore mikrobiológia mlieka a mliečnych produktov, mikrobiológia hydiny, vajec, a príslušných sušených produktov, hygieny a sanitácie v mliekarstve, vitaminológii mlieka, aromatických látok v mliečnych produktoch, cudzorodých látok v potravinách a technológii ovčieho syra a bryndze. Autor a spoluautor viac ako 210 vedeckých a odborných publikácií. Autor kníh: *Mliekarenská sterilizácia roztokmi chlóróvého vápna* (1953), *Zdravotnícky význam pasterizácie mlieka* (1953), *Sanitácia v mliekarstve* (1954), spoluautor *Mikrobiológia hydínárskeho priemyslu* (1966) a *Aplikovaná mikrobiológia potravín* (2004).

Predseda Odboru výživy Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, člen rôznych pedagogických a vedeckých komisií na SVŠT, SAV, Čs. akadémii zemědělských věd a Slovenskej akadémii pôdohospodárskych vied. Zakladajúci člen, predseda a čestný člen Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu, čestný člen Odbornej skupiny pre

potravinársku a agrikultúrnu chémiu Slovenskej chemickej spoločnosti pri SAV, čestný člen Österreichische Gesellschaft für Ernährungsforchungs, Wien, čestný člen Magyar Élelmiszeripari Tudományos Egyesület, Budapest. Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV (1975). Nositeľ vyznamenaní: Hanušova medaila ČSAV (1971), Zlatá medaila ministra pôdohospodárstva SR (2000), medaila Za zásluhy o rozvoj vedy v oblasti potravinárstva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (2002), Patočkova medaila Čsl. spoločnosti mikrobiologické pri ČSAV a SAV (2002). Zomrel v r. 2006.

HERIAN, Karol, Ing., CSc.

významný vedecko-výskumný pracovník v oblasti mliekarstva

Narodený 18.9.1942 v Tajove, okr. Banská Bystrica. Absolvent Chemickej fakulty SVŠT v Bratislave na Katedre mlieka a tukov (1965). Pracoval v Stredoslovenských mliekarniach vo Zvolene, na katedre mlieka a tukov ChF SVŠT, od r. 1967 na Výskumnom pracovisku mliekarenského priemyslu (pobočka pražského VÚM) v Žiline. Postupne sa toto pracovisko transformovalo na samostatný VÚM, kde pracoval na rôznych postoch až po generálneho riaditeľa (od r. 1987 až do odchodu na dôchodok v r. 2004).

Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti sa zapodieval najskôr problematikou ovčieho mliekarstva a syrárstva, neskôr kvalitou nakupovaného mlieka, optimalizáciou jeho zvozu, vývojom a výrobou živočíšnych syridiel. Je autorom viacerých nových technológií pri výrobe syrov a mliečnych výrobkov, napr. plesňových syrov, priemyselnej výroby pareníc, nových druhov tavených a termizovaných syrov, zrenia syrov pod obalmi, využitia bezmembránovej osmózy v mliekarstve, atď. Významne sa podieľal na spracovaní koncepčných materiálov týkajúcich sa rozvoja mliekarstva na Slovensku pre potreby rezortu pôdohospodárstva. Bol dlhoročným organizátorom vedeckých konferencií s medzinárodnou účasťou (napr. SYROTECH), prehliadok kvality mliekarských výrobkov, odborných školení a kurzov pre zamestnancov mliekarského odboru. Prednášal na vysokých školách doma i v zahraničí, bol riešiteľom desiatok výskumných prác, viedol diplomové práce študentov na fakultách v Bratislave, Nitre a Košiciach. Bol spoluzakladateľom a šéfredaktorom odborného bulletinu MLIEKARSTVO, ktorý redakčne pripravoval nepretržite celých 38 rokov. Pričinil sa o propagáciu a obnovenie aktivít v rámci Svetového dňa mlieka na Slovensku. Má významnú zásluhu na zapísaní slovenskej bryndze, oštiepku a Klenoveckého syrca do Zoznamu chránených zemepisných označení výrobkov v rámci EÚ.

Je autorom, spoluautorom viacerých knižných publikácií z oblasti mliekarstva na Slovensku, publikoval vyše 300 odborných článkov, vedeckých štúdií, populárnych prác pre spotrebiteľskú verejnosť. Bol aktívny v celoštátnych odborných komisiách, člen dizertačných komisií na STU, SPU, UVL, v predstavenstve Slovenského mliekarenského zväzu, predsedníctve Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, predseda odbornej sekcie pri SVTS, zastával až do dôchodku významné posty v medzinárodných mliekarenských organizáciách, napr. Medzinárodnej mliekarenskej federácii IDF, Európskej mliekarenskej asociácii, medzinárodný rozhodca na svetových syrárskych súťažiach v Rakúsku.

Za svoju odbornú činnosť bol ocenený mnohými vyznamenaniami, napr. Zlatou medailou MParV SR *Za zásluhy o rozvoj*, najvyšším vyznamenaním SAP *Za rozvoj poľnohospodárskej vedy*, Bronzovou medailou FAO, je nositeľom medaily J. Fándlyho (2012) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV.

IVANČENKO, Dmitrij, prof. Dr.techn. Ing.

profesor Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave

Narodený 26.10.1901 v Gosudarstvennoj (Ukrajina). Absolvent Chemickej fakulty Vysokej školy technickej v Brne, Ing. (1930), Dr.techn. (1932), vedecký pracovník Ústavu chemickej technológie uhľohydrátov Vysokej školy technickej v Brne (do r. 1952), docent (1952), profesor (1961) Chemickej fakulty SVŠT v Bratislave, prodekan (1953-56), dekan Chemickej fakulty SVŠT v Bratislave (1956-1960), vedúci Katedry chémie a technológie sacharidov a konzervácie potravín Chemickotechnologickej fakulty SVŠT v Bratislave (1971-1972).

Profesijná aktivita: cukrovarnícka analytika, chémia a technológia cereálií, riešiteľ výskumných úloh z oblasti cereálnej technológie, autor a spoluautor 36 vedeckých a odborných prác, 2 patentov.

Čestné uznanie 1. stupňa SVŠT (1960), Pamätná medaila SVŠT (1963), Pamätná plaketa SVŠT (1965), štátne vyznamenanie Za zásluhy o výstavbu (1966), Zaslúžilý pracovník Mlynsko-pekárenského priemyslu (1975), Zaslúžilý učiteľ (1975), Zlatá medaila SVŠT (1976). Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV v Bratislave (1973). Zomrel v r. 1986.

JANÍČEK, Dušan, Ing.

odborný asistent na Chemickotechnologickej fakulte SVŠT, popredný manager v slovenskom potravinárskom priemysle

Narodený 9.5.1952 v Bratislave, absolvent Chemickotechnologickej fakulty SVŠT v Bratislave odbor chémia a technológia sacharidov (1977), po vysokoškolskom štúdiu pracoval ako prevádzkový technik cukrovaru (1977 – 1983), potom vedúci výroby cukrovaru v š.p. Cukrovar a konzerváreň Sládkovičovo (1983 – 1987). V rokoch 1987 – 1989 bol odborným asistentom na Katedre chémie a technológie sacharidov a konzervácie potravín CHTF SVŠT v Bratislave. V rokoch 1989 – 1992 riaditeľ štátneho podniku Cukrovar a konzerváreň, š.p. Sládkovičovo, potom konateľ a výkonný riaditeľ spoločnosti CUKOS, s.r.o. Sládkovičovo (1992 – 1997). V ďalšom období prešiel vrcholovými pozíciami v slovenskom cukrovarníckom priemysle ako generálny riaditeľ, člen predstavenstva a konateľ s.r.o. Slovenské cukrovary Sereď, od r. 2010 jej prokurista a riaditeľ vonkajších vzťahov.

Zastupoval a doposiaľ zastupuje záujmy výrobcov potravín v Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore ako jej podpredseda, Asociácii zamestnávateľských zväzov a združení SR ako člen jej Dozornej rady, Rade ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, aj Monitorovacím výbore Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020. Od roku 2004 je predsedom Únie potravinárov Slovenska.

Po celý čas od skončenia vysokoškolského štúdia úzko spolupracuje s odbornými pracoviskami STU a SPU, je autorom desiatok odborných článkov, prednáša budúcim inžinierom potravinárskych odborov, na vedeckých konferenciách a seminároch. Je členom redakčnej rady „Listov cukrovarníckych a repárskych“, členom Priemyselnej rady dekana Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU, člen Vedeckej rady Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU. Je nositeľom medaily J. Fándlyho (2012) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV.

KOMAN, Václav, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 3.11.1927 v Mudroňove. Absolvent Chemickej fakulty SVŠT v Bratislave, Ing. (1951). Technológ Považských tukových závodov Nové Mesto n/V. (1951-1954), asistent, odborný asistent, CSc. (1954-1963), docent (1968), DrSc. (1984), profesor (1994), vedecko-pedagogický expert a profesor na Université de Tlemcen, Alžírsko (1985-1990).

Profesijná aktivita: popredný odborník v chémii, technológii a analýze tukov, olejov, lipidov a kozmetiky, výroba rastlinných, živočíšnych tukov procesmi medzimolekulovej preesterifikácie, zakladateľ študijného odboru zameraného na tuky, detergenty a kozmetiku, zaviedol analytické chromatografické a spektrofotometrické metódy kontroly, prípravy a optimalizácie cis- a transizomérov nenasýtených mastných kyselín v jedlých tukoch s optimálnymi hladinami esenciálnych mastných kyselín s požadovanými fyzikálno-chemickými a biologickými vlastnosťami. Koordinátor viacerých domácich a medzinárodných výskumných projektov. Autor a spoluautor vyše 100 vedeckých, 40 odborných prác a 40 popularizačných článkov, 5 patentov, 6 zlepšovacích návrhov a 11 štátnych noriem z oblasti technológie tukov.

Zakladajúci člen, nositeľ medaily J. Fándlyho (2000), podpredseda Potravinárskej sekcie Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Nositeľ Zlatej (1987) a Striebornej medaily SVŠT, medailí SNP (1984, 1994), Najlepší pracovník PALMA (1971).

KOVÁČ, Milan, Ing., PhD.

významná osobnosť slovenského potravinárskeho výskumu

Narodený 22.9.1951 v Bratislave. Absolvent Chemickotechnologickej fakulty SVŠT v Bratislave (1975), CSc. (1980 na VŠCHT v Prahe), hosťujúci docent FCHPT STU Bratislava (2002), vedecký kvalifikačný stupeň IIa (1986) Ib (2001). Odborný asistent na CHTF SVŠT (1979-82), námestník riaditeľa VÚ potravinárskeho v Bratislave (1982-1988), riaditeľ VÚP (1989-2005), poradca ministra MPRV SR(2005), stály predstaviteľ SR pri FAO (MZV SR 2005-2008), medzinárodný expert pre výživu a ochranu spotrebiteľa pri REUR FAO v Budapešti (2008-09), štátny radca MPRV SR (2009-2014), člen správnej rady EFSA – European Food Safety Authority (2010-2014).

Profesijná aktivita: chémia a analýza potravín, budovanie databázových systémov. Riešiteľ a spoluriešiteľ domácich a zahraničných výskumných projektov základného a aplikovaného výskumu. Koordinátor celoslovenských a aj celočeskoslovenských štátnych úloh v oblasti potravinárstva najmä kvality a bezpečnosti potravín. Autor resp. spoluautor viac ako 250 vedeckých a odborných prác, niekoľkých monografií a 7 autorských osvedčení. Školiteľ doktorandov v rámci vedeckej prípravy na slovenských vysokých školách.

Členstvo: člen vedeckých rád 3 fakúlt univerzít v SR a ČR, člen 4 odborových komisií pre obhajoby doktorandských prác, člen vedeckých rád viacerých výskumných organizácií (VÚM, VÚPP Praha, atď.), predseda redakčnej rady Bulletinu PV, člen redakčných rád mnohých odborných domácich a zahraničných časopisov (Czech Journal of Food Science, Acta Alimentaria, European Journal of Food Science and Technology atď.) zástupca SR v mnohých vedeckých medzinárodných organizáciách (IUNS, IUPAC, FECS, atď.) člen Poradného zboru EUFICu, člen Rady riaditeľov ILSI EUROPE, člen Správnej rady ILSI Global vo Washingtone, národný kontaktný bod pre Codex Alimentarius, člen predsedníctva SAPV, člen ČSAZ a člen mnohých odborných a vedeckých organizácií v SR (ZSVTS, Slovenská spoločnosť pre racionálnu výživu, Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, SCHS, SAIV, atď.). Člen viacerých odborných komisií štátnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou (jódová komisia MZ SR, člen komisie pre NPPZ a komisie pre NPOVO pri MZ SR, národný tajomník SR pre Svetový

potravinový summit, člen subkomisie pre referenčné materiály s biologickou maticou pri ČSMÚ, člen zboru externých poradcov Federálneho ministerstva земедělství a výživy, člen rady ministra MPRV SR pre otázky vedy a výskumu, atď.)

Nositeľ: Bronzovej medaily SVŠT (1975), nositeľ medaily J. Fándlyho (2012) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, Zlatej plakety za zásluhy o racionálnu výživu (2001), Striebornej plakety MPRV SR (2001), a ďalších ocenení.

MRÁZ, Igor, Ing. PhD.

významná osobnosť slovenského potravinárskeho výskumu

Narodený v r. 1952, maturoval na SPŠCh v Bratislave (1971), absolvent Chemickotechnologickej fakulty SVŠT v Bratislave (1976), odbor Konzervácia potravín a technológia mäsa. Krátko pracoval na katedre sacharidov a potravín CHTF ako asistent, v r. 1977 nastúpil do VÚ liehovarov a konzervární v Bratislave, kde pracoval v rôznych vedúcich pozíciách až do jeho zániku v r. 2009. Potom pôsobil v Slovenskej legálnej metrologii ako riaditeľ Metrologického pracoviska Bratislava do marca 2011 a následne v certifikačných orgánoch ako vedúci audítor manažérskych systémov kvality a bezpečnosti potravín. Vedeckú hodnosť CSc. obhájil v r. 1986. V r. 2014 odišiel do dôchodku.

Za takmer 33 rokov pôsobenia v potravinárskom výskume bol riešiteľom vyše 30 výskumných úloh a projektov zameraných na vývoj nových výrobkov najmä v oblasti výroby hotových pokrmov a polotovarov, ďalej mäsových a hydinových výrobkov, rybích konzerv, ovocných výrobkov, aplikácii aditívnych látok, potravinárskych obalov a obalovej techniky. Zaslúžil sa o modernizáciu potravinárskych technológií a zvyšovanie kvality slovenských potravinárskych výrobkov. Výsledky svojho výskumu v oblasti aplikácií moderných metód konzervácie potravín, predovšetkým kinetiky tepelných procesov publikoval doma i v zahraničí. Má bohatú publikačnú aktivitu reprezentovanú vyše 110 vedeckými štúdiami a odbornými článkami v domácich a zahraničných periodikách.

Pôsobil ako externý učiteľ na CHTF SVŠT, neskôr FChAPT STU, bol členom štátnej skúšobnej komisie pre študijné odbory Konzervácia potravín a technológia mäsa, Chémia a technológia potravín, zaviedol nový predmet Priemyselná výroba hotových pokrmov. Pedagogicky a výskumne spolupracoval aj so SPU v Nitre, VŠCHT v Prahe a MZLU v Brne. Aktívne spolupracoval pri tvorbe novej slovenskej potravinárskej legislatívy, je členom redakčnej rady časopisu KVALITA, členom výboru Odbornej sekcie potravinárskej chémie SCHS pri SAV, je členom SAPV, člen Slovenského konzervárenského zväzu. Pôsobil dlhodobo ako odborný garant za SR pri organizovaní spoločných československých vedeckých konferencií Konzervárenské dni, Obalové dni, Kvalita a bezpečnosť potravín. Je nositeľ medaily J. Fándlyho (2015) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV.

PALO, Vladimír, doc. Ing. PhD.

docent Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 30.9.1930 v Bánovciach n/Bebravou. Absolvent Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1953), asistent, odborný asistent (1953-1975), docent (1979), prodekan Chemickotechnologickej fakulty STU (1981-1982).

Profesijná aktivita: uznávaný odborník v oblasti chémie a technológie mlieka, biochémia zretia syrov, vývoj a aplikácia chromatografických metód v analýze mlieka a mliečnych výrobkov, analýza mastných kyselín mliečného tuku a prchavých látok tvoriacich chuťnosť syrov, rozsiahle práce v oblasti štúdií aromatických látok. Editor početných zborníkov vedeckých prác z konferencií. Autor a spoluautor 150 vedeckých a odborných prác, 11 patentov, zodpovedný riešiteľ 10 výskumných projektov, 4 knižných publikácií.

Člen Československej akadémie zemédělskych vėd, Slovenskej akadémie pōdohospodárskych vied, člen Komisie pre vedu a výchovu pri bývalom Ās. Národnom komitėte Medzinárodnej mliekarenskej federácie - IDF, člen bibliografickej sekcie časopisu J. Chromatography, člen vedeckej rady Výskumného ústavu mliekarenského v Žiline, člen redakčných rád Průmysl potravín a Bulletin potravínárskeho výskumu. Zakladajúci člen, Āestný člen (1997), nositeľ medaily J. Fándlyho (2000) a dlhoročný člen Hlavného výboru Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravínárske a veterinárske vedy SAV, zakladateľ a organizátor periodických konferencií *aromatické látky v požívatinách*". Nositeľ Pamätnej (1973) a Striebornej (1980) medaily SVŠT, Āestného uznania Výskumného ústavu mliekarenského v Žiline, medaily Ās. akadémie zemédělské (1991), Pamätnej medaily Facoltà di Agrari Università degli Studi di Bologna (1971). Cena SAV za prácu *Historický rozbor rozvoja Āsl. mliekarenského výskumu a školstva* (1978), Āestné uznanie SAV za dlhoročnú významnú prácu v oblasti potravínárskych vied (1989).

PETRÍKOVÁ, Darina, Ing. CSc.

vedecko-výskumná pracovníčka Výskumného ústavu liehovarov a konzervárni v Bratislave

Narodená 26.11.1938 v Martine. Absolventka Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1961), CSc. (1971). Vedecká pracovníčka Výskumného ústavu liehovarov a konzervárni, vedúca útvaru výskumu a vývoja (1963), vedúca strediska skúšobných a kalibračných laboratórií (1963-1993), autorizovaný zástupca firmy FOSS Analytical AB Švédsko, fy CELSIS Holandsko a fy HYGIENA International Veľká Británia, externá vysokoškolská učiteľka na Chemickotechnologickej fakulte STU v Bratislave (1973-1990).

Profesijná aktivita: zodpovedná riešiteľka 19 výskumných projektov v oblasti analýzy potravín z hľadiska ich výživových látok, aditívnych látok a cudzorodých látok kontaminujúcich potraviny. Autorka a spoluautorka 32 pôvodných vedeckých prác, 41 odborných prác a 42 prednášok na vedeckých konferenciách.

Členka Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu, členka redakčnej rady Výživa a zdravie a Bulletin potravínárskeho výskumu, členka a tajomníčka Komisie potravínárskej analytiky odboru výživy obyvateľstva Ās. akadémie zemédělskych vied v Prahe, členka Komisie ISO Slovenského ústavu technickej normalizácie.. Zakladajúca členka, členka Ústredného výboru a predsedníčka Potravínárskej sekcie (1988-1996), Āestná členka (1996) a nositeľka medaily J. Fándlyho (1997) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravínárske a veterinárske vedy pri SAV, medaily Výskumného ústavu potravínárskeho v Bratislave a viacerých ocenení Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu.

PRÍBELA, Alexander, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 13.9.1928 v Šoporni. Absolvent Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1956), CSc. (1965), asistent, odborný asistent (1956-1966), docent (1966), DrSc. (1980), profesor chémie a technológie požívatin (1986).

Profesijná aktivita: priemyselné spracovanie ovocných štiav na koncentráty, izolácia, identifikácia a delenie prchavých aromatických látok multidetekčnou chromatografickou metódou. Izoloval, identifikoval a určil chemickú štruktúru horkých látok rajčín, papriky, ich biologické a organoleptické vlastnosti a vypracoval rutinnú kontrolu týchto látok. Vyriešil a následne zaviedol do praxe výrobu pektolytických enzýmov. Koordinátor početných štátnych a rezortných výskumných prác v rámci ĀSSR a SR zameraných na technologické a výživové problémy a výskumných projektov orientovaných na analytické a výživové otázky. Vedúci postgraduálneho štúdia „Moderné aspekty riadenia a kontroly potravínárskeho priemyslu " a

„Kontrola cudzorodých látok v požívatinách, krmivách a pôde“, zakladateľ odborného zamerania štúdia „Chémia a hodnotenie potravín“ na CHTF STU. Zakladateľ účelového zariadenia Senzorické laboratórium, organizátor celoštátnych kurzov Senzorické hodnotenie potravín. Vytvoril vedeckú školu pre riešenie významných problémov potravinárskej chémie a technológie. Autor a spoluautor vyše 500 vedeckých a odborných prác, 10 patentov, 45 knižných publikácií (z toho 10 monografií), najvýznamnejšie: Analýza cudzorodých látok v požívatinách (1974), Bitterstoffe in: Fremd- und Zusatzstoffe in Lebensmitteln (1978), Horké látky ovocia a zeleniny (1980), Analýza prírodných látok v požívatinách, Toxic Compounds arising by action of microorganisms in: Toxic Compounds of foods formation and changes during food processing and storage (1992).

Predseda komisie pre obhajoby doktorských (DrSc.) a doktorandských (CSc.) dizertačných prác z vedného odboru Kvasná chémia a biotechnológia a neskôr aj pre vedný obor Chémia a technológia požívatin. Zakladajúci člen Československej akadémie zemедělské, člen Slovenskej poľnohospodárskej akadémie, člen atestačných komisií ministerstva pôdohospodárstva a výskumných ústavov, predseda Slovenského výboru potravinárskej vedecko-technickej spoločnosti (1968- 1987), člen Ústrednej rady ČSVTS (1968-1991), člen Komisie Predsedníctva SAV pre otázky základného výskumu výživy a potravín, člen Komisie pre prípravu a rozvoj akreditačného systému v rámci Ústavu pre normalizáciu merania a skúšobníctva pri vláde SR, člen jej Technického výboru. Vyznamenania: Zlatá medaila SVŠT (1988), Zlatá medaila Čs. akadémie zemедělských věd (1988), Zlatá medaila Fakulty potravinárske a biochemické technológie VŠCHT Praha (2004), Zlatá medaila Chemickotechnologickej fakulty STU (1988), medaila J. Fándlyho Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV (2003), Pamätná medaila akademika Muchu, medaila PhMr. V. Žuffu (2003), Pamätná medaila Výskumného ústavu mliekarenského v Žiline (2003), Čestný člen ČSVTS, Pamätná medaila Akadémie Rolniczej Poznań (1978).

SMIRNOV, Vladimír Ing. CSc.

odborný asistent Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 23.10.1930 vo Vysokej nad Kysucou. Absolvent Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1954), CSc. (1968). Štátna inšpekcia akosti potravinárskych výrobkov v Bratislave (1954-1964), odborný asistent Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave (1964-1990).

Profesijná aktivita: výskum v oblasti zloženia potravín živočíšneho pôvodu a kontrola ich kvality, vplyv rôznych moderných spôsobov tepelnej úpravy na výživovú hodnotu potravín, vývoj aditívnych látok v oblasti nových údiacich preparátov najmä pre mäsové výrobky. Autor a spoluautor vyše 50 vedeckých a odborných prác, veľkého počtu prednášok na konferenciách, zodpovedný riešiteľ a koordinátor viacerých výskumných správ, 2 patentov, autor vysokoškolských skrípt Technológia hydínarstva.

Člen Komisie pre hodnotenie akosti potravinárskych výrobkov Štátnych skúšobní v Prahe a Bratislave, Strieborná medaila Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu (1988), Bronzová medaila Chemickotechnologickej fakulty SVŠT (1980). Zakladajúci člen, predseda Potravinárskej sekcie, člen Ústredného výboru, Čestný člen (1989), nositeľ medaily J. Fándlyho (1995) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Zomrel v r. 1997.

STRMISKA, František, prof. RNDr. CSc.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu potravinárskeho a profesor Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave

Narodený 5.3.1925 v Užhorode (vtedy ČSR). Absolvent Prírodovedeckej fakulty Slovenskej univerzity v Bratislave, RNDr. (1950). Pracovník Štátneho ústavu pre výživu a diétetiku (1949-1950), Výskumného ústavu potravinárskeho v Bratislave (1950-1951), odborný asistent Chemickej fakulty SVŠT (1952-1965), CSc. (1957), docent (1965), profesor (1991), vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu potravinárskeho (1974-1990).

Profesijná aktivita: významný vedecký pracovník v oblasti zloženia a nutričného hodnotenia potravín, autor „*Potravinovej banky dát*“ a „*Požívatínových tabuliek*“, spoluautor „*Potravinového kódexu SR*“, koordinátor a riešiteľ mnohých rezortných a štátnych výskumných úloh. Autor a spoluautor vyše 600 vedeckých, odborných prác a popularizačných článkov, predniesol viac ako 200 referátov na domácich a zahraničných konferenciách, zakladateľ periodickej konferencie „*Výživa - potraviny - legislatíva*“.

Člen vedeckých rád výskumných ústavov, riadny člen Čs. akademie zemédělské, Čestný člen Slovenskej akademie pôdohospodárskych vied, zakladajúci člen a podpredseda Slovenskej spoločnosti pre výživu, člen redakčnej rady Výživa a zdravie. Čestný člen Spoločnosti pre výživu NDR. Zakladajúci člen, čestný člen (1996), nositeľ medaily J. Fándlyho (1997) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Zaslúžilý pracovník Povereníctva výživy (1975), Strieborná (2000) a Zlatá (2005) medaila Ministerstva pôdohospodárstva SR, medaila Čs. akademie zemédělskej Za zásluhy a rozvoj vedy a výskumu (1991), medaila Slovenskej akademie pôdohospodárskych vied Za rozvoj vedy v oblasti potravinárstva (2005), medaila Za zásluhy o budovanie SVŠT (1963), medaila Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU Za rozvoj potravinárskej vedy a vzdelávania (2005), medaila Výskumného ústavu potravinárskeho, medaila Výskumného ústavu ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, viaceré medaily a čestné uznania Slovenskej spoločnosti pre výživu a ČSVTS.

STUDNICKY, Július, doc. Dr. techn. Ing. CSc.

docent Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 5.5.1926 v Rožňave. Absolvent Fakulty Chemickotechnologického inžinierstva SVŠT v Bratislave, Ing. (1951), asistent, odborný asistent (1951-1971), Dr.techn. (1953), CSc. (1963), docent (1968). Expertízny pobyt na Výskumnom, ústave derivátov cukrovej trstiny ICIDCA-Havana (1968-1971), vedúci študijného odboru Chémia a technológia sacharidov a cereálií (1978-1986).

Profesijná aktivita: čistenie cirokovej šťavy a šťavy cukrovej repy a cukrovej trstiny, technologická kvalita cukrovej repy, súdny znalec pre potravinárstvo. Autor a spoluautor 62 vedeckých a odborných prác, záverečných projektov s cukrovarníckou a potravinárskou tematikou, dvoch patentov, 68 prednášok na konferenciách, knižných publikácií: *Prehľad potravinárskych technológií* (1976), *Základy potravinárskych technológií* (1996), spoluautor Nemecko-slovenského technického slovníka a ďalších technických slovníkov. Predseda hodnotiteľskej komisie pre cukor, cukrovinky a trvanlivé pečivo pri Štátnej inšpekcii akosti potravín (1971-1986), preklad knihy „*Tregubov, V.A.: Technológia škrobu a výrobkov zo škrobu* (1987) a ďalších odborných kníh z viacerých svetových jazykov.

Čestný člen ČSVTS, Čestné uznanie ČSVTS, Zlatá medaila Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu Za zásluhy o racionálnu výživu. Čestný člen (1996) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Nositeľ Pamätnej medaily Chemickotechnologickej fakulty SVŠT (1976), Zaslúžilý pracovník Ministerstva

pôdohospodárstva SR (1976), Zaslúžilý pracovník SVŠT (1986), nositeľ Zlatej medaily SVŠT (1986). Zaslúžilý pracovník Mlynov a pekárni.

SZEMES Vojtech, Ing. CSc.

zakladateľ pekárskoho výskumu na Slovensku

Narodený 10.9.1934 v Šamoríne. Vyučený pekár v Novom Smokovci (1952). Absolvent Pardubickej majstrovskej školy (1954). Absolvent Chemickotechnologickej fakulty SVŠT v Bratislave, Ing. (1973) a vedeckej aspirantúry CSc. (1986).

Profesijná aktivita: založil v roku 1954 pekársky výskum na Slovensku, ktorý bol neskôr premenovaný na Výskumné stredisko mlynov a pekárni. V rokoch 1963 - 1966 pracoval v Prahe na Ministerstve potravinárskeho priemyslu a do roku 1970 na Ministerstve pôdohospodárstva a výživy v Bratislave. V roku 1970 - 1980 bol technickým riaditeľom Generálneho riaditeľstva mlynov a pekárni v Bratislave. V rokoch 1981 - 1985 pracoval ako expert potravinárskeho priemyslu v Moskve a po návrate na Slovensko bol výrobnou - obchodným riaditeľom Generálneho riaditeľstva mlynov a pekárni. Po krátkom pôsobení na Ministerstve pôdohospodárstva v rokoch 1989 - 1991 sa osamostatnil ako podnikateľ.

Je autorom alebo spoluautorom viac ako 30 odborných kníh, prevažne určených pre strednú školu potravinárske, založil slovenskú odbornú knižnicu pekársku a cukrársku, je autorom viac ako 250 odborných článkov v domácich a zahraničných odborných časopisoch. Založil Cech pekárov a cukrárov, ktorého bol 18 rokov cechmajstrom. Bol zakladajúcim členom Potravinárskej spoločnosti ZVTS jej podpredsedom. Je nositeľom viacerých rezortných vyznamenaní a uznání, je nositeľom Rádu svätého Ambróza, zlatého odznaku Slovenského živnostenského zväzu (2001), zlatej medaily Ministerstva pôdohospodárstva SR (2004), zlatej medaily Slovenskej živnostenskej komory (2008), dvoch medailí FAO bronzovej (2006) a striebornej (2011), nositeľ medaily J. Fándlyho (2014) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. a nositeľom veľkej medaily svätého Gorazda (2015).

SZOKOLAY, Alexander, Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu potravinárskeho v Bratislave

Narodený 15.7.1925 v Slovenskom Komloši (Maďarsko). Absolvent Odboru chemického inžinierstva Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1952), štúdium na Technickej univerzite v Mníchove v rámci nadácie A. Humboldta, CSc. (1962), DrSc. (1980), vedúci Odboru hygieny výživy požívatin Ústavu preventívnej a klinickej medicíny v Bratislave (1953-1981), riaditeľ Výskumného ústavu potravinárskeho v Bratislave (1981-1987), externý prednášateľ na Chemickotechnologickej fakulte STU v Bratislave (1965-1990).

Profesijná aktivita: medzinárodne uznávaný odborník v potravinárskej chémii, najmä v problematike cudzorodých (aditívnych a kontaminujúcich) látok v požívatinách, hygiena výživy, zdravotná bezpečnosť potravín. Koordinátor viacerých projektov výskumu kvality potravín a hodnotenia cudzorodých látok v požívatinách. Autor a spoluautor 280 vedeckých a odborných prác (z toho 40 cudzojazyčných), monografií *Cudzorodé látky v požívatinách (1969, 1983)*, *Fremd- und Zusatzstoffen in Lebensmitteln (1978)*.

Člen Čs. akademie zemédělských věd, čestný člen Chemickej spoločnosti SAV, čestný člen Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu, člen Československej delegácie Výboru FAO/WHO (1972-1992), člen Slovenskej lekárskej spoločnosti. Zakladajúci člen, Čestný člen (1990), a predseda Potravinárskej sekcie (1975-1981), nositeľ medaily J. Fándlyho (1995) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Nositeľ vyznamenaní: Za vynikajúcu prácu (1985), Zlatej medaily SVŠT (1985),

Striebornej medaily Ministerstva pôdohospodárstva SR (2000), medaily akademika Dédera Ministerstva zdravotníctva SR (2000).

SCHMIDT, Štefan, prof. Ing. PhD.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 26.10.1951 v Litoměřiciach. Absolvent Chemickotechnologickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1976), vedúci Chemického oddelenia Výskumného ústavu hydinnárskeho priemyslu v Bratislave (1978–1981), odborný asistent CHTF/FCHPT SVŠT/STU (1981–1996), PhD. (1986), doc. (1996), prof. (2009). Zástupca (1990–1994) a vedúci Katedry mlieka, tukov a hygieny potravín (1998–2001), vedúci Katedry potravinárskej technológie Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave (od r. 2001).

Profesijná aktivita: chémia lipidov a technológia tukov, potravinárske inžinierstvo, prírodné antioxidanty. Autor a spoluautor vyše 90 vedeckých prác vo vedeckých časopisoch, 210 prác publikovaných v zborníkoch (vyše 360 citácií). Kapitoly v zahraničných knižných publikáciách s tematikou prírodných antioxidantov a lipidov: *Natural antioxidant functionality during food processing* (2001), *The impact of food processing in phytochemicals – the case of antioxidants* (2003), *Ultraviolet-visible spectrophotometry in the analysis of Lipid Oxidation* (2005), *Phospholipids* (2010), *Plant lipids and oils* (2010) a *Effects of processing and storage on antioxidant efficacy in foods* (2010). Spoluautor vysokoškolských skrípt *Chémia a technológia tukov I.* (1989), *Laboratorne cvičenie z chémie mlieka a tukov* (1990). Autor vedeckej monografie *Antioxidanty a oxidačné zmeny tukov v potravinách* (2010), ocenenej cenou Literárneho fondu v kategórii prírodné a technické vedy.

Člen redakčnej rady časopisov *European Journal of Lipid Science and Technology*, *Czech Journal of Food Sciences* a *Journal of Food and Nutrition Research*. Člen vedeckej rady Fakulty chemickej a potravinárskej technológie (2000–2003 a od r. 2011), člen vedeckej rady Fakulty potravinárske a biochemické technológie VŠCHT, Praha (od r. 2004). Člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave, od r. 2001 predseda OS Potravinárska chémia Slovenskej chemickej spoločnosti pri SAV, do r. 2014 národný zástupca komisie Potravinárska chémia Federácie európskej chemickej spoločnosti a od r. 2009 predseda odborovej komisie v študijnom odbore Chémia a technológia potravín. Od r. 2007 riadny člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied.

ŠAJBIDOR, Ján, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 22.9.1955 v Kysuckom Novom Meste. Absolvent Chemickotechnologickej fakulty SVŠT v Bratislave, Ing. (1978), PhD. (1982), docent (1955), profesor v odbore biochemická technológia (2001), prodekan a dekan Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave (od r. 1999-trvá).

Profesijná aktivita: mikrobiálna produkcia lipidov, regulácia biosyntézy biologicky aktívnych polynenasýtených mastných kyselín, adaptácia lipidového metabolizmu v strese. Riešiteľ domácich i zahraničných vedecko-výskumných projektov. Koordinátor štátnej úlohy vedy a výskumu Výživa a zdravie vo výchove a vzdelávaní. Člen medzinárodného programu Integrating Safety and Environmental Knowledge into Food Sciences towards European Sustainable Development. Autor alebo spoluautor viac ako 170 vedeckých a odborných prác, autor časti knihy *Handbook of Food Technology and Engineering* (2005), spoluautor dvoch zahraničných monografií a 4 autorských osvedčení. Citačný index 599 SCI, h-index 15. Predseda komisie pre udeľovanie titulu DrSc. v odboroch: *Priemyselná biotechnológia*, *Chémia a technológia potravín* a *Potravinárska technológia*

Predseda Vedeckej rady Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU v Bratislave, člen Vedeckého kolégia SAV pre biologicko-ekologické vedy, Vedeckej rady Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, Vedeckej rady Vysokej školy chemicko-technologickej v Prahe, Vedeckej rady Fakulty chemicko-technologickej Univerzity Pardubice, Vedeckej rady Fakulty chemickej Vysokého učení technického v Brne, Vedeckej rady Fakulty biotechnológie a potravinárstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Vedeckej rady Prírodovedeckej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Člen prezídia Zväzu chemického a farmaceutického priemyslu SR, člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, Slovenského združenia pre priemyselnú biotechnológiu, člen odbornej skupiny EFSA (European Food Safety Authority), člen ISEKI FOOD Association.

Delegát Slovenskej republiky pri ECVAM (European Centre for the Validation of Alternative Methods) JRC Ispra (do r. 2005), tajomník Potravinárskej sekcie Slovenskej spoločnosti pre vedy poľnohospodárske, potravinárske, lesnícke a veterinárske pri SAV, člen Editorial board of Journal of Food and Nutrition Research, člen Editorial board of Czech Journal of Food Science. Študijné pobyty na univerzitách v Japonsku a Kanade. Nositeľ Pamätnej medaily Akadémie Rolniczej v Krakowe (2004) a medaily J. Fándlyho (2006) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Fándlyho plakety (2006).

ŠKÁRKA, Bohumil, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodený 8.10.1933 v Bratislave. Absolvent Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1957). Vedúci laboratória Skúšobného a kontrolného ústavu potravinárskeho (1956-1958), chemik na Štábe CO Slovenska (1958-1960), asistent (1960-1971), CSc. (1966), docent (1976), profesor pre odbor Biochémia na Katedre mikrobiológie a biochémie (1986), DrSc. (1987), vedúci Katedry mikrobiológie a biochémie CHTF STU v Bratislave (1971-1986), prodekan Chemickotechnologickej fakulty STU v Bratislave, vedúci laboratória fy Galis Food Product, s.r.o. Bratislava, referent Dunaj, a.s. Bratislava (1994-1999), profesor Materiálovotechnologickej fakulty Slovenskej technickej univerzity v Trnave (1999).

Profesijná aktivita: výskum sekundárnych metabolitov (transformácia steroidov mikroorganizmami, citrónová fermentácia na n-alkánoch, biosyntéza chloramfenikolu, celulózy húb, proteinázy mliečnych baktérií, ekotoxická čistiacich a pracích prostriedkov, samočistenie vodných tokov. Zodpovedný riešiteľ 13 úloh štátneho plánu výskumu, 33 výskumných úloh VHC, zodpovedný riešiteľ úloh VEGA. Autor a spoluautor 138 vedeckých a odborných prác, 3 vysokoškolských učebníc, 15 vysokoškolských učebných textov, 6 patentov, 8 stredoškolských učebníc, 5 odborných príručiek, 5 televíznych scenárov pre detské vysielania, 5 knižných prác. Najvýznamnejšie: *Transformácia steroidov pomocou Ustilago violacea* (1964), *Biosynthesis of chloramfenicol IV. a* (1970), *Ultrastructure of Candida lipolytica cells grown on n-alkanes* (1986), *Purification and properties of a proteinase from Brevibacterium linens* (1988), *Biochémia* (2000).

Predseda Komisie pre obhajoby kandidátskych (CSc.) a doktorských (DrSc.) dizertačných prác z odborov Biochémia a Kvasná chémia a technológia, člen redakčných rád časopisov *Biológia* a *Bulletin potravinárskeho výskumu*. Zakladajúci člen, podpredseda (1973-1975) a predseda Potravinárskej sekcie (1975-1978), Čestný člen (1996), nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, Zaslúžilý učiteľ (1983). Zomrel v r. 2009.

TAKÁCSOVÁ, Mária, doc. Ing. PhD.

docentka Slovenskej technickej univerzity v Bratislave

Narodená 12.6.1946 v Bratislave. Absolventka Chemickej fakulty Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing.(1970) odborná asistentka (1970-1997), CSc. (1988), docentka (1997)., zástupkyňa vedúceho Katedry sacharidov a konzervácie potravín (1988-2002), vedúca študijného odboru Konzervácia potravín a technológie mäsa (1990-2002), zástupkyňa vedúceho Katedry výživy a hodnotenia potravín (od r.2002).

Profesijná aktivita: chémia potravín a reakčné mechanizmy zložiek pri ich spracovaní a skladovaní, ich vplyv na výživovú, energetickú, sensorickú a hygienickú hodnotu potravín, sensorické hodnotenie potravín, prírodné antioxidanty, ich štruktúra, vlastnosti a možnosti uplatnenia pri stabilite potravín. Autorka a spoluautorka vyše 60 vedeckých prác, 70 prác publikovaných v zborníkoch, 35 prednášok na vedeckých konferenciách, 2 knižných publikácií *Antioxidants in food* (2001), 6 vysokoškolských skrípt a príručiek *Chémia potravín* (1993), spoluriešiteľka 40 výskumných prác.

Členka medzinárodnej redakčnej rady časopisu Czech Journal of Food Sciences, členka redakčnej rady časopisu Výživa a zdravie, členka Komisie pre štátne skúšky bakalárskeho a inžinierskeho štúdia, členka Odborovej komisie pre doktorandské štúdium Chémie a technológie požívatin. Členka výboru Potravinárskej sekcie, tajomníčka a členka Ústredného výboru Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave. Nositeľka medaily J. Fándlyho (2006) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV.

UHNÁK, Ján Ing., CSc.

vedecký pracovník v potravinárskom výskume

Narodený v r. 1932 v Čajkove, po stredoškolských štúdiách v Nitre absolvoval na Chemickej fakulte SVŠT. Nastúpil ako čerstvý absolvent do n. p. Palma, neskôr pracoval na Ústrednom kontrolnom a skúšobnom ústave poľnohospodárskom v Bratislave. V roku 1956 prešiel pracovať na vtedajší Výskumný ústav hygieny, kde pôsobil vyše 40 rokov. Stal sa v rámci Slovenska popredným predstaviteľom chémie a hygieny požívatin.

Má veľkú zásluhu na vybudovaní moderných analytických laboratórií, ktoré už pred 55. rokmi dosahovali poprednú medzinárodnú úroveň najmä v oblasti mikroanalýzy rezíduí pesticídov. Riadil v rámci Československa celoplošný monitoring týchto toxických látok v potravinovom reťazci. Kolektív jeho laboratória sa úspešne zúčastnil na medzinárodnom kruhovom teste Svetovej tukárskej spoločnosti v analýze rezíduí chlórovaných pesticídov v tuku. Jeho zásluhou na základe vedeckých štúdií už v roku 1976 bolo v Československu zakázané v poľnohospodárstve používanie niektorých pesticídov a v r. 1984 aj PCB. V medzinárodnom rozsahu sa takýto zákaz podarilo presadiť tzv. štokholmskou dohodou až v roku 2001.

Je publikačne mimoriadne činný, keď výsledky jeho výskumov boli uverejnené vo viac ako 280 vedeckých a odborných periodikách. Viac ako 30 rokov organizačne a tematicky zabezpečoval medzinárodné konferencie o cudzorodých látkach v požívatinách. Sám na nich prezentoval výsledky vedeckých výskumov kolektívu, ktorý viedol v oblasti monitoringu rezíduí DDT, HCH, HCB, PCB, herbicídov a chlórphenolov v celodennej strave najmä u detí, vrátane materského mlieka.

Jeho celoživotné bádateľské snaženie bolo ocenené viacerými rezortnými vyznamenaniami, pamätnými medailami domácich a zahraničných vedeckých pracovísk a vysokých škôl. Je nositeľom medaily J. Fándlyho (2007) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV.

VAŠÁTKO, Josef prof. Dr. techn. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, akademik SAV

Narodený 16.1.1897 v Žďári n/Sázavou. Absolvent Odboru chemickotechnologického inžinierstva Českej vysokej školy technickej v Brne, Ing. (1923), Dr.techn. (1926), docent (1934), riadny profesor Chemickej fakulty SVŠT (1945), akademik ČSAV (1952), akademik SAV (1953), DrSc. (1955). Asistent, odborný asistent (1923-1934), od r.1934 docent na Českej vysokej škole technickej v Brne, správca Výskumnej stanice cukrovarníckej v Brne (1935-1945). Zakladateľ potravinárskeho štúdia na Chemickej fakulte SVŠT v Bratislave, zakladateľ a prednosta Ústavu chemickej technológie poľnohospodárskej SVŠT v Bratislave (1945-1950), riaditeľ Výskumnej stanice cukrovarníckej pri SVŠT v Bratislave (1945-1950), vedúci Katedry chémie a technológie sacharidov a potravín Chemickotechnologickej fakulty SVŠT v Bratislave (1950-1969), prodekan Chemickej fakulty SVŠT (1950-1953), riaditeľ Chemického ústavu SAV (1953-1962),

Profesijná aktivita: Významný vedec svetového ohlasu, autor objavu zákonitostí čistenia repnej šťavy a autor metódy progresívneho predčerovania repnej šťavy redukovanou prísadou vápna, dnes zavedenej vo všetkých repných cukrovaroch na svete, spoluautor patentu výroby V-K kriedy, prostriedku na ochranu skladovanej cukrovej repy a obilovín, spoluautor vertikálnej predčerovacej kolóny T-K-V a V-D, spoluautor patentu výroby kyseliny mliečnej a jej uvedenia do výroby v Cukrovare, n.p. Sered'. Autor monografie *Čistenie repnej šťavy*, za ktorú mu bolo v r. 1951 udelené vyznamenanie Laureát Štátnej ceny ČSR v skupine vynikajúcich vynálezov a zdokonalení metód výrobných procesov, *Chemická technológia uhľohydrátov (1952)*, *Jednotné analytické metódy v cukrovarníctve (1953)*. Koordinátor a zodpovedný riešiteľ veľkého počtu výskumných správ a projektov, autor a spoluautor 181 pôvodných vedeckých prác a veľkého počtu odborných prác, prednášok, 41 patentov udelených v ČSR a v zahraničí.

Čestný člen Slovenskej poľnohospodárskej akadémie a Čs. akadémie zemédělských vied, člen Predsedníctva SAV (do r. 1960), člen Scientific Committee medzinárodnej cukrovarníckej spoločnosti Commission Internationale Technique de Sucrerie - C.I.T.S., člen International Commission for Uniform Methods of Sugar Analysis - ICUMSA, Čestný člen Associazione Nazionale fra i Tecnici dello Zuccherero a dell Alcole, Ferrara, Čestný člen Stowarzyszenia Techników Cukrowników (STC) Warszawa, člen American Chemical Society, USA, Slovenskej chemickej spoločnosti SAV, predseda Sekcie matematických a prírodných vied SAV (1955-1962), predseda Vedeckého kolégia pre chémiu SAV (1962-1970), hlavný redaktor a predseda redakčnej rady Chemických zvestí (1955). Člen vedeckých rád VŠCHT v Prahe, STU v Bratislave, predseda Komisie pre obhajoby doktorských (DrSc.) a kandidátskych dizertačných prác (CSc.) v odbore Chémia a technológia požívatín. Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV (1973). Bolo mu udelené Čestné uznanie s pamätnou medailou Za rozvoj a budovanie SVŠT (1963), Strieborná medaila SVŠT Za zásluhy o rozvoj vedy a techniky (1968), Čestná Strieborná plaketa ČSAV Za zásluhy o viedu a lidstvo (1966), medaila Za zásluhy o rozvoj zemédělských vied (1968), Čestná plaketa Dionýza Štúra Za zásluhy o rozvoj prírodných vied (1969), medaila E. Votočka. Zomrel v r. 1976.

Zahraniční vedeckí pracovníci

ICIEK, Jan, prof. Dr. dr.hab. inž.

profesor Politechniky Lódžskej v Lódži

Narodený 4.4.1940 v Zdunskiej Woli, województwo lódzkie, Poľsko. Absolvent Chemickej fakulty Politechniky Lódžskej, Mgr. Inž. (1963), Dr. Inž. (1971), Dr. hab. (1984). Asistent (1963-1971), adjunkt (1971-1986), docent (1986-1991), mimoriadny profesor (1991-2002), riadny profesor (2002). Vedúci Katedry cukrovarníctva (od r. 1988), riaditeľ Inštitútu chemickej technológie potravín (1992-2002), prodekan Fakulty potravinárskej chémie a biotechnológie Politechniky Lódžskej v Lódži, dekan Fakulty biotechnológie a potravinárskej technológie Politechniky Lódžskej v Lodži. (2001-). Štúdium na zahraničných univerzitách: University of Stratclyde Glasgow (1983-1984), Kijevský (1986), Moskovský (1989) technologický inštitút potravinárskeho priemyslu.

Profesijná aktivita: chemické a potravinárske inžinierstvo (membránové a nemembránové prestupy tepla, sušenie, koncentrácia roztokov, kinetika termickej inaktivácie jemných štruktúr (sterilizácia látok v prietoku, tepelné hospodárstvo cukrovarov, optimalizácia tepelného spracovania potravinárskych produktov, použitie umelých neurónových sietí v potravinárskej technológii. Autor a spoluautor 180 vedeckých prác v domácich i zahraničných časopisoch, 3 patentov, 15 projektov a prác pre priemysel, riešiteľ a spoluriešiteľ 60 prác na požiadanie priemyslu a 15 projektov s podporou Poľského komitétu pre vedecký výskum., príručky *Procesy jednostkowe w przetwórstwie spożywcym* (1998), monografií: *Hydrodynamics of Free Liquid Jets and Their Influence on Heat Transfer In: Handbook for Heat and Mass Transfer Operations, (Houston 1986), Processing by Temperature Elevation In: Thermal Processing of Bio-Materials, Amsterdam (1998), Kinetics of activation and destruction of Bacillus stearothermophilus spores In: Progress in Biotechnology, Amsterdam (2000)*, 12 vysokoškolských skrípt: *Tabele liczbowe do rozwiązywania zadań rachunkowych oraz projektowania operacji jednostkowych z inżynierii chemicznej (1972, 1975), Cwiczenia laboratoryjne z inżynierii chemicznej (1972), Cwiczenia laboratoryjne z kine ty ki procesowej (1979, 1985), Zbiór danych do obliczeń z inżynierii chemicznej (1981, 1988), Zbiór zadań z ruchu ciepła (1983, 1993)*, organizátor 4 medzinárodných a 8 celopoľských vedeckých konferencií.

Člen výboru Technickej sekcie Stowarzyszenia Techników Cukrowników (STC) (od r. 1988, redakčnej rady Gazeta Cukrownicza (od r. 1993), Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności (od r. 1991), člen Scientific Committee medzinárodnej cukrovarníckej spoločnosti Commission Internationale Technique de Sucrerie - CITS (od r. 1993), člen Komitétu Náuk o Žywności Poľskej akadémie vied (od r.2003). Nositeľ Čestnej Bronzovej a Striebornej medaily Za zásluhy o Politechniku Lodžskú, Strieborného a Zlatého kríža Za zásluhy a Kawalerskeho kríža, Rád obrodenia Poľska, medaily k 60. výročiu založenia Politechniky Lodžskej (2005), 4 ceny ministra školstva, vysokého školstva a väčší počet cien rektora Politechniky Lodzskej. Nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV.

KADLEC, Pavel, prof. Ing. DrSc.

profesor Vysokej školy chemicko-technologickej v Prahe

Narodený 24.5.1940 v Českých Budějovicích. Absolvent Fakulty potravinárskej a biochemickej technologickej Vysokej školy chemicko-technologickej v Prahe, Ing. (1962), Chemik a technolog v cukrovare Hodonín (1962-1963), vedecký ašpirant VŠCHT Praha, CSc. (1967), odborný asistent (1967-1977), docent (1977), DrSc. (1988), profesor (1989), vedúci Ústavu chémie a technologickej sacharidov VŠCHT, prodekan FPBT (1985-1992), prorektor

Vysokej školy chemicko-technologickej (1992-1993), dekan Fakulty potravinárskej a biochemickej technologickej VŠCHT (1993-2000).

Profesijná aktivita: významný vedecký pracovník v oblasti cukrovarníctva, štúdia fyzikálnych vlastností cukorných roztokov, modelovanie technologických operácií, bilančné a energetické výpočty, kryštalizácia sacharózy, hodnotenie chemického zloženia a technologickej kvality cukrovej repy, aplikácia mikrovlnového ohrevu pri spracovaní potravín, vplyv abiotických stresov na chemické zloženie semien. Autor a spoluautor vyše 130 vedeckých a odborných prác v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch, veľkého počtu prednášok, autor a spoluautor odborných kníh: *Programování technologických výpočtu v cukrovarnictví (1985)*, *Sucrose, Properties and Applications (1995)*, *Sugar Technologists Manual - Chemical and Physical Data for Sugar Manufactures and Users (1995)*, *Carbohydrates in Grain Légume Seeds: Improving Nutritional Quality and Agronomic Characteristics (2001)*, vysokoškolských skript *Technologie potravin I. a II. (2002)* ", *Procesy potravinárskych a biotechnologických výroby (2003)*, editor a autor kníh *Co byste měli vědět o výrobě potravin? Technologie potravin (2009)*, *Technologie potravin – Přehled tradičních potravinářských výroby (2012)*, *Procesy a zařízení v potravinářství a biotechnologiích (2013)*, *Technologie potravin – Potravinářské zbožíznalství (2014)*, *Měření a řízení v potravinářských a biotechnologických výroby (2015)*.

Je člen redakčnej rady časopisu *Listy cukrovarnické a repařské* a člen vedeckého výboru European Society of Sugar Technology ESST (skôr C.I.T.S.). Byl člen rady Českej akademie zemědělských věd, člen vedeckých rád Vysokej školy chemickotechnologickej a Fakulty potravinárskej a biochemickej technologickej, Fakulty agrobiologie, potravinových a prírodných zdrojů České zemědělské university, člen Scientific Committee Commission Internationale Technique de Sucrerie - C.I.T.S, Brussel, člen International Commission for Uniform Methods of Sugar Analysis - ICUMSA, Ferrara, národný delegát v International Union of Food Science and Technology - IUFoST a European Fédération of Food Science and Technology. Nositeľ medaily J. Fándlyho Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave (2000), medaile Emila Votočka VŠCHT Praha (2008) a medaile Josefa Hlávky (2011) Nadácie Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových.

KULBE Klaus-Dieter, em.o.Univ. Prof. Dipl.-Chem.Dr.

riaditeľ Ústavu technologickej potravin Univerzity prírodných zdrojov a aplikovaných vied o živote vo Viedni

Narodil sa v r. 1938 v Leisnigu (Nemecko). Vysokoškolské štúdium chémie absolvoval v Hanoveri, doktorát z prírodných vied získal v r. 1969. Venoval sa predovšetkým štúdiu vybraných enzýmov dôležitých pre potravinársku technologickú prax. Výskum v tejto oblasti vykonával predovšetkým na Ústave fyziologickej chémie a klinickej biochemie Lekárskej fakulty Univerzity v Hanoveri, neskôr v USA na univerzite v Oklahome. V roku 1976 sa habilitoval v odbore *enzymológia* a v r. 1980 aj v odbore *biologická chémia*.

V rokoch 1977 až 1990 pôsobil na univerzite v Hohenheime už v pozícii univerzitného profesora. Zároveň viedol Ústav biomedicínskeho inžinierstva v Stuttgarte. V roku 1991 bol prof. Kulbe menovaný za riaditeľa Ústavu technologickej potravin Univerzity prírodných zdrojov a aplikovaných vied o živote vo Viedni. Významne tu ovplyvnil vývoj biotechnologických postupov s využitím svojich bohatých skúseností z enzymológie. Jeho vedecko-výskumné a vzdelávacie aktivity smerovali aj do zahraničia, včítane Slovenska. Bol uznávaným odborníkom v oblasti enzýmovej technologickej. Okrem iného úspešne reprezentoval Rakúsko v pracovnej skupine Európskej federácie biotechnologie, bol koordinátorom viacerých medzinárodných výskumných projektov využitelných v potravinárskom priemysle.

Za svoju vedecko-výskumnú a pedagogickú činnosť bol ocenený viacerými zahraničnými inštitúciami, v r. 1999 mu bola udelená medaila J. Fándlyho Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave. Zomrel 4.2.2014.

MAUCH Werner, prof. Dr. Ing.

univerzitný profesor Technickej univerzity v Berlíne

Narodil sa dňa 16. októbra 1934. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Technickej univerzite v Berlíne (1954-1959), po jeho ukončení bol prevádzkovým asistentom a chemikom vo viacerých nemeckých cukrovaroch v Porýní (1959-1963). Po obhájení doktorskej práce získal akademický titul Doktor-Inžinier (1964). Bol odborný asistent, vedúci oddelenia a prednášajúci na Inštitúte cukrovarníckeho priemyslu v Berlíne (1964-1972). V r. 1971 sa habilitoval na docenta a v r. 1972 bol menovaný profesorom na Technickej univerzite v Berlíne.

Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti v oblasti potravinárskeho priemyslu sa orientov najmä na technologické problémy v cukrovarníctve (energetiku, biotechnologické a mikrobiologické aspekty, využitie tuhých a kvapalných odpadov, procesy extrakcie cukru, rozvoj moderných analytických metód pre cukrovarnícky priemysel). Spolupracoval pri výchove viac ako 30 doktorandov, z ktorých viacerí neskôr habilitovali.

Člen národných a medzinárodných vedeckých rád, absolvoval veľké množstvo študijných a prednáškových pobytov na zahraničných vedeckých pracoviskách, poskytoval pravidelne technologické konzultácie predstaviteľom cukrovarníckeho priemyslu po celom svete vrátane Slovenska. V r. 1999 mu bola udelená medaila J. Fándlyho Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave.

SURÓWKA Krzysztof, prof. Dr hab. Inż.

riadny profesor Uniwersytetu Rolniczego v Krakowe

Absolvent Jagiellonskej Univerzity v Krakowe, magister chémie (1980) a Akadémii Rolniczej v Krakowe, magister inžinier technologickej potravinárskej (1982). Dr. nauk rolniczych (1987), dr. hab. (1998), profesor nauk rolniczych (chémie a technológie potravín) (2007). Od roku 2010 riadny profesor Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie, vedúci katedry chladenia a potravinových koncentrátov (od r. 2007), člen univerzitného senátu (od 2010). Od r. 2013 profesor v Štátnej vyššej východoeurópskej škole v Przemyslu. Absolvoval postgraduálne štúdium na Univerzite of Illinois at Urbana-Champaign, USA (1988-1989), stáže na univerzitách: HumberSide, Anglicko (1993, 1995, 1997), Purdue, USA (1994), Gandawa, Belgicko (1996), Heriot-Watt, Edinburg (2000), Horsens, Dánsko (2000). Profesijsná aktivita: technologické a kvalitatívne aspekty skladovania potravín chladiarenskou technológiou, štúdium podmienok limitujúcich trvanlivosť mrazených a chladených natívnych potravín a potravín technologicky opracovaných. Štúdium technológie výroby potravinových, najmä bielkovinových koncentrátov enzymatickým spôsobom z rastlinných a živočíšnych surovín, výskum fyzikálochemických vlastností preparátov sójových bielkovín, vlastností ich texturácii pri extrúzných metódach, štúdium metód limitovanej hydrolýzy a elektrosyntézy za účelom vzniku nového modifikovaného, výhodného zloženia potravín. Výskumy v oblasti interakcií bielkovinno-polysacharidových sústav. Vypracoval rad analytických metód pre analýzu textúry potravín. Osobitnú pozornosť vo svojich vedeckých prácach venoval v 90. rokoch minulého storočia výskumu stavu tkanív tatranských pstruhov. Výskum bol vykonaný v spolupráci so Zootechnickým inštitútom v Krakowe, TPN v Poľsku a TANAPu na Slovensku. Autor a spoluautor 190 prác, z toho 110 originálnych vedeckých a odborných. Najvýznamnejšie: *Freshness and quality attributes of cold stored Atlantic bonito (Sarda sarda) gravad. Int. J. Food Sci. & Tech. 2013, 48, 1318-1326., Quality and shelf life of*

calcium-enriched wholemeal bread stored in a modified atmosphere. J.Cereal Sci. 2012, 56, 418-424., Properties of refrigerated ground beef treated with potassium lactate and sodium diacetate. J. Sci. Food Agric., 2008, 88. pp. 91-99., Enzymic modification of extruded soy protein concentrates as a method of obtaining new functional food components. Trends in Food Science and Technology 2004, 15, 153-160. Jeho vedecké výsledky boli citované v baze Web of Science 231 krát (Hi=8). Je členom redakčných rád Editorial Board, Journal of Food and Health Science, Journal of Fisheries Sciences.com, ďalej Żywność. Nauka. Technologia. Jakość. Zodpovedný riešiteľ 4 a spoluriešiteľ 5 republikových a medzinárodných grantov. Spoluorganizátor medzinárodných periodických konferencií *International Starch Convention* a *International Conference on Grain Legumes* a viacerých domácich konferencií. Viedol 5 doktorských práca veľký počet magisterských a inžinierskych diplomových prác. Člen (1991) a predseda Oddziału Malopolskiego Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności (PTTŻ) (2000-2006). Člen Hlavného výboru PTTŻ vo Warszawie (2000-2009). Od roku 2012 predseda Główniej Komisji Rewizyjnej PTTŻ. Spoločne s prof. Dandárom bol iniciátor a signatár Dohody o spolupráci medzi SSpPLPVV a OM PTTŻ (Bratislava, 2001). Vyznamenaný Cenou ministra školstva Poľskej Republiky (1988 a 1999), 12 násobný nositeľ Ceny Rektora Uniwersytetu Rolniczego v Krakowe, medaila Rektora Akademii Rolniczej za vynikajúce pedagogické výsledky (1982), Nositeľ Zlatého Kríža Zasługi udeleného prezidentom Poľskej Republiky (2002) a Medaily Komisji Edukacji Narodowej (2006). Nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave a Zlatej medaily Slovenskej spoločnosti pre výživu za aktívnu prácu a propagáciu vedecko-výskumných poznatkov v oblasti racionálnej výživy (2013).

VALTER, Vladimír, doc. Dr. techn. Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu cukrovarníckeho v Prahe a docent Vysokej školy chemickotechnologickej v Prahe

Narodený 1.1.1925 v Mochove (ČR). Absolvent Vysokej školy chemickotechnologickej v Prahe, Ing. (1949), Postgraduálnych štúdií: „Mechanizácia a automatizácia“ na Fakulte strojného inžinierstva ČVUT v Prahe (1959-1961) a „Numerické metódy v chemickom a potravinárskom priemysle“ na VŠCHT v Prahe (1973-1977), Dr. techn. (1950), CSc. (1959), docent (1965), DrSc. (1976), externý docent pre odbor cukrovarnícka technológia na VŠCHT v Prahe (1965-1990). Chemik (1943-1948), šéfcemik (1948-1951) Cukrovar a rafinéria Louny, vedecký asistent (1952-1956), vedecký pracovník a vedúci oddelenia automatizácie a mechanizácie Výskumného ústavu cukrovarníckeho v Prahe (1965-1981), vedecký tajomník a prvý námestník riaditeľa Vedecko-výskumnej základne cukrovarníckeho priemyslu v Prahe (1981-1990).

Profesijná aktivita: medzinárodne uznávaný vedecký pracovník cukrovarníckej chémie a technológie, štúdium fyzikálne-chemických otázok cukrovarníckej analytiky a technológie, výskum problematiky procesov a ich zariadení, problémy farby cukrovarníckych roztokov a výskum odfarbovacích ionexov, aplikácia fluidizácie v cukrovarníctve, modelové procesy a automatické riadenie jednotkových operácií a výrobných uzlov výrobného procesu. Výsledky prác boli základom nových postupov a zdokonalenia doterajších metód. Autor teoretických základov riadiacej jednotky varenia cukrovín, ktorej bola udelená cena „Zlatá Salima“ (1978). Koordinátor početných rezortných výskumných úloh a spoluriešiteľ medzinárodných projektov výskumu automatizácie v cukrovarníctve. Autor a spoluautor 178 vedeckých a odborných prác, 70 výskumných správ, 4 patentov, 22 knižných publikácií skript *Výpočetní metody a modelování I. (1989), II. (1986), III. (1988)*, vysokoškolských učebníc *Základy cukrovarnictví IV.(1967)*, príručiek: *Automatizace surovárenské varny, systém WZ CP (1979)*, *Závady v cukrovarnické výrobě (1982)*, monografie *Entfärbungsharze (1970)*,

Vašátko, J. - významná osobnosť československého a svetového cukrovarníctva (1999) > K. Šandera - život a dielo (2003), predniesol niekoľko sto prednášok na vedeckých konferenciách.

Člen Čs. spoločnosti chemické pri ČSAV, Čs. akademie zemédělské, Čestný člen Čs. spoločnosti pro zemédělské, lesnické, veterinární a potravinářské vědy pri ČSAV, člen Národního výboru ČR v International Commission for Uniform Methods of Sugar Analysis - ICUMSA, člen Společnosti pro dějiny věd a techniky, člen Ústředního výboru, predseda celoštátnej Odbornej skupiny cukrovarníckej ČSVTS. Čestný člen (1975) nositeľ medaily J. Fándlyho (1979) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Vyznamenania: Zlatý odznak Ústrednej rady ČSVTS (1972), Pamätná plaketa VŠCHT (1985), plaketa Čs. akademie zemédělskej Za zásluhy o rozvoj vedy a výzkumu (1985), Pamätná plaketa ČSVTS Za obetavou práci v oblasti vedy a techniky (1988), Pamätná medaila Vysokej školy chemickotechnologickej v Prahe (1995), medaila J. N. Ballinga Fakulty potravinárske a biochemické technologie VŠCHT v Prahe (2002). Zomrel v r. 2015.

Osobnosti pedologických vied

BEDRNA, Zoltán, doc. Ing. DrSc.

Docent Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave

Narodený 27.2.1933 vo Svidníku. Absolvent Fakulty pôdoznavectva a agrochémie Vysokej školy poľnohospodárskej v Moskve, Ing. (1957), CSc. (1964), DrSc. (1979), docent (1997), vedecký pracovník (1960) zástupca riaditeľa (1969-1987) a spoluzakladateľ Výskumného ústavu pôdoznavectva a výživy rastlín v Bratislave, vedecký pracovník Ústavu experimentálnej ekológie a biológie SAV, neskoršie Ústavu krajínnej ekológie (1987-2003), vedecko-pedagogický pracovník Katedry pedológie Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave (1992-2005), externý pracovník Prírodovedeckej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci (od r. 1995).

Profesijná aktivita: komplexný prieskum poľnohospodárskych pôd mapovanie pôdnoekologických jednotiek Slovenska, príhorská pásmovitost' pôdy, termický režim pôd Slovenska a sveta, garant výživy poľnohospodárskych plodín na Slovensku, zúrodňovanie pôdy hnojením, reacidifikácia vyvápnených kyslých pôd, ekológia ochrany a využívania krajiny, antropizácia pôdy, hygiena pôdy a aberácia pôdy. Stáže v SRN ako štipendista Humboldtovej nadácie (1972 - 10 mesačná, 1991 - 4 mesačná). Autor a spoluautor 173 vedeckých a odborných prác, 457 vedecko-populárnych prác, 144 publikovaných referátov z konferencií, 11 vysokoškolských skript, 42 knižných publikácií, najvýznamnejšie: *Poľnohospodárske pôdoznavectvo (1968)*, *Pôdne režimy (1989)*, *Environmentálne pôdoznavectvo (2002)* ocenené literárnymi prémiami a cenou.

Člen Ekologickej spoločnosti SAV, zakladajúci člen, tajomník a predseda Pedologickej sekcie (1973-1986), predseda Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV (1986-1990), jej Čestný člen (2000) a nositeľ medaily J. Fándlyho (1995). Laureát Štátnej ceny za vedecko-technický rozvoj (1984), Zlatá čestná plaketa SAV za zásluhy v biologických vedách (1998), Zlatá medaila Prírodovedeckej fakulty UK za pedagogickú činnost' (2003), Zlatá medaila Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1989) a ďalšie rezortné a akademické ceny, plakety a vyznamenania.

BIELEK, Pavol, prof. RNDr. DrSc.

Profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre a Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave

Narodený 17.5.1946 v Žiline. Absolvent Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, RNDr. (1969), PhD. (1997), DrSc. (1998), docent (1998), profesor (2002), vedúci vedecký pracovník, riaditeľ Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany rastlín v Bratislave (od r. 1995).

Profesijná aktivita: významný vedecký pracovník a pedagóg v odbore pôdoznanectva, biológie a biochémie pôdy, pôdnej environmentalistiky, legislatívy a manažmentu ochrany pôdy. Koordinátor 14 domácich a 8 medzinárodných výskumných projektov z oblasti pôdoznanectva. Autor a spoluautor vyše 241 vedeckých a odborných prác, 6 vedeckých monografií. Najvýznamnejšie: *Dusík v pôde a jeho premeny (1984)*, *Nitrogen Cycles in the Present Agriculture (1991)*, *Dusík v poľnohospodárskych pôdach Slovenska (1998)*, *Balans azota i transformácii a azotnych udobrenij v počvach (1988)*, *Trvalo udržateľný rozvoj (1999)*, *Naše pôdy (1998)* a 5 vysokoškolských učebníc.

Člen Medzinárodnej únie pôdoznaneckej vied - IUSS, Európskej spoločnosti pre ochranu pôdy ESSC, Európskeho fondu pre vedu - EERO, Vedeckej rady SPU Nitra, redakčnej rady Journal of Soil and Sediments (BRD). Člen a predseda Pedologickej sekcie (1989-1992), nositeľ medaily J. Fándlyho (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV v Bratislave.

BUBLINEC, Eduard, prof. Ing. PhD.

Profesor Technickej univerzity vo Zvolene a Katolíckej univerzity v Ružomberku

Narodený 1. 2. 1937 v Komárne. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1960), CSc. (1970), doc. (1992), profesor (1994), odborný učiteľ na Strednej lesníckej technickej škole Lipovce/Prešov (1960-1963), typológ špecialista na Lesoprojekte Zvolen, (1963-1965), vedecký pracovník na Výskumnom ústave lesného hospodárstva, na Pobočke SAV pre výskum lesných ekosystémov, vedúci Oddelenia ekológie pôdy (1984-1990), na Ústave ekológie lesa SAV, riaditeľ (1990-2000), vedúci Katedry lesného prostredia na Lesníckej fakulte TU vo Zvolene (1994-2004), emeritný pracovník ÚEL SAV od roku 2004, na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity Ružomberok, univerzitný profesor riaditeľ Ústavu biológie a ekológie (od 2004).

Profesijné aktivity: Mapovanie pôd a lesných spoločenstiev (1963-1965), originálne poznatky o vplyve lesných porastov na pôdu, podzolový pôdotvorný proces, vplyv imisií na pôdy, ekologické zákonitosti geobiochemických cyklov živín, mikroelementov, toxických prvkov a ťažkých kovov, klasifikácia ekologických jednotiek, pri ktorých sa nemá z dôvodu ochudobňovania pôd o živiny používať stromová metóda ťažby dreva, atď. Koordinátor a riešiteľ viacerých domácich a medzinárodných projektov, vrátane programov IBP, MaB a EÚ. Autor alebo spoluautor viac než 500 prác (vrátane 17 monografií), na ktoré sa zaznamenalo viac ako 1200 citácií. Najvýznamnejšie: *Intoxikácia pôdy v oblasti magnezitových závodov, jej meliorácia a vplyv na výživu rastlín (1971)*, *Podzolový pôdotvorný proces pod borovicovými porastmi Záhoria (1974)*, *Ekologické princípy tvorby a ochrany zelene (1991 v spoluautorstve)*, *Odber živín ťažbou zo smrekových ekosystémov (1993)*, *Koncentrácia, akumulácia a kolobeh prvkov v bukovom a smrekovom ekosystéme (1994)*, v spoluautorstve *Die Eichenschädlinge und ihre Feinde (1991)*, *Slovenské pralesy – diverzita a ochrana (2001, v slovenčine a angličtine)* obe ocenené prémie Literárneho fondu, editor a spoluautor monografie *Buk a bukové ekosystémy Slovenska (2011)*, ocenenej hlavnou cenou Literárneho fondu v odbore prírodných a lekárskeho vied.

Zakladajúci člen Pedologickej sekcie – dnes Societas pedologica slovacica, riadny a čestný člen SAPV, funkcionár a člen Slovenskej ekologickej spoločnosti, predseda celoštátnej Spoločnej

odbornej komisie pre obhajobu prác ekológie (1996-2010), člen odbornej komisie pre obhajoby doktorandských prác v pedológii na Prírodovedeckej fakulte UK (do dnes), člen komisie pre obhajoby doktorských prác z ekológie a environmentalistiky (1998-2010), predseda redakčnej rady Folia Oecologica (2001-2013), predseda akademického senátu KU (2007-2012), člen viacerých redakčných rád domácich a zahraničných časopisov, člen vedeckých rád, v súčasnosti člen Vedeckej rady KU, člen Vedeckej rady PF KU a člen ASPF, člen predsedníctva grantovej agentúry VEGA (2002-2006) a viacerých komisií grantových agentúr. Garant študijného odboru Ekológia lesa (1995-2004), člen Komisie pre vedu, kultúru a vzdelanie pri Konferencii biskupov Slovenska. Z mnohých ocenení treba vyzdvihnúť Zlatú plaketu SAV, medailu J. Fándlyho, medailu za zásluhy o vznik KU (2004), pamätnú plaketu LVU Zvolen (1998), medailu TANAPu pri príležitosti 50. Výročia jeho založenia (1997), medailu Universitas Technica Veterosolii (2007), Krištáľový emblém ÚEL SAV (Institutum Oecologiae SAS 2012) a pamätnú medailu od primátora Ružomberku pri príležitosti Dňa učiteľov 2011 za vynikajúce úspechy pri výučbe univerzitných študentov a ďalšie ocenenia a plakety.

ČURLÍK, Ján, doc. RNDr. DrSc.

doc. RNDr. Ján Čurlík, DrSc. je uznávaným geochemikom a pedológom na Slovensku a v zahraničí. Jeho vedecké pôsobenie prispelo k rozvoju interdisciplinárnej geológie a pedológie na Slovensku so špecifickým aspektom na pôdnu mineralógiu a geochemiu. Pri príležitosti jeho 70. narodením mu Pedologická sekcia navrhuje Fándlyho medailu predovšetkým za vedecký prínos v oblasti pedologických a geochemických vied (viď životopis), ako i za aktivity v rámci Pedologickej sekcie – podieľal sa na mnohých odborných exkurziách a organizácii odborných podujatí.

Životopis: Narodený 4.8. 1941 v Petrovciach, okr. Vranov n/Topľou. Prírodovedeckú fakultu UK Bratislava úspešne ukončil v r. 1967. Celý svoj život sa venoval najmä problematike pôd. Vzdelanie a priebeh zamestnaní: 2007- 2011 vedúci vedecký pracovník, Katedra geochemie PRIFUK Bratislava, 2001- 2006 samostatný vedecký pracovník Štátneho geologického ústav D. Štúra, Bratislava, 1989 - 2001 vedúci sekcie a oddelenia pôdoznalectva VÚPÚ, Bratislava, 1997 - 1999 docent na Katedre geochemie PFUK, Bratislava, 1982 - 1998 externý učiteľ na Masarykovej univerzite Brno, 1987 - prednáškový pobyt (visitor. prof.)- Štátna univerzita Gent, Belgicko (1 semester) , 1976 - 1989 docent odbor geochemia, Prírodovedecká fakulta UK, Bratislava, 1976 - obhajoba ved. hodnosti CSc- odbor mineralógia a petrografia, 1974 - Pôdoznalecký ústav V.V. Dokučajeva, Moskva- študijný pobyt (1mes.), 1971 - 1972 postgraduálne štúdium – pôdna mineralógia STIBOKA Wageningen, Holandsko , 1967 - 1975 zástup. vedúceho oddelenia pôdoznalectva VÚPVR Bratislava.

Výchovno-vzdelávacia činnosť: PFUK Bratislava, Masarykova Univerzita Brno, Academia Istropolitana, *Do vyuky zaviedol tieto nové predmety:* Geochemia životného prostredia, Geochemia sedimentárnych hornín, Geochemia hypergenných procesov, Geochemia krajiny, Geochemický seminár, Ochrana ovzdušia pôd a vôd, Pedogeochemia, Soil management (Acad. Istropolitana). *Koordinátor a riešiteľ medzinárodných projektov:*

1994: *Chemical time bomb in the Danube chatment-* (Mapovanie zraniteľnosti na Slovensku) IASSA, Rakúsko

1996: *Land degradation* (Degradácia krajiny na Slovensku) PHARE- MERA project- ISPRA Italy

1997: *Ecology of cultivated and uncultivated soils along the Austrian-Hungarian border* ("Iron courtian- project")

1999: Environmental management plan for Hron river basin- Slovakia. JICA Japonsko (člen koordináč. rady + spoluriešiteľ).

2002 *INCO-COPERNICUS. Long-term risk of inadequate managment practices on the*

sustainability of agricultural soils. EC projekt Brusel.

Koordinátor a riešiteľ národných projektov 27 národných projektov,

Z nich najvýznamnejšie projekty: komplexný pôdoznalecký prieskum pôd Slovenska (1967-71), Geochemický atlas SR- (1991-1998)- zodp. Riešiteľ, Súbor máp geofaktorov životného prostredia Slovenska.- (1991-2004), Biogeochemické aspekty transférov potenciálne toxických stopových prvkov vo flyšových pôdach Východného Slovenska a ich environmentálne dôsledky,

Členstvo v medzinárodných komisiách: člen komisie ARGE- Donau Landern na ochranu pôd, člen UN ECE komisie, CLRTAP Expertná skupina od r.1994-2006 Ženeva 1999-2001 Chairman of Ad Hoc Expert group UN ECE for Heavy Metals, člen medzinárodnej komisie Contaminated land, člen medzinár. komisie EÚ Soil Strategy. Working group on Research, člen expertnej skupiny EGU Brusel pre pôdy, člen medzinárodnej spoločnosti pre ochranu pôd (ESSC).

Členstvo v domácich komisiách: člen Slovenskej akadémie poľnohospodárskych vied, predseda odboru pedológie SAPV (2000-2004), člen predsedníctva SAPV (2000-2004), člen pedologickej spoločnosti, člen slovenskej geologickej spoločnosti, člen medzinár. spoločnosti krajinskej ekológie (IALE).

Ocenenia za vedeckú činnosť: 1983 Cena rektora „Za najlepšie skripta“, 1987 Cena rektora „Za najlepšie skripta“, 1992- Bronzová plaketa ČSAZ v Prahe „Za rozvoj vedeckých poznatkov“, 1998- Bronzová plaketa ministra poľnohospodárstva SR- „Za rozvoj vedy“, 2000: Cena ministra ŽP SR, 2001 Diplom Slovenskej akadémie poľnohospodárskych vied „Za rozvoj vedy“.

DŽATKO, Michal, RNDr. PhD.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu pôdnej úrodnosti

Narodený 29.8.1931 vo Vranove nad Topľou. Absolvent Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava, RNDr. (1956), CSc. (1964), vedecký pracovník, riaditeľ Výskumného ústavu pôdnej úrodnosti v Bratislave.

Profesijná aktivita: vedecký pracovník v oblasti mapovania a regionalizácie pôd a genetického pôdoznalectva, neskôr priekopník rozpracovania pôdno-ekologických jednotiek a hodnotenia produkčného potenciálu pôd, zaoberal sa aj ekologizáciou a modelovaním udržateľných sústav produkčného potenciálu pôd a územia. Autor a spolukoordinátor projektov *Bonitácia poľnohospodárskeho pôdneho fondu ČSSR*, *Ochranné systavy hospodárenia v agroekologických podmienkach Slovenska.*, spoluriešiteľ medzinárodného projektu MERA: *Využitie DPZ pre inventarizáciu územia a predpoveď úrod v SR*, predseda pracovnej skupiny Ochrana pôd spoločenstva podunajských krajín ARGE -Donauländer. Autor a spoluautor viac ako 200 vedeckých a odborných prác o hodnotení, regionalizácii a ekologizácii využívania produkčného potenciálu pôd a území, monografie: *Charakteristika bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek*. V rokoch 1990 – 1992 bol ministrom pôdohospodárstva.

FULAJTÁR, Emil, Ing. PhD.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy v Bratislave

Narodený 3. júna 1932 v Mýtnej, okres Lučenec. Absolvent Agronomickej fakulty VŠP v Nitre, Ing. (1958), CSc. (1969), absolvent ročného pôdoznaleckého kurzu na Univerzite vo Wageningene, Holansko (1971), popredný výskumný pracovník a spoluzakladateľ Výskumného ústavu pôdoznanectva a výživy rastlín (VÚPVR), vedúci viacerých organizačných útvarov (oddelení, sektorov, sekcií a pracovísk) (1970-1997), zástupca riaditeľa VÚPVR (1972, 1987) a Ústavu závlahového hospodárstva (ÚZH, 1988-90).

Profesijná aktivita: patril k prvým priekopníkom Komplexného prieskumu pôd (vedúci pôdoznaleckej brigády, metodický vedúci), mapoval okresy Hurbanovo, Trnava, Galanta, Dunajská Streda a Senica, priekopník v oblasti všeobecného pôdoznanectva a mapovania pôd a neskôr zakladateľ pôdnej fyziky, vybudoval laboratórium pôdnej fyziky, spracoval základné charakteristiky fyzikálnych vlastností hlavných pôdných typov Slovenska, rozpracoval problematiku dynamiky pôdnej vlhky, vlhkostných režimov pôd, meliorácií zrnitostne ťažkých a zhutnených pôd (aj v rámci strednodobého vedeckého pobytu na univerzitách v Uppsale, Švédsko a Kodani, Dánsko, 1986 a tiež pri koordinácii medzinárodného projektu INCO Copernicus 1991-2001), vyhodnotil vhodnosť pôdných podmienok pre pestovanie základných poľnohospodárskych plodín (kukurice, cukrovej repy, zemiakov a sóje), vyše 20 rokov sa zaoberal prognózovaním a monitorovaním vplyvu vodného diela Gabčíkovo na vlhkové a fyzikálne pomery pôd a preukázal, že výstavba tohto vodného diela nemala nepriaznivý vplyv na vlhkostné pomery pôd. Bol autorom alebo spoluautorom 8 zlepšovacích návrhov (napríklad prístrojov na meranie fyzikálnych vlastností pôd, metód na vyčlenenie vhodných agrofyzikálnych rajónov pre pestovanie jednotlivých plodín) 6 monografií, z ktorých najvýznamnejšie sú Fyzikálne vlastnosti pôd Slovenska, ich úprava a využitie, 1986, Vplyv Vodného diela Gabčíkovo na poľnohospodárske pôdy, 1998 (vyšla aj v anglickom preklade), a Základy pôdnej fyziky, 2006 a vyše 60 ďalších vedeckých a odborných publikácií.

Aktívny člen pôdoznaleckých odborných spolkov, od roku 1964 Pedologickej pobočky Slovenskej geografickej spoločnosti pri SAV, od roku 1969 Slovenskej pedologickej spoločnosti pri SAV a od roku 1973 Pedologickej sekcii SSPLPVV SAV, ako aj Československé akademie zemědělské. Je držiteľom Fándlyho medaily (2010) a celého radu ďalších vyznamenaní a ocenení, napr. Vynikajúci pracovník poľnohospodárstva a výživy (1980), Zaslúžilý pracovník poľnohospodárstva a výživy (1982), Čestná plaketa ČSAZ „Za zásluhy o rozvoj vedy a výskumu“ (1982), Čestné uznanie ČSAZ „Za zásluhy o úspešnú realizáciu výsledkov výskumu“ (1985)..

HRAŠKO Juraj, prof. Ing. DrSc.

profesor Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave a Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, zakladateľ a vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu pôdoznanectva a výživy rastlín v Bratislave

Narodený 14. mája 1931 v Točnici. Absolvent Fakulty pôdoznanectva a agrochémie Ústavu V.V. Dokučajeva v Charkove, Ing. (1955), štipendista Nadácie A. Humboldta na Ústave pedológie Univerzity Fridricha Wilhelma v Bonne (1966-1967), CSc. (1964), DrSc. (1974), člen korešpondent SAV (1980) a ČSAV (1981), akademik SAV (1987), profesor pedológie (1982), zakladateľ a prvý riaditeľ Výskumného ústavu pôdoznanectva a výživy rastlín (1960-1987) a Výskumného centra pôdnej úrodnosti (1987-1988), profesor Prírodovedeckej fakulty UK (1981-1989), hosťujúci profesor na Univerzite Fridricha Wilhelma v Bonne (1989-1990), profesor a prvý vedúci Katedry pre trvalo udržateľný rozvoj Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1995-1998).

Profesijná aktivita: významný vedecký pracovník v oblasti pôdoznanectva (komplexný prieskum pôd, klasifikácia a mapovanie pôd, genéza černoziemných pôd, antropizácia pôd, ochrana pedosféry), koordinátor hlavných a komplexných úloh rozvoja vedy a techniky a úloh základného výskumu v rámci Československej akadémie vied, splnomocnenec vlády ČSSR v RVHP pre ochranu ekosystémov a krajiny (1976-1990), poslanec NR SR, podpredseda Výboru pre životné prostredie a ochranu krajiny, predseda Výboru pre riešenie sporu o Vodné dielo Gabčíkovo, minister životného prostredia SR (1994), veľvyslanec SR v Švajčiarskej konfederácii (1999 -2002). Autor a spoluautor 153 vedeckých prác, vyše 250 odborných prác, množstva článkov a referátov na odborných podujatiach, vystúpení v televízii a rozhlase, autor (resp. spoluautor) kníh: *Rozbory pôd (1962)*, *Černozeme Podunajskej nížiny (1965)*, *Polnohospodárske pôdoznanectvo (1968)*, *Pôdna mapa ČSSR (1974)*, *Biologické základy ochrany prostredia (1975)*, *Základy pedológie (1981)*, *Aplikované pôdoznanectvo (1988)*, *Global Soil Change (1990)*, *Obrábanie pôdy (1994)*, *Posudzovanie vplyvov na životné prostredie (1997)*, *Trvalo udržateľné poľnohospodárstvo (1998)*, *Ochrana a tvorba životného prostredia v poľnohospodárstve (1998) a i.*, editor mnohých zborníkov vedeckých prác z konferencií.

Spoluzakladateľ a prvý predseda Pedologickej sekcie Slovenskej zemepisnej spoločnosti (1965), predseda Pedologických spoločností ČSSR, člen Koncilu Medzinárodnej pedologickej spoločnosti - ISSS (1972-1988), 1. viceprezident Komisie ISSS pre pôdu a ochranu prostredia (1986 -1990), riadny člen Nemeckej pedologickej spoločnosti SRN, čestný člen Všeľvzbovej spoločnosti pôdozalcov (VOP). Laureát Štátnej ceny KG (1984), nositeľ Radu Ľudovíta Štúra I. triedy (2001), čestných plaket Československej akadémie vied, Slovenskej akadémie vied, Československej akadémie zemédelskej, Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, Univerzity Komenského, Čestnej plakety V. V. Dokučajeva (1984), Čestnej plakety H. Puškarova (1986), a ďalších domácich i zahraničných vyznamenaní za vedecký prínos v pedológii. Zakladajúci člen, predseda Pedologickej sekcie (1969-1981), nositeľ medaily J. Fándlyho (1995) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV.

HANES, Jozef, prof. Ing., PhD.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodil sa 22. januára 1932 v Hriňovej, okres Detva. Stredoškolské štúdium absolvoval v rokoch 1949 – 1953 na Vyššej roľníckej škole v Leviciach. Po ukončení stredoškolského vzdelávania ďalej študoval na Vysokkej škole poľnohospodárskej v Nitre, ktorú ukončil v roku 1958. Po absolvovaní vysokoškolského štúdia jeden rok pracoval na Štátnom oblastnom ústave pre vývoj a typizáciu poľnohospodárskych a lesníckych stavieb v Bratislave vo funkcii samostatný projektant. Jeho odborná práca bola zameraná na riešenie alternatívnych návrhov pre poľnohospodársku výrobu v horských a podhorských podmienkach.

1. apríla 1960 nastúpil do zamestnania na Agronomickú fakultu VŠP v Nitre. Pracoval do roku 2000 na Katedre pôdoznanectva, neskôr Katedre agrochémie a pôdoznanectva a nakoniec na Katedre pedológie a geológie.

Za obdobie viac ako 40 rokov na VŠP v Nitre zažil pozitívne i negatívne etapy svojho života. Za najhoršie obdobie považuje 70. roky minulého storočia, kedy mu bolo z politických dôvodov zakázané prednášať. Aj napriek rôznym turbulenciám jeho pozitívny vzťah k pôde neustále pretrvával nielen vo výučbe a výchove študentov, ale aj pri jej výskume.

Ašpirantské štúdium absolvoval v rokoch 1966 – 1971 na VŠZ v Brne. Určité problémy mal s obhajobou dizertačnej práce, lebo mu bola pozastavená. Nakoniec prácu obhájil až v roku 1971. Podobný osud mala aj jeho habilitačná práca. Až v roku 1988 bol menovaný za docenta pre odbor Pôdoznanectvo.

V období 1990 – 1995 bol vedúci Katedry pedológie a geológie. V tomto období absolvoval pedagogicko-vedeckú procedúru, súvisiacu s inauguráciou a v roku 1996 bol menovaný za profesora pre odbor Pedológia.

Počas pôsobenia na katedre realizoval prednášky a praktické cvičenia z predmetov „Pôdoznanectvo“, „Pedológia“, „Pôdna chémia“ a „Klasifikácia pôd“. Je spoluautorom 10 učebných textov z uvedených disciplín.

Jeho vedecká orientácia v oblasti experimentovania na začiatku pôsobenia na katedre bola zameraná na Komplexný prieskum pôd na niektorých poľnohospodárskych podnikoch v okrese Nitra, na štúdium lyzimetrických pôd v závislosti od aplikácie priemyselných hnojív a neskôr na identifikáciu a kvantifikáciu parametrov úrodnosti pôdy v závislosti od aplikácie rôznych organických a minerálnych komponentov.

Prof. Hanes bol spoluriešiteľom 11 výskumných úloh, z toho 3 ako zodpovedný riešiteľ. Doteraz publikoval viac ako 90 pôvodných vedeckých príspevkov, z toho v spoluautorstve 35. Medzi jeho najvýznamnejšie publikácie patrí 5 monografií, z toho 3 v spoluautorstve – „Antropogénne vplyvy na vlastnosti poľnohospodárskych pôd“, „Analýza sorpčných vlastností pôd“, „Koloidná chémia pôdy“, „Pôdna reakcia a jej úprava“ a „Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska“.

Vedeckú výchovu mladej generácie realizoval cestou diplomových prác. Školiteľskú funkciu doktorandského štúdia vykonával až v rokoch 1990 – 2000. Práce boli zamerané na štúdium chemických vlastností pôd a ich vplyvu na úrodnosť pôdy.

Počas pôsobenia na VŠP, neskôr SPU v Nitre, pracoval v rôznych odborných komisiách pri ČSAZ a SAPV. Jeho aktivity v týchto komisiách boli zamerané na pôdnu chémiu, agrochémiu, zúrodňovanie a spracovanie pôd a na meliorácie pôd. Do odchodu do dôchodku bol členom Internacional Humic Substances Society. V súčasnosti je členom Odboru pôdoznanectva a ochrany pôd SAPV.

V roku 1982 bola menovanému udelená bronzová medaila „Za zásluhy o rozvoj vedy a výskumu ČSAZV“. V roku 1996 bronzová medaila „Za aktívnu činnosť pri rozvoji VŠP v Nitre“ a čestné uznanie „Za zásluhy o rozvoj Agronomickej fakulty VŠP v Nitre“. V rokoch 2002 a 2012 obdržal diplomy SAPV „Za rozvoj vedy v oblasti pôdoznanectva“.

JAMBOR, Pavel, Ing. CSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy v Bratislave

Narodený 10.1.1938 v Potvoriciach (okr. Nové Mesto n/Váhom). Absolvent Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1957-1962), Ing. (1962), CSc. (1974), výskumný pracovník Výskumného ústavu pôdoznanectva a výživy rastlín (1964-1971), vedecký pracovník, vedúci vedecký pracovník (1983), námestník riaditeľa (1991), vedúci viacerých oddelení Výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy (1975-2005).

Profesijná aktivita: pôdoznanectvo poľnohospodárskych pôd Slovenska, popredný predstaviteľ aplikovaného pôdneho prieskumu na Slovensku s aspektom na priamy kontakt s užívateľom pôdy, významný erodológ zameraný na ochranu a systémy ochrannej protieróznej agrotechniky, autor preventívnych ekologizačných opatrení pre erodované a slané pôdy, hlavný koordinátor viacerých výskumných projektov, editor vedeckých prác VÚPOP, medzinárodne aktívny ako člen pracovných skupín pre ochranu a eróziu pôdy (COST, ARGEDONAU). Autor a spoluautor vyše 120 vedeckých a odborných prác, 4 knižných publikácií: *Hlavné faktory produkčnej schopnosti krajiny* (1984), *Pôda a výživa rastlín* (1985), *Metodika protierózneho obrábania pôdy* (1998), *Aspects of the Erosion by Water in Austria, Hungary and Slovakia* (2003).

Zakladajúci člen, predseda Pedologickej sekcie niekoľko volebných období (1992), nositeľ medaily J. Fándlyho (2005 in memoriam) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske,

lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV, člen Medzinárodnej spoločnosti pre pôdoznalectvo (IUSS), člen Československej akadémie zemeľskej (1964-1989), člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (od 1993). Diplom Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied Za rozvoj vedy, člen vedeckých rád viacerých inštitúcií, nositeľ viacerých vyznamenaní. Zomrel r. 2005.

JURÁNI, Bohdan, prof. Ing. CSc.

profesor Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského

Narodený 7.3.1940 v Martine. Absolvent Agronomickej fakulty Vysoké školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1962), Medzinárodného postgraduálneho kurzu v pôdoznalectve vo Wageningene (Holandsko 1968-1969), Univerzity 17. novembra, jazykové a sociologické štúdium česko-slovenských expertov Bratislava (1972-1974), CSc. (1976) Praha, docent (1997), profesor pre odbor pedológia (2001). Vedecký pracovník, vedúci oddelenia, námestník riaditeľa, riaditeľ Výskumného ústavu pôdnej úrodnosti (1962-1992). Vedúci Katedry pedológie Prírodovedeckej fakulty UK (1992 - 1998), prodekan (1993 - 1997), garant magisterského stupňa vysokoškolského štúdia a doktorandského stupňa študijného odboru pedológia

Profesijná aktivita: komplexný prieskum poľnohospodárskych pôd, agrochémia a výživa rastlín, problematika mikroživín, dlhodobé udržateľné hospodárenie na pôde, bioremediácia pôd, environmentálne funkcie pôd, antropizácia pôd. Autor 50 vedeckých prác v časopisoch a vedeckých zborníkoch, 53 výskumných správ. 2 monografií: *Podornica (1995)*, *Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska, Bazálna referenčná taxonómia. (2000)*, 4 kapitol v monografiách, 1 vysokoškolskej učebnice *Usporiadanie a využívanie pôdy v poľnohospodárskej krajine. (1998)*.

Člen: Societas pedologica slovac, Slovenskej pôdohospodárskej akadémie, International Union of Soil Science. Člen Pedologickej sekcie a nositeľ medaily J. Fándlyho (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Vzorový pracovník poľnohospodárstva a výživy (1990), Strieborná plaketa Prírodovedeckej fakulty UK, (2000), Zlatá plaketa Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave (2005).

KOZÁNEK, Josef, prof. Ing. DrSc. dr.h.c.

Narodený v roku 1942 v Polome, absolvent Agronomickej fakulty VŠZ Praha (odbor fytotechnika, 1966) bol zamestnancom Katedry pedológie a geológie, v roku 1974 obhájil vedeckou hodnosť CSc. V odbore všeobecná produkcia rastlín, 1985 pedagogickou hodnosť docent (pôdoznalectvo), 1989 hodnosť DrSc. (poľnohospodársko-lesnícke vedy) a v roku 1990 pedagogickou hodnosť profesor, tiež v odbore pôdoznalectvo. V roku 2000 mu bol udelený čestný doktorát Univerzitou Irbid v Jordánsku. Zastával mnohé vedúce funkcie, vedúci katedry (1985 – 2013), prorektor (1994 – 2000), rektor (2000 – 2003), dekan (2003 – 2010). Je členom vedeckých organizácií, spoločností komisií a výborov (Medzinárodná pedologická spoločnosť (IUSS), podpredseda komisie „Pôda a zdravie“, Česká pedologická spoločnosť, predseda Odboru pedológie ČAZV, Society of Environmental Toxicology and Chemistry, International consortium of agricultural universities (ICA), člen exekutívneho výboru Spoločného výskumného centra EU Ispra – člen European Soil Bureau).

Vedecko-výskumná a pedagogická činnosť Prof. Ing. Josefa Kozáka, DrSc., dr.h.c. bola zo začiatku zameraná na využitie mikro-analytických metód pre chemické analýzy pôdnych novotvarov (konkrécie, povlaky), na túto tému bola zameraná kandidátska dizertačná práca. Neskôr sa venoval otázkam kontaminácie pôd ťažkými kovmi, hlavne výskytom toxických foriem Al v pôdach, transportom nitrátov v pôde a možnosťami zníženia rizika kontaminácie podzemných vôd. Značnú časť pracovnej kapacity venoval sledovaniu fyzikálnych a

mineralogických vlastností pôd, úpravám zemín a rekultiváciám výsypkových materiálov a využitím elektrárenských popolčiekov. Okrem toho sa zaoberal adsorpciou, pohybom a rozkladom pesticídnych látok v pôdach, štúdiom predikcie perzistencie týchto látok v pôdach a matematickým modelovaním týchto pochodov. Na túto tému obhájil i doktorskú dizertačnú prácu. V poslednej dobe sa venuje najmä otázkam spojeným s budovaním databáz pôdných vlastností, GIS o pôde a technológiami pre dekontamináciu pôd. Je spoluzodpovedný za spracovanie podkladov za ČR pre mapu pôd Európy. Rozsiahla je i jeho účasť na spracovaní projektov pre rekultivácie výsypkových materiálov a pre využitie rôznych odpadových materiálov. V rokoch 1992-93 spolupracoval s kanadskou firmou Norwest na príprave projektu pre ďalší rozvoj využitia odpadov. Bol školiteľom celkom 7 doktorandov. Výsledky jeho vedeckej práce boli publikované vo viac ako 250 príspevkoch vo vedeckých časopisoch a na vedeckých konferenciách. Po dobu takmer 20 rokov pracuje na pedologickom hodnotení rekultivačných prác Severočeského hnedouhoľného revíru. Prednáša pedológiu a pôdnu chémiu pre magisterské i doktorandské štúdium na ČZU, pre kurzy UNESCO a pedogeochemiu pre študentov Karlovej univerzity, v rámci programu SOCRATES i v zahraničí.

KULHAVÝ, Jiří, prof. Ing. CSc.,

Narodený v roku 1950, absolvent Lesníckej fakulty VŠZ v Brne (1978), 3 roky praxe v AGROPROJEKT Brno v pozícii projektant hydroopedológ, od roku 1982 na Lesníckej fakulte VŠZ v Brne (teraz Lesnícka a drevárska fakulta Mendelovej univerzity v Brne). Najskôr pracoval ako vedecký aspirant v odbore Náuka o lesnom prostredí – špecializácia pôdna mikrobiológia, ďalej ako vedecko-výskumný a vedecký pracovník Ústavu ekológie lesa Mendelovej univerzity, od roku 1998 akademický pracovník – docent v odbore Ekológia lesa a akademický pracovník - profesor v odbore Ekológia lesa. Zameriava sa na ochranu životného prostredia a udržateľný rozvoj prírodných ekosystémov, ekológiu lesa a biogeochemické obehly látok a pôdne procesy v lesných ekosystémoch. Má široké skúsenosti s projekčnou, manažérskou, výskumnou a pedagogickou činnosťou na univerzite. Zastával pozíciu vedúceho ústavu a prodekana fakulty pre VVČ. Je prednášateľom v prezenčnom, kombinovanom a postgraduálnom štúdiu v predmetoch *Základy ekológie*, *Ekológia lesa*, *Metódy štúdia lesných ekosystémov a Forest Ecology* v anglickom jazyku. Prednáša v programe Socrates-Erasmus, je autorom VŠ skrípt a multimedialných pomôcok pre výučbu, vedúci záverečných prác, predseda komisie pre SZZ, člen komisie pre štátne záverečné skúšky a komisie pre obhajoby dizertačných prác PGS, školiteľ a člen odborovej rady postgraduálneho štúdia Ekológia lesa v českom a anglickom jazyku. Bol navrhovateľom a zodpovedným riešiteľom inštitucionálneho výskumu LDF MENDELU v Brne 1999-2010. Je riešiteľom a spoluriešiteľom výskumných projektov základného a aplikovaného výskumu v grantových agentúrach ČR a projektov medzinárodnej spolupráce.

Je členom programového výboru 7. RP EU *Science in Society*, hodnotiteľ výskumných projektov EU v segmentu životného prostredia, člen riadiaceho výboru a pracovných skupín v medzinárodných organizáciách IUSS a IUFRO. Od roku 2014 je vedúci vedecký pracovník na čiastočný úväzok na MENDELU v Brne a akademický pracovník a garant oboru magisterského štúdia a spolugarant doktorandského štúdia v oboru Environmentálne manažérstvo na SEVS v Skalici. Je organizátorom množstva vedeckých konferencií, vrátane medzinárodných. Vykonáva expertnú, konzultačnú a poradenskú činnosť pre lesní hospodárstvo a životné prostredie v oblasti škôd na lesoch, ochrany ekosystémov a biodiverzity. Je členom redakčných rad odborných periodík.

LINKEŠ, Vladimír, Ing. CSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu pôdoznaectva a ochrany pôdy v Bratislave – vedúci RP Banská Bystrica (1990-1997)

Narodený 15.4.1937 v Kremnických Baniach, okres Žiar nad Hronom, † 25.9.1997 v Banskej Bystrici. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Agronomickej fakulty. Popredný vedecký pracovník Výskumného ústavu pôdoznaectva a ochrany pôd takmer od jeho založenia (od r. 1961) neskôr vedúci Regionálneho pracoviska VUPOP v Banskej Bystrici.

Profesijná aktivita: Komplexný prieskum poľnohospodárskych pôd, genéza pôd, geografia pôd, informačný systém o pôde, monitoring pôd, degradačné procesy v pôdach. Účastník Komplexného prieskumu poľnohospodárskych pôd, odborné vedenie pôdoznačkej brigády v KPP, v ďalšom období riešiteľ a koordinátor bonitácie pôd, informačného systému o pôde a celoštátneho monitoringu pôd. Vedeckú aspirantúru absolvoval v Geografickom ústave SAV ako kandidát fyzikálno-geografických vied. Významnejšie stáže v zahraničí: Geologický ústav v Gente, Belgicko, Geografický ústav Moskva. Publikoval u nás, aj v zahraničí viacero odborných prác: Linkeš, V.: Reliktné fenomény v pôdnom pokryve Slovenska a príspevok k ich interpretácii. Geografický časopis, roč. 36, č. 2, s. 163 – 178, Linkeš, V.: Vznik sekundárnych slancov v okolí depónií odpadov z výroby hliníka. Poľnohospodárstvo, roč. 32, č. 5, 1986, s. 430 – 437, Linkeš, V. a kol.: Informačný systém o pôde. Príroda, Bratislava, 1988, 195s., Kobza, J., Linkeš, V.: Pôdy Silickej planiny z hľadiska využívania a ochrany krajiny. In: Slovenský kras (Monografia), roč. XXVIII, Slov. speleolog. spoločnosť, Liptovský Mikuláš, 1990, s. 103 – 115, Linkeš, V., Pestún, V., Džatko, M. et. al: Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek. 3. vydanie. Bratislava VÚPÚ, 1996, s. 103, Linkeš, V., et al.: Monitoring pôd SR, (Monografia), VUPU Bratislava, 1997, 128s, Linkeš, V. et. al.: Monitoring pôd a jeho význam z hľadiska ochrany pôdnych vlastností a trvalo udržateľného vývoja pôd. In. Ochrana pôdy výzva pre budúcnosť. Zborník z vedeckej konferencie. Tále, 1996. VÚPÚ, Bratislava, Linkeš, V.: Monitoring pôd Slovenska. In: Zborník z medzinárodnej konferencie "Agronomická fakulta a vývoj poľnohospodárstva na Slovensku". VŠP Nitra, 1996, s. 89 - 92, Kobza, J. Linkeš, V.: Kontaminácia pôd SR rizikovými stopovými prvkami. In: Kontrišová O. et. al: Monitoring a hodnotenie stavu životného prostredia, zborník referátov. Fakulta ekológie a environmentalistiky TÚ vo Zvolene, Zvolen 1996, s. 47 - 50, Hraško, J. - Kobza, J. - Linkeš, V.: Soil information system of Slovakia and its utilization in Land evaluation. Hannover 20. - 23. 11. 1996 Proceedings of European Commission, Linkeš, V. - Kobza, J.: Retrospektívny vývoj dôležitých pôdnych vlastností a rizikových prvkov v poľnohospodárskych pôdach SR za posledných 30 rokov. In: Čes. pedolog. spoločnosť, Praha, 9. - 10. 9. 1996, Berghofer, R. - Wilcke, W. - Linkeš, V.- Nestory, O.- Zech, W.: Changes of Aluminium and Heavy Metal Concentrations in Slovak Soils During the Last 25 Years. In: Jahresbericht 1996, University Bayreuth, Germany a i.

MICHALEC, MILAN, Ing. CSc.

**vedúci vedecký pracovník Národného poľnohospodárskeho a potravinárskeho centra -
Výskumného ústavu trávnych porastov a horského poľnohospodárstva v Banskej
Bystrici**

Narodený 6. 8. 1951 v Banskej Štiavnici. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1975), CSc. (1984). Výskumný a vývojový pracovník Výskumného ústavu lúk a pasienkov v Banskej Bystrici (1975 – 1986), vedecký pracovník (1986 – 2014), vedúci oddelenia prátotechniky a ekológie Výskumného ústavu trávnych porastov a horského poľnohospodárstva (1998 -2014), zástupca riaditeľa NPPC – VÚTPHP Banská Bystrica (2000 –doteraz). Profesionálna aktivita: popredný vedecký pracovník v oblasti prátotechniky a obhospodarovania v podhorských a horských oblastiach. Bol hlavným koordinátorom rezortných úloh výskumu a vývoja v rokoch 1999 – 2002 *Environment a prijateľné systémy obhospodarovania podhorských a horských regiónov*, 2003 – 2007 *Opatrenia zohľadňujúce adaptáciu na klimatickú zmenu v oblasti lúkarstva, pasienkárstva a pestovania poľných plodín* a 2009 – 2012 *Multifunkčné využívanie trávnych porastov v horských a podhorských oblastiach*. Participoval ako spoluriešiteľ v projekte OP Výskum a Vývoj: *Manuál prátotechniky pre raticovú zver a priaznivý stav životných podmienok Tetrova hôľneho vo vysokohorských oblastiach* (2009 – 2013). Je autorom a spoluautorom 61 vedeckých príspevkov, 6 monografií a 52 záverečných správ. Vykonáva poradenskú činnosť pre aplikovanie vedeckých poznatkov do praxe s mnohými poľnohospodárskymi subjektmi a firmami, napr. PPD Liptovská Teplica, PD Podlavice, Agrosev Detva.

Člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, predseda krmovinárskej sekcie odboru rastlinnej výroby, členom VTS a lúkarsko-pasienkárskej sekcie v Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV. Menovaný expert pre pôdohospodárske poradenské služby Agroinštitútu v Nitre pre životné prostredie a ekologické poľnohospodárstvo. Je odborný garant a lektor akreditovaného vzdelávania MŠ SR pre pôdohospodárstvo.

ONDRÁŠEK, Ľudovít, RNDr., CSc.

**samostatný vedecký pracovník Výskumného ústavu trávnych porastov a horského
poľnohospodárstva v Banskej Bystrici**

Narodený 22.8.1950 v Trenčíne. Absolvent Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, prom. biológ (1975), RNDr. (1982), CSc. (1987). Od roku 1976 zamestnaný na Výskumnom ústave lúk a pasienkov ako vedecký a neskôr až do roku 2009 ako samostatný vedecký pracovník na Výskumnom ústave trávnych porastov a horského poľnohospodárstva v Banskej Bystrici.

Profesionálna aktivita: Koordinoval a samostatne riešil výskumné úlohy výskumu a vývoja zamerané na problematiku vplyvu rôznych prátotechnických postupov na biologické a chemické vlastnosti pôdy vo vzťahu k environmentu. Konkrétne sa zaoberal vplyvom monokultúr tráv, aplikovaných priemyselných a organických hnojív, špeciálnych bakteriálnych prípravkov, poloprírodného, radikálne obnoveného a neorbovo prisievaného trávneho porastu v podmienkach stúpajúcej dávky priemyselných hnojív. V posledných rokoch sa zamerával na štúdium vplyvu košarovania v praktických podmienkach na mineralizačné procesy a akumuláciu minerálnych foriem dusíka v pôde vo vzťahu ku kontaminácii povrchových vôd a ovzdušia a na bilanciu organickej hmoty v rôzne obhospodarovaných trávnych porastoch v nadväznosti na sekvestráciu uhlíka. Výsledky výskumu publikoval samostatne a v spoluautorstve v 25-tich výskumných prácach, vo vyše 140-tich vedeckých a odborných článkoch a v jednej monografii. Okrem toho ako predseda komputerizačnej komisie na pracovisku v rokoch 1996 - 2002 koordinoval v rámci etapovej a čiastkovej úlohy vytvorenie komplexného laboratórneho a riešiteľského počítačového informačného systému.

V rokoch 1998-99 bol členom riešiteľského kolektívu projektu FAO, TCP/RER/6711(A) Low Input Grassland Production Systems for Livestocks Feeding, Food and Agriculture Organization of the United Nations. a v roku 2009 projektu SALVERE. V rokoch 2007 – 2009 pôsobil ako lektor v rámci projektov SOP PRV Akreditované vzdelávanie a Trvalo udržateľný rozvoj poľnohospodárstva.

ŠÁLY, Rudolf, prof. Dr. Ing.

profesor Technickej univerzity vo Zvolene

Narodený 13.5.1927 v Tekovskej Breznici. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, Ing. (1951), CSc. na Lesníckej fakulte v Brne (1957), asistent odborný asistent na Katedre pedológie a geológie Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene (1955-1959), docent (1959), vedúci Katedry pedológie a geológie VŠLD vo Zvolene (od 1960-1985), prodekan pre pedagogickú a politicko-výchovnú činnosť (1960-1963), dekan Lesníckej fakulty VŠLD (1964-1966), mimoriadny profesor (1969), prorektor pre pedagogickú a politicko-výchovnú činnosť (1969), DrSc. (1974), riadny profesor (1980), hosťujúci profesor na Ústave pôdoznaectva na Univerzite v Hohenheime, SRN (1969-1970), vedúci Katedry prírodného prostredia Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene (1990-1995).

Profesijná aktivita: pôdoznaectvo lesných pôd Slovenska, typizácia produkčný materiál lesníckych plôch, zakladateľ originálnej školy lesníckeho pôdoznaectva a sústavy hlavných typov lesných pôd na Slovensku. Autor a spoluautor približne 150 vedeckých a odborných prác, z toho 4 knižných publikácií: *Hlavné typy lesných pôd na Slovensku (1962)*, *Ílové nerasty v slovenských lesných pôdach (1970)*, *Pôda - základ lesnej produkcie (1978)*, *Svahoviny a pôdy Západných Karpát (1986)*. 13 učebných textov, 72 pôvodných vedeckých prác, 3 knižných prekladov z ruštiny.

Člen Pedologickej sekcie, Čestný člen (2000), nositeľ medaily J. Fándlyho (1997) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV, čestný člen Všeľvázovej pôdoznačkej spoločnosti v Moskve (1978), riadny člen Čs. akadémie poľnohospodárskej (1964-1989), čestný člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (od 1993), člen Kolégia biologických vied SAV (1991-1996), člen vedeckých rád viacerých inštitúcií, predseda Komisie pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác (1972-1994), nositeľ viacerých vedeckých a rezortných vyznamenaní Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, VÚP Praha-Ruzyně, VÚPOP Bratislava, MLVH, Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene. Cena Technickej univerzity vo Zvolene (2002).

ŠURINA, Bohumil, RNDr.

Narodil sa v roku 1940, zomrel 7. augusta 2014. Absolvent Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave odbor Fyzická geografia a kartografia, absolvent postgraduálny kurz IAC vo Wageningene (Holandsko), významný vedecký pracovník Výskumného ústavu pôdoznaectva a ochrany pôd.

Profesijná aktivita: pôdna genéza, prieskum a mapovanie pôdneho krytu, klasifikácia pôd, koordinátor mapovania pôdneho krytu v Jemene – projekt *The Soil Conditions of Nissab Region (1971)*, autor a spoluautor najvýznamnejších pôdoznačkových mapových diel na Slovensku (Pôdna mapa Slovenska v M 1:1 000 000, Syntetická pôdna mapa Slovenska v M 1:200 000, Pôdna mapa Československa v M 1:500 000, Pôdna mapa Slovenska v M 1:500 000 (1980) a Pôdna mapa Slovenska v M 1:400 000 (2002), priekopník morfometrického prístupu ku klasifikácii pôd a spoluautor viacerých vydání Morfogenetického klasifikačného systému pôd ČSFR a SR a autor a spoluautor mnohých regionálnych pôdných máp a hodnotení pôdneho krytu na Slovensku (Galanta, Dolný Váh, Trnava-Hlohovec, Kysuce, povodie Moravy a iné), autor digitálneho Atlasu pôd Slovenska (CD-ROM) a mnohých

vedeckých prác v obore genéza a klasifikácia pôd. Spolupracoval na hodnotení možných dopadov klimatickej zmeny na vlastnosti pôd SR, bol národným koordinátorom, resp. riešiteľom medzinárodných projektov (MEUSIS, SPADE, BIOSOIL). Podieľal sa na spracovaní Príručky terénneho prieskumu a mapovania pôd.

Člen pedologickej sekcie od jej založenia a jeho hlavnou aktivitou v rámci činnosti pedologickej sekcie bola organizácia a vedenie mnohých pôdoznaleckých exkurzií nielen domácich, ale aj medzinárodných.

ZAUJEC, Anton, prof. Ing. CSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Anton Zaujec sa narodil 24. 1. 1949 v Šamoríne, zomrel 13.2.2010. Bol absolventom SVŠT v Bratislave, Chemicko-technologickej fakulty - odbor Organická technológia. V roku 1974 nastúpil na Katedru agrochémie a pôdoznanectva AF VŠP ako interný vedecký aspirant a po ukončení aspirantúry (1978) tu zostal pôsobiť ako odborný asistent. Od roku 1986 až do roku 2010 pracoval na Katedre pedológie a geológie. V roku 1994 sa habilitoval za docenta v odbore Všeobecná rastlinná výroba. V období rokov 1996 – 2003 zastával funkciu vedúceho Katedry pedológie a geológie. V marci 2009 predniesol inauguračnú prednášku na tému: „Sekvestrácia uhlíka v pôdnej organickej hmote“, no zdravotný stav mu neumožnil prevziať titul profesora.

Svoje profesionálne zameranie orientoval na štúdium v oblasti kvality pôdneho fondu Slovenska, chemických vlastností pôd, problematike kontaminácie a hygieny pôd a najmä v oblasti chémie pôdnej organickej hmoty.

Jeho pedagogická a vedecko-výskumná činnosť bola mimoriadne bohatá: gestoroval a zabezpečoval výučbu disciplín: Cudzorodé látky a hygiena pôd, Pedológia a základy geológie, Pedológia a hygiena pôdy, Hygiena pôd, Pôdna fyzika, Pôdna chémia a Biológia pôd, v jazyku anglickom - Soil Science.

Pri zavádzaní disciplín využíval poznatky získané ako postgraduálnym štúdiom na CHTF SVŠT v Bratislave, ako aj študijných pobytov v zahraničí: HAU Hissar (India, 1984), ATR Bydgoszcz (Poľsko, 1989), Van Hall Institute Groningen (Holandsko, 1992), Univerzita Miláno (Taliansko, 1993), Univerzita v Elche a Alicante (Španielsko, 2006) a ďalších krátkodobých pobytov na univerzitných pracoviskách v zahraničí (ČR, Maďarsko, Poľsko, Bielorusko, Rusko).

doc. Ing. Anton Zaujec, CSc. bol spolugarantom doktorandského štúdia v odbore „Všeobecná rastlinná výroba“, členom komisie v odboroch „Agrochémia a výživa rastlín“ na FAPZ SPU v Nitre, „Krajinné inžinierstvo“ pri FZKI SPU v Nitre a „Pedológia“ na PF UK v Bratislave.

Pod jeho vedením úspešne ukončilo štúdium 5 doktorandov, 53 diplomantov a 9 bakalárov.

Bol vedúcim autorského kolektívu vysokoškolskej učebnice, autorom 13 učebných textov, 2 vedeckých monografií, autorom a spoluautorom 160 článkov vo vedeckých a odborných časopisoch a zborníkoch. Bol zodpovedným riešiteľom 3 vedeckých grantov VEGA a členom 2 medzinárodných vedeckých projektov. Jeho profesionálna práca a odbornosť boli ohodnotené aj členstvami v niekoľkých domácich a zahraničných komisiách : člen Odboru pôdoznanectva a ochrany pôdy SAPV Bratislava, člen výboru Societas pedologica Slovaca, člen vedeckej rady VR VUPOP Bratislava, člen redakčnej rady „Humic substances in the environment“ – int. journal, HSE Bydgoszcz, Poland, člen redakčnej rady „Acta Scientiarum Polonorum“ séria Agricultura, ATR Bydgoszcz, člen redakčnej rady „Roczniki gleboznawcze“ Poľsko.

Ocenenia : „Bronzová medaila“ SPU v Nitre – r. 1999, Medaila "Za zaslugi dla Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy" Poľsko, r. 1999, Medaila „50 LAT Akademii Techniczno Rolniczej w Bydgoszczy“ Poľsko, r. 2001, „The Golden Award of The Polish

Society of Soil Science“. 5.9.2007 vo Varšave pri 70. výročí PTG na zasadnutí 37. kongresu - za dlhoročnú spoluprácu.

Osobnosti veterinárskych vied

BOĎA, Koloman, prof. MVDr. DrSc.

profesor Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach

Narodený 4.4.1927 v Hornej Strehovej (okr.Veľký Krtíš) Absolvent Vysokej školy veterinárnej v Brne, MVDr. (1952). Asistent Katedry patologickej morfológie a fyziológie (1952-1954), Vysokej školy veterinárskej v Košiciach, CSc. (1958). docent (1959), DrSc. (1965), prof. (1962), Dr.h.c. udelený Humboldtovou univerzitou v Berlíne (1981). Akademik SAV (1980), akademik ČSAV (1981). Vedúci Katedry patologickej morfológie a fyziológie Vysokej školy veterinárskej v Košiciach (1959-1963), vr. 1963-1970 jej externý vedúci, riaditeľ Ústavu fyziológie hospodárskych zvierat SAV (1969-1989). Povereník SNR pre poľnohospodárstvo a výživu (1963-1968), minister-predseda Federálneho výboru pre poľnohospodárstvo a výživu (1969-1970).

Profesijná aktivita: významný vedec medzinárodného ohlasu v oblasti dusíkového metabolizmu prežúvavcov a fyziológie hospodárskych zvierat. Koordinátor a zodpovedný riešiteľ veľkého počtu projektov Štátneho programu základného výskumu, medzinárodných výskumných projektov Interkozmos a Program svetovej atómovej agentúry. Autor a spoluautor vyše 220 vedeckých a odborných prác, vedeckých prednášok na domácich a medzinárodných konferenciách, monografií a vysokoškolských učebných textov.

Člen vedeckých rád veterinárnych univerzít, člen Astronautickej akadémie v Paríži (od r. 1985), Zlatá plaketa G. J. Mendela Za zásluhy o rozvoj biologických vied (1982), Strieborná plaketa Za zásluhy o vedu a ľudstvo (1987). Zahraničný člen Všeľvazovej akadémie poľnohospodárskych vied v Moskve (1991), člen Medzinárodného centra pre aviárnu gravitáciu. Pozdravný list Ústavu fyziológie a biochémie zvierat v L'vove. Predseda Československej poľnohospodárskej akadémie (1967-1979), podpredseda Vedeckého kolégia teoretických základov poľnohospodárstva ČSAV. Zakladajúci člen a nositeľ medaily J. Fándlyho (1997) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave.

FRIDECKÝ, Akúcius, prof. Ing. Dr.h.c. DrSc.

profesor Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre.

Narodený 30.11.1900 v Bratislave. Absolvent Poľnohospodárskej vysokej školy „Akadémia" Uhorský Starý Hrad, (1922), Hospodárskej univerzity v Budapešti, (1924), Ing., DrSc. (1970), Dr.h.c. udelený Poľnohospodárskou univerzitou v Gôdôlô (1970), vedúci Katedry všeobecného poľnohospodárstva VŠP v Nitre, zakladateľ a vedúci Katedry agrotechniky VŠP v Nitre (1960-1972).

Profesijná aktivita: významný predstaviteľ biologickej koncepcie hospodárenia na pôde, zakladateľ vedného odboru „rastlinnej produkcie," agroekologických základov agrotechniky obilnín, iniciátor originálnych projektov agrotechniky a agrotechnickej osvedy. Autor veľkého počtu pôvodných vedeckých prác a výskumných projektov, autor monografií: *Výskum zúrodnenia piesočných a máloúrodných pôd pre poľnohospodársku a lesnú kultúru* (1960), *Sústava obrábania pôdy v rôznych výrobných oblastiach* (1962), *Obrábanie pôdy* (1966), preklady 3 vedeckých kníh slovenských autorov do maďarského jazyka.

Člen komisií pre obhajoby doktorandských dizertačných prác, na VŠP v Nitre a Vysokej škole zemédelskej v Prahe. Zakladajúci člen, Čestný člen (1973) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV, člen vedeckej rady Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, vedeckých rád Výskumných ústavov rastlinnej výroby v Piešťanoch a v Prahe - Ruzyni. Čestný člen Čs. akadémie zemédelských vied. Udelená Pamätná Zlatá medaila VŠP pri 25. výročí VŠP v Nitre.

SOKOL, Augustín, prof. MVDr. DrSc.

profesor Vysokej školy veterinárskej v Košiciach.

Narodený 14.9.1915 v Čume (Zakarpatská oblasť, Ukrajina). Absolvent Vysokej školy veterinárskej v Brne, MVDr. (1938). Veterinárny lekár v Užhorode, okresný veterinárny lekár vo Veľkom Bereznom a Užhorode (1940-1945), Štátny veterinárny ústav v Ivanovicích n./H (1946-1947), okresný veterinárny lekár v Sobranciach, prednosta Štátnej veterinárnej diagnostickej stanice v Košiciach (1948-1950). Doc. (1955), prof. (1964), DrSc. (1967). Vedúci Katedry veterinárskej mikrobiológie a imunológie Vysokej školy veterinárskej v Košiciach (od r. 1950 do dôchodku), prodekan Vysokej školy veterinárskej (1965-1967).

Profesijná aktivita: popredný vedec v oblasti veterinárnej mikrobiológie, imunológie, plazmidológie, virológie a bakteriológie. Koordinátor viacerých výskumných projektov z oblasti imunológie, bakteriológie a plazmidológie. *Autor a spoluautor 207 vedeckých prác z oblasti všeobecnej a špeciálnej mikrobiológie a imunológie, veľkého počtu odborných prác, autor 4 monografií, držiteľ osvedčenia o vedeckom objave Prasačí plod - štandardný „germfree“ a „heteroantigenfree“*, model pre štúdie základných imunologických zákonitostí (1967).

Člen vládnej komisie pre choroby prenosné zo zvierat na ľudí, člen vedeckých rád vysokých škôl veterinárskych v Brne a v Košiciach., predseda celoštátnej komisie pre udeľovanie vedeckých hodností (DrSc.) z odboru Veterinárna hygiena, predseda Komisie pre plazmidy ČSAV. Zakladajúci člen, Čestný člen (1989), dlhoročný člen výboru Pobočky Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave. Nositeľ vyznamenaní: Vynikajúci pracovník poľnohospodárstva (1969), Štátna cena SR v odbore biológie a lekárstva (1972), Za vynikajúcu prácu (1975) a ďalších rezortných vyznamenaní. Zomrel v r. 2002.

TUREK, Peter, prof. MVDr. PhD.,

Narodil 29.6.1951 v Smolníckej Hute. V roku 1976 ukončil štúdium na Vysokej škole veterinárskej v Košiciach a v danom roku nastúpil na miesto asistenta na Katedru hygieny a technológie potravín VŠV v Košiciach, kde pôsobí dodnes. V roku 1983 absolvoval skúšku z pedagogického minima so zameraním na pedagogiku vysokej školy. V roku 1985 obhájil kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Vplyv progresívnej technológie spracovania mäsa hrabavej hydiny z hľadiska dynamiky množenia *Salmonella typhimurium*“. V roku 1993 obhájil habilitačnú prácu na tému „*Listeria monocytogenes* z hľadiska produkcie hydínového mäsa“ a 1.1.1994 bol menovaný za docenta VŠV v Košiciach. V roku 2008 bol po úspešnej inaugurácii vymenovaný za vysokoškolského profesora v odbore hygiena potravín.

V období 1994 - 1997 a 2011 – doteraz zastáva funkciu vedúceho katedry Hygieny a technológie potravín UVLF v Košiciach. Za svojho pôsobenia na univerzite bol členom jej vedeckej rady, členom AS, členom komisie pre obhajobu dizertačných prác v vednom odbore hygiena potravín a v súčasnosti je garantom pre doktorandský študijný program hygiena potravín. Je členom Vedeckej rady Fakulty veterinárnej hygieny a ekológie VFU v Brne.

Bohatá je jeho pedagogická aktivita. Menovaný je garantom študijného programu Trh a kvalita potravín. Počas pôsobenia na univerzite bol garantom 5 študijných predmetov a v súčasnosti sa špecializuje na oblasť hygieny a technológie mäsa a mäsových výrobkov, v ktorej je uznávaným odborníkom. Pravidelne je členom alebo predsedom štátnych skúšobných komisií v študijnom programe hygiena potravín. Počas svojho pôsobenia bol školiteľom 10 diplomových a bakalárskych prác a školiteľom 7 doktorandov. Pravidelne sa zúčastňuje domácich a medzinárodných konferencií so zameraním na potraviny. V rámci svojich aktivít publikoval vyše 300 publikácií, ktoré majú vyše 100 ohlasov v zahraničných publikáciách, registrovaných v citačných indexoch Web of Science a databáze SCOPUS. Vypracoval množstvo oponentských posudkov na vedecké projekty, projekty KEGA,

publikácie v domácich a zahraničných časopisoch, doktorandských, diplomových a bakalárskych prác. Je členom redakčnej rady zahraničného časopisu MASO a MASO International.

Menovaný patrí medzi dlhoročných organizátorov medzinárodnej vedeckej konferencie HYGIENA ALIMENTORUM. Pravidelne je zapojený ako vedúci alebo člen riešiteľských kolektívov vedeckých (11) a vzdelávacích (7) projektov. Pre pedagogický a vedecký rozvoj boli významné jeho zahraničné pobyty v Káhire, Nemecku a Maďarsku.

V rámci jeho prepojenia na prax bolo významným prínosom pôsobenie menovaného na pozícii riaditeľa sekcie hygieny a potravinového dozoru ŠVPS SR v rokoch 2001 – 2004 v čase prístupového procesu Slovenska do Európskej Únie.

Menovaný je považovaný za obľúbeného, ale náročného pedagóga. Za svojho pôsobenia bol ocenený rôznymi medailami a plaketami vyjadrujúcimi jeho prínos pri rozvoji poznania a vzdelávania v oblasti potravinárskych vied.

TREMLOVÁ Bohuslava, doc. MVDr. CSc.,

Narodila sa 19. 4. 1960 v Boskoviciach. Vyštudovala Vysokú školu veterinárnu Brne, odbor Hygiena potravín v rokoch 1979 až 1984. Postgraduálne štúdium v odbore Hygiena a technológia potravín ukončila v roku 1999. Docentkou v odbore Hygiena a technológia potravín a verejné veterinárne lekárstvo bola menovaná v roku 2003. Docentka Tremlová absolvovala množstvo vzdelávacích akcií v Českej republike aj v zahraničí a získala osvedčenie preukazujúce jej ďalšiu odbornú kvalifikáciu.

Ako asistentka pracovala na Vysokej škole veterinárnej v Brne už počas štúdia. V rokoch 1991 až 1992 pôsobila ako odborný pracovník na Oddelení prírodných ohniskových nákaz Krajské hygienické stanice v Brne. Od roku 1993 pracuje na VFU Brno, od roku 2004 je prednostkou Ústavu hygieny a technológie vegetabilných potravín a od roku 2006 do roku 2014 bola prodekanou pre vzdelávanie na Fakulte veterinárnej hygieny a ekológie VFU Brno.

V súčasnosti vykonáva funkciu dekanke s funkčným obdobím 2014 až 2018.

Pedagogické pôsobenie je smerované do odboru Hygiena a technológia potravín s významným vplyvom na rozvoj vzdelávania v nasledujúcich oblastiach: technologické a hygienické požiadavky na spracovanie potravinárskych surovín, hodnotenie bezpečnosti a kvality surovín a hotových potravinárskych výrobkov, využitie mikroskopických metód na dôkaz falšovania potravín a riadenie kvality a bezpečnosti potravín. Podieľa sa aj na výuke študentov v pregraduálnom vzdelávaní, v doktorskom štúdiu aj v ďalšom vzdelávaní.

Pedagogické aktivity zahŕňajú: tvorbu koncepcie teoretickej a praktickej výuky, prednášky, praktickú výuku, hodnotenie znalostí, zavedenie nových predmetov, inovácia predmetov na základe realizácie projektov Fondu rozvoja vysokých škôl a projektov operačného programu Vzdelávanie pre konkurencieschopnosť a ďalej tvorba výukových materiálov (skriptá, učebnice a učebné pomôcky). Docentka Tremlová je školiteľkou 20 bakalárskych prác, 13 diplomových prác, 13 dizertačných prác. Ďalej pôsobí ako členka skúšobnej komisie pre atestačné štúdium I. a II. stupňa a školiteľka atestačných prác (celkom 16). Docentka Tremlová je garantom študijného programu Bezpečnosť a kvalita potravín a študijného odboru U3V Človek a zdravé potraviny. Pedagogicky pôsobí aj na iných univerzitách – UTB Zlín a Mendelovej univerzity v Brne.

Vedeckovýskumná činnosť je smerovaná do oblasti hygieny a technológie potravín, aplikácie programov pre analýzu obrazu, hodnotenie kvality potravín pomocou senzorických, chemických a fyzikálnochemických metód, stanovenie významných biologicky aktívnych látok a sledovanie ich zmien v závislosti na technologických operáciách a skladovacích podmienkach. Docentka Bohuslava Tremlová je autorom alebo spoluautorom 210 publikácií, z toho: 1 monografia, 22 vedeckých prác v databáze WoS, 7 vedeckých prác v databáze

Scopus, 17 ďalších vedeckých prác. Je členkou odborových organizácií na DSP na VFU Brno, VTU Brno a na UTB Zlín.

Docentka Tremlová je uznávanou členkou academickej komunity. Je členkou Vedeckej rady VFU Brno, FVHE VFU Brno, FVL VFU Brno a VR FaF VFU Brno a ďalej AF Mendelovej univerzity v Brne. Ďalej je členkou Českej akadémie poľnohospodárskych vied, Spoločnosti pre výživu a Československej mikroskopickej spoločnosti. Je členkou redakčnej rady vedeckého časopisu Potravinárstvo (SPU Nitra). Na univerzite pôsobí v popredných orgánoch rektora a dekana, fakultu a univerzitu prezentuje v rôznych inštitúciách mimo VFU. Získala ocenenie za prácu pri rozvoji fakulty a univerzity, za prínos k vzájomnej spolupráci medzi SVS ČR a FVHE a rozvoj vzdelávania a poznania v oblasti potravinárstva.

Osobnosti poľnohospodárskych vied

ANDRAŠČÍK, Michal, prof. Ing. DrSc.

Narodený 18.1.1919. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre Ing. (1955), odborný asistent, (1956-1965) docent, (1966), CSc. (1965) DrSc. (1978), od r. 1978 - profesor na Katedre rastlinnej výroby, prodekan Agronomickej fakulty, prorektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Profesionálna aktivita: Koordinátor hlavných výskumných úloh z oblasti hustosiatých obilnín, gestor doškolovacích kurzov UNESCO pre rozvojové krajiny. Overil a do praxe zaviedol výskum odrodovej agrotechniky obilnín, teoreticky rozpracoval delnú výživu dusíkom pšenice letnej do formy ozimnej. Publikoval viac ako 100 pôvodných vedeckých prác. Spoluautor vysokoškolskej učebnice *Rastlinná výroba* (1982) a vysokoškolských skript, preklad knihy F. M. Pruckov: *Ozimná pšenica*.

Člen viacerých vedeckých rád, odborných komisií a dlhoročný redaktor vedeckého časopisu Poľnohospodárstvo. Organizátor početných vedeckých konferencií a seminárov, najvýznamnejšie: *Teória a prax vysokých úrod*, editor početných zborníkov z vedeckých konferencií. Zakladajúci člen, Čestný člen (1978), nositeľ medaily J. Fándlyho (in memoriam 1995) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodársku, lesnícku, potravinársku a veterinársku vedy pri SAV, nositeľ početných školských a rezortných vyznamenaní, štátneho vyznamenania Rad práce (1973). Zomrel v r. 1986.

BIELIK, Peter, Dr.h.c. prof. Ing. PhD.

Je uznávaným poľnohospodárskym ekonómom a expertom v problematike podnikovej ekonomiky, člen viacerých medzinárodných akademických organizácií a vedeckých rád na Slovensku a v zahraničí, autor významného počtu učebníc, monografií a vedeckých prác, školiteľ radu diplomantov a doktorandov.

Narodil sa 29. novembra 1952 v Nitre. Vysokoškolské štúdium absolvoval v rokoch 1972 - 1977 na Prevádzkovo-ekonomickej fakulte VŠP v Nitre. V rokoch 1978 - 1981 bol interným vedeckým ašpirantom na PEF VŠP. Po ukončení vedeckej ašpirantúry v roku 1981 nastúpil na Katedru ekonomiky. V rokoch 1994 - 1997 bol jej vedúcim. V období rokov 1997 - 2002 vykonával funkciu prodekana a od roku 2003 - 2010 dekana Fakulty ekonomiky a manažmentu. Za docenta bol vymenovaný v roku 1987 a v roku 1999 sa stal profesorom vo vednom odbore Ekonomika a manažment poľnohospodárstva a potravinárstva. V rokoch 2010 - 2014 bol rektorom Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. V roku 2014 bol zvolený za rektora na druhé funkčné obdobie.

Ako uznávanému odborníkovi mu v roku 2007 udelila čestný titul doctor honoris causa (Dr.h.c.) Univerzita sv. Štefana v Gödöllő, Maďarsko. V roku 2009 sa stal nositeľom titulu profesor honoris causa (prof.h.c.), ktorý mu udelila Guru Gobin Singh Indraprastha University v New Delhi, v roku 2010 mu čestný titul doctor honoris causa (Dr.h.c.) udelila Delhi School of Professional Studies and Research v Indii. V roku 2012 sa stal nositeľom čestného titulu doctor honoris causa (Dr.h.c.), ktorý mu udelila Poľnohospodárska univerzita v Krakove a čestného titulu doctor honoris causa (Dr.h.c.), ktorý mu udelila Národná univerzita prírodných a environmentálnych vied v Kyjeve, Ukrajina. V roku 2013 jeho pôsobenie ocenila čestným titulom doctor honoris causa (Dr.h.c.) aj Štátna poľnohospodárska Timiriazevova univerzita v Moskve.

Prof. Peter Bielik je šéfredaktorom vedeckého časopisu *Visegrad Journal on Bioeconomy and Sustainable Development* (2011), je členom redakčnej rady vedeckého časopisu *Acta Economica et Informatica* na SPU v Nitre (1997) a členom redakčných rád zahraničných vedeckých časopisov *Delhi Business Review* (India), *INDIA FINANCE* (2009, India), *Agricultural Economics*, ČAZV Praha, *Agricultural Economics* (ČR), *Management* (2005, Srbsko) a *Journal of Central European Agriculture* (Chorvátsko), *Applied Studies in*

Agribusiness and Commerce - APSTRACT (2009, Maďarsko), Zeszytów Ekonomicznych WSE v Bytomiu, Poľsko, Ekonomika poľnohospodárstva, VÚEPaP, Bratislava (2009). Tiež je členom výboru poradcov of Indian Institute of Finance (2012).

Od roku 2011 je prezidentom Vyšehradskej asociácie univerzít (Visegrad University Association) so sídlom v Nitre. Od roku 1997 je členom národného sekretariátu World food summit FAO, Európskej asociácie poľnohospodárskych ekonómov EAAE (European Association of Agricultural Economics, 1998), Medzinárodnej asociácie poľnohospodárskych ekonómov IAAE (International Association of Agricultural Economics), členom EU Expert Evaluator DG XII-AG Science Research Development, European Retail Academy (2012, Nemecko), Medzinárodnej siete dekanov Deans and European Academics Network, (2002, Brusel), Danube Rectors Conference, Viedeň (od 2010), Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (od r. 2004) a Odboru ekonomiky a poľnohospodárskej politiky Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (1996 - 2000).

Pôsobí aj ako člen viacerých vedeckých rád: Slovenská akadémia vied, Juhočeská univerzita České Budějovice, Česká zemědělská univerzita, Praha, Mendelova univerzita, Brno, Fakulta podnikového manažmentu EU Bratislava, Obchodná fakulta EU Bratislava, Výskumný ústav ekonomiky, poľnohospodárstva a potravinárstva, Bratislava, Technická univerzita Zvolen, UKF Nitra, Ekonomická fakulta JČU České Budějovice, Centra výskumu živočíšnej výroby Nitra, Univerzity veterinárneho lekárstva a farmácie v Košiciach, člen rady štátneho programu pre vedu a výskum MŠ SR Member, programu Komplexný rozvoj osobnosti mladých výskumníkov (2002 -2004). Od roku 2002 je predsedom Spoločnej odborovej komisie Odvetvové a prierezové ekonomiky 3.3.06 a členom spoločnej komisie pre obhajoby titulov PhD. (Ekonomika a manažment podnikania).

Peter Bielik je hosťujúcim profesorom na Fakulte poľnohospodárstva a ekonomiky Poľnohospodárskej univerzity v Krakove, Poľsko (2008-2010), hodnotiteľom vedeckých príspevkov pre David Publishing Company, USA (2013), hodnotiteľom projektov EU programmes (since 2004), členom vedeckých a programových výborov International conference BICABR, University of International Business and Economics, Bangkok (2004), Beijing (2005) , Brno (2006), Ghana (2007), South Africa (2012), predsedom štátnicových komisií, PEF ČZU, Praha, Mendelova univerzita, Brno, JČU České Budějovice (od 1996), predsedom a členom habilitačných a inauguračných komisií na FEM, ČZU Praha, MU Brno, EU Bratislava, TU Zvolen, ŽU Žilina, (od 1996). Je tiež členom predsedníctva International MBA Network in Agribusiness and Commerce AGRIMBA so sídlom vo Wageningene, Holandsko. Od roku 2009 je riaditeľom medzinárodného MBA štúdia Agribusiness and Commerce na SPU v Nitre.

Prof. P. Bielik aktívne ovláda anglický a ruský jazyk. Absolvoval viacero významných odborných pobytov na Iowa State University v USA (1993), Cornell University (1997, 2007), Wagenningen University, Holland (1999, 2004), Agricultural University of Cracow, Poland (1997 – 2007), Agricultural University of Warsaw, Poland (1998 – 2007), Catholic University, Leuven , Belgium (2000-2002), University College Cork, Cork, Ireland (2004), University of Beograd,(2005), Kasetsart University, Bangkok, Thailand (2005), University of Peking, China (2006), Szent Istvan University, Gödöllő, Hungary (2003 – 2007), Ohio State University, USA (2005), Moscow Timiryazev Agricultural University, Moscow, Russia (2005), University of Essex, Essex, Great Britain (2006), Medditeranean Agronomic Institute of Chania, Crete, Greece (2006), Economic University of Tirana and Agricultural University, Tirana, Albania (2006), University of Sevilla, Sevilla, Spain (2007), National Agricultural University of Ukraine, Kiev, Ukraine (2007), University of Birmingham, UK (2007), London Metropolitan University, London, UK (2007), Gunadarma University, Jakarta, Indonesia (2010), Delhi School of Professional Studies and Research, New Delhi, India (2010), Agricultural university Cracow, Poland (2012), Warsaw University of Life Sciences, Poland

(2012), Russian State Agrarian University – Moscow Timiryazev Academy, Moscow (2013), University of Arkansas, University of Florida, USA (2013), Tianjin University, Čína a ďalšie. Prof. P. Bielik je nositeľom viacerých významných ocenení - Roll of Honour, Delhi School of Professional Studies and Research, 2010, Honoris Causa Professorship, , Delhi School of Professional Studies and Research, 2009, Life time Achievement Award from Delhi School of Professional Studies and Research (2009), Bohyne Gaiu, Česká zemědělská univerzita, Praha, 2012, Certificate of Recognition, Warsaw University of Life Sciences, 2013, Excelent Cooperation Partner Award, University of Szeget, 2013, Pamätná medaila University of Agriculture, Krakow, 2013, Odznake Honorowa za Zaslugi dla Warsaw university of Life Sciences, 2011. V roku 2010 mu Ministerstvo pôdohospodárstva SR udelilo Zlatu medailu za prínos pre rozvoj poľnohospodárstva v SR a v tomto istom roku mu bola udelená aj Veľká medaila sv. Gorazda Ministerstva školstva SR.

BACO, Peter, Ing. PhD.

Narodil sa 9. apríla 1945 v Opatovej nad Váhom. Strednú školu študoval v Skalici. Odbor ekonomika a poľnohospodárstvo. Študoval na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre, prevádzkovo – ekonomickú fakultu, smer prevádzková ekonómia. Na Fakulte ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre obhájil v roku 2007 aj dizertačnú prácu „Integračné a globalizačné tendencie v poľnohospodársko-potravinárskom komplexe“.

Po absolvovaní vysokej školy pracoval ako zootechnik štátneho majetku a poľnohospodárskeho družstva. Dvanásť rokov pracoval vo funkcii predsedu Jednotného roľníckeho družstva v Nemšovej. V roku 1984 absolvoval 7-týždňový študijný pobyt v Kanade so zameraním na chov dobytky.

Od roku 1986 do 1990 pôsobil na Ministerstve poľnohospodárstva a výživy SSR vo funkciách riaditeľa odboru vedy a technického rozvoja a súhrnného plánu.

V rokoch 1990 a 1992 bol opäť predsedom Poľnohospodárskeho družstva v Nemšovej. Spoluzakladal Slovenskú poľnohospodársku komoru a Slovenskú poľnohospodársku banku, prvú privátnu banku v SR

V rokoch 1992 – 1998 pôsobil ako minister pôdohospodárstva. Úspešne viedol rokovania medzivládnej komisie s Maďarskou delegáciou o usporiadaní vzťahov vo veci Vodného diela Gabčíkovo – Nagymaros. V tomto období bol tiež prezidentom Spoločnosti Slovensko-Japonského priateľstva. V roku 1992 pracoval aj ako poslanec Federálneho zhromaždenia ČSFR, vo finančnom a rozpočtovom výbore. V roku 1994 absolvoval študijný pobyt vo Veľkej Británii zameraný na trh s pôdou, financie a poradenstva.

V rokoch 1998- 2002 pracoval v pôdohospodárskom výbore NR SR, ako opozičný poslanec. V roku 2004 bol zvolený za poslanca do Európskeho parlamentu. V EP pracoval v Klube nezávislých poslancov, vo Výbore poľnohospodárstvo a vo Výbore pre regionálny rozvoj ako náhradník.

Publikoval desiatky prác z oblastí riadenia pôdohospodárstva, rozvoja vidieka, agrárnej politiky a parlamentnej práce. Prednášal na univerzitách a odborných fórach o problematike riadenia pôdohospodárstva, rozvoja vidieka a agrárnej politiky. Aktívne vystupoval na pôde EÚ, OECD, FAO, CEFTA a v NR SR na aktuálne témy agrozozortu. Spracoval dva diely brožúry Sprievodca európskymi fondmi 2007 -2013 pod názvom “Ani euro nazmar”.

Za aktívnu činnosť dostal viacero vyznamenaní, diplomov a plakiet. Medzi najvýznamnejšie patria najvyššie štátne vyznamenanie SR- Rad Ľudovíta Štúra - zlatá a strieborná medaila FAO za osobný príspevok v boji proti hladu vo svete, kríž francúzskej vlády za boj proti ultraliberalizmu, rezortné a akademické vyznamenania, zlatá plaketa PEF – SPU Nitra, udelenie titulu “Čestný občan Banská Štiavnica” a ďalšie štátne, rezortné a vyznamenania od inštitúcií

Ako agrárny expert je dnes členom Spoločnosti bývalých poslancov Európskeho parlamentu, člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, akcionár Československej spoločnosti pre moderné poľnohospodárstvo, člen výboru Futurologickej spoločnosti na Slovensku a člen Občianskej futurologickej spoločnosti Praha

BOJŇANSKÝ, Vít, doc. Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV, docent Vysokiej školy poľnohospodárskej (VŠP) v Nitre.

Narodený 25.5.1921 v Bojničkách. Absolvent Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Odbor poľnohospodárskeho inžinierstva, Ing. (1946), Postgraduálneho štúdia tropického poľnohospodárstva na Vysokiej škole zemédelskej v Prahe, CSc. (1959), docent (1962), DrSc. (1969). Pracovník Fytopatologického ústavu Štátnych výskumných ústavov poľnohospodárskych v Bratislave (1944-1950), Výskumného ústavu zemiakárskeho vo Veľkej Lomnici (1950-1952), Povereníctva pôdohospodárstva (1953), Výskumného ústavu rastlinnej výroby Borovce (1954-1955), riaditeľ Botanickej záhrady SAV v Košiciach (1956-1958), vedúci vedecký pracovník Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV v Ivanke pri Dunaji (1959-1990). V rámci zahraničnej expertízy absolvoval 6 mesačný pobyt na Kube - zácvik virológov, visiting prof. University of Missouri, USA (1969-70), emeritný profesor University of Makurdi, Nigéria (1983-1986)

Profesijná aktivita: ochrana rastlín, entomológia, mykológia, virológia, botanika. Zakladateľ odboru ochrany rastlín na Slovensku, predseda Komisie pre obhajoby doktorských (DrSc.) dizertácií v ČR a SR.. Autor a spoluautor 32 knižných publikácií Vírusové choroby rastlín (1963), Ekológia a prognóza stolburu zemiaka (1975), Dictionary of Planí Virolog (1991), Seeds of the Carpatian Flóra (2005), Bibliografia prác čl. rastlinných virológov za r. 1921-1970 (1971), Planí Virology Proceeding of 7th Conference of Czechoslovak Plánt Virologs (1973), Vedecké aktualiiy z poľnohospodárstva, lesníctva, potravinárstva a veterinárstva (1978), Periodiká z oblasti biologicko-poľnohospodárskych vied, ich citácia a skratky (1982), 350 vedeckých a odborných prác, početných populárnych prác, editor mnohých zborníkov z vedeckých konferencií.

Zakladateľ a prvý predseda Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV v Bratislave (1968-1976), jej Čestný člen (1978), organizátor dvoch zjazdov Spoločnosti, zakladateľ edície knižných publikácií Poľnohospodárska veda. Zakladateľ Slovenskej rastlinolekárskej spoločnosti (2000). Čestný člen Slovenskej botanickej spoločnosti, člen Európskeho združenia pre výskum zemiakov, Amsterdam, člen Európskej asociácie organizácie ochrany rastlín, Paríž, Medzinárodnej asociácie pre výskum chorôb viniča, Zurich. Vyznamenania: Laureát Štátnej ceny (1965). Vynikajúci (1971) a Zaslúžilý pracovník Ministerstva poľnohospodárstva a výživy SR (1976), Za zásluhy o výstavbu (1971). Obdržal vyše 20 medailí od SAV a ČSAV, rezortov poľnohospodárstva a výskumných ústavov, Zlatá plaketa G. J. Mendela ČSAV (1981), Zlatá medaila ČSAV Za zásluhy o rozvoj vedy a výzkumu (1986), Zlatá čestná plaketa SAV (1991), čestné uznania, medaily a plakety vysokých škôl, Čs akadémie zemédelských vied (1986), Zlatá plaketa Agroinštitútu (2000).

BULLA, Jozef, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 8.12.1944 v Bobrovci (okr. Liptovský Mikuláš). Absolvent Vysokiej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1968), vedecký ašpirant CSc. (1968-1972), DrSc, docent (1992), profesor (1993). Vedecký pracovník (1974-1978), samostatný ved pracovník (1979-

1986), vedúci vedecký pracovník (1987-2001), riaditeľ Ústavu genetiky a experimentálnej biológie Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre (1986-1993) Vedúci Katedry špeciálnej zootekniky Agronomickej fakulty Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1994-1996). Dekan Fakulty biotechnológie a potravinárstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2003 - 2010). Profesionálna aktivita: významný vedecký pracovník v oblasti genetiky, biotechnológie a biodiverzity hospodárskych zvierat, koordinátor a zodpovedný riešiteľ výskumných projektov na národnej a medzinárodnej úrovni. Autor a spoluautor 391 vedeckých a odborných prác veľkého počtu prednášok na konferenciách, 4 vysokoškolských učebných textov *-Intenzifikácie výroby mlieka (1990), Uchovávanie a využitie génových rezerv v chove hospodárskych zvierat (1992, Základy molekulárnej genetiky (1996), Riadenie živočíšnych genetických zdrojov (2000)*, 12 knižných publikácií, najvýznamnejšie: *Genetické a epigenetické faktory regulácie fenogenézy vtákov (1991), Régulation and évaluation of ovarian function and embryogenesis in normal and transgenic animals in vitro and in vivo (2003), Transplantácia včasných embryí hospodárskych zvierat (1988), Zefektívnenie geneticko-šľachtiteľských postupov pri zlepšovaní vlastností hovädzieho dobytku (2000), Sprievodca chovateľa hospodárskych zvierat (2002), Ovariálne funkcie a embryogenéza u normálnych a transgénnych zvierat (2004), Research Management: Internal and External Communication (2004)*. Člen korešpondent Accademie dei Georgofilli, Florencia, zahraničný člen Ruskej akadémie poľnohospodárskych vied, Moskva, člen European Science Foundation (LESC committee), Strassbourg, člen American Bibliographical Inštitúte, Raleigh, USA, člen Českej akadémie zemedľských vied Praha, riadny člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied. Člen (1976) a nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Nositeľ vyznamenaní: Vynikajúci pracovník poľnohospodárstva a výživy Ministerstva pôdohospodárstva SR (1983), Tauferovej medaily Mendelovej zemeľskej a lesníckej university v Brne (1994), Striebornej medaily Ministerstva poľnohospodárstva Rakúskej republiky (2003), Striebornej medaily Ministerstva pôdohospodárstva SR (2004) a ďalších početných vedeckých, odborných a spoločenských ocenení - Pamätná medaila Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava (1994), Čestné uznanie „Vedec roka SR 2004“, Strieborná medaila Vysokiej školy poľnohospodárskej v Nitre (1994), Pamätná medaila FPV Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre (2004), medaila Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (2004), medaila Fakulty chemickej a potravinárskej technológie STU Bratislava (2004), Zlatá plaketa Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre (2004). Medaila FAO Rím (2005).

ELIÁŠ, Pavol, prof. RNDr., CSc.,

Prof. RNDr. Pavol Eliáš, CSc., sa narodil 19.10.1949 vo Velčiciach, okres Zlaté Moravce. V súčasnosti je vysokoškolským učiteľom – profesorom na Katedre ekológie FEŠRR, na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre.

V roku 1972 ukončil vysokoškolské vzdelanie na Prírodovedeckej fakulte UK Bratislava v odbore biológia. V roku 1975 získal titul doktora prírodovedy (RNDr.) na PríF UK Bratislava, v roku 1979 sa stal kandidátom biologických vied (CSc.) na Ústave experimentálnej biológie a ekológie (ÚEBE SAV) v Bratislave. V roku 1997 sa habilitoval na docenta v odbore ekológia na Fakulte ekológie a environmentalistiky TU vo Zvolene. V roku 2005 bol vymenovaný za profesora v odbore ekológia.

Prof. RNDr. Pavol Eliáš, CSc., pracoval v rokoch 1972-1974 v rámci študijného pobytu na Botanickom ústave SAV v Bratislave na oddelení ekológie. V rokoch 1975-1990 pôsobil na Ústave experimentálnej biológie a ekológie SAV v sektore ekológie najprv ako interný aspirant, vedecký asistent, vedecký pracovník a samostatný vedecký pracovník. V rokoch 1990-1997 pracoval ako samostatný a neskôr vedúci vedecký pracovník.

Od roku 1995 pracuje ako profesor na Katedre ekológie, ktorá je od roku 2004 pracoviskom Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja SPU v Nitre. Prešiel funkciami vedúceho katedry, prodekana pre zahraničné vzťahy a od roku 1998 je vedúci Centra Programu Baltskej univerzity pre SR a ČR. Absolvoval viac ako 80 pobytov a služobných ciest, študijných a prednáškových pobytov, prípadne pracoval ako expert (na pozvanie) vo viac ako 35 krajinách sveta, vrátane USA, Veľkej Británie, Indie, Austrálie, Číny, Argentíny, Brazílie, Kanady a Thajska. Za svoju vedeckú a pedagogickú prácu bol ocenený Zlatým kosákom na výstave Agrokomplex 84 za vstupnú expozíciu „Ekológia“ pre ÚEBE SAV Bratislava, ďakovnými listami ministrov školstva za prácu v Biologickej olympiáde; ďakovným listom dekana FZKI za reprezentáciu SPU v Nitre. Tiež bol ocenený Diplomom Programu Baltickej univerzity a ďakovným listom riaditeľa ÚKE SAV v Bratislave za významné prínosy v oblasti rozvoja vedecko-výskumnej spolupráce. Je zaslúžilým členom Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV a nositeľom medaily Biologickej sekcie Thajskej prírodovednej spoločnosti. Bol ocenený za svoju prácu v medzinárodnej jury na International Biology Olympiad (I.B.O.) v Machačkale, Utrechte, Varne, Bangkoku, Ašchabade, Uppsale, Anatólii, Bruseli, Rige, Minsku, Brisbane, Pekingu, v Rio Cuarto, v Saskatoone a tiež v International environmental projects olympiade (INEPO) v Istanbule. Aktívne sa podieľal na príprave prvej I.B.O. v Olomouci v r. 1990 a viedol odbornú skupinu pre prípravu I.B.O. v r. 1992 v Poprade.

Jeho vedecko – výskumným zameraním je ekologický výskum rastlinstva a vedný odbor ekológia, populačná biológia, fyziologická ekológia, synantropná botanika, invázna ekológia (bioinvázie), fytoecológia, biosozológia, všeobecná a teoretická ekológia, didaktika ekológie. Venoval sa aj zachovaniu krajových odrôd ovocných drevín (napr. oskoruše), agrobiodiverzite vo vinohradníckej krajine, ohrozeným druhom burín, ochrane synantropnej flóry a vegetácie. Podieľal sa na červených zoznamoch druhov a spoločenstiev ruderálnej a burinovej vegetácie. Tiež sa zaslúžil o ochranu liečivých rastlín, zásob liečivých rastlín, navrhol zriadenie chránených území liečivých rastlín, regionalizáciu zberu a pod. Ako vedecký pracovník SAV pracoval na projektoch začlenených do medzinárodného programu „Človek a biosféra“, tiež na výskume štruktúry a funkcie terestrických ekosystémov Česko-Slovenska. Podieľal sa na výskumných prácach pre potreby výstavby vodného diela na Dunaji a od r. 1990 na monitoringu lesných ekosystémov v záujmovom území VD Gabčíkovo. Po r. 1990 participoval na projektoch zameraných najmä na výskum biodiverzity a jej ochrany, invázne správanie sa introdukovaných (zavlečených) druhov, ekologické aspekty trvalej udržateľnosti a i. Aktívne pracoval, resp. pracuje v medzinárodných organizáciách a programoch ako člen/funkcionár riadiacich orgánov, resp. orgánov na Slovensku. Je predsedom SNK SCOPE, člen SNK IUBS, SVH, subkomisie SK UNESCO a i.. Po r. 1990 sa zúčastnil prác na implementácii Globálneho terestrického observačného systému (GTOS) v Európe (príprava projektu EU FP5), prípravy európskej monitorovacej siete (projekt No-Limits), medzinárodného dlhodobého ekologického výskumu (ILTER), európskeho výskumu lokálnej adaptácie invázných rastlín (príprava projektu EU) a riešenia konfliktov medzi ľudskou činnosťou a ochranou biodiverzity (projekt BIOFORUM). Je členom rady Európskej ekologickej federácie (EEF), je členom koncilu EEF a Výkonnej rady EEF, prípravného výboru európskeho ekologického kongresu EURECO 2008 v Lipsku. Taktiež je členom Medzinárodnej asociácie ekológie INTECOL, Britskej ekologickej spoločnosť (BES), Medzinárodnej asociácie vedy o vegetácii (IAVS), člen Vedeckého výboru pre problémy životného prostredia (SCOPE), predsedom Slovenského národného komitétu SCOPE (od r. 1993). Bol delegátom SR a expertom v Európskej platforme pre výskum biodiverzity (EPBR) pre 6. rámcový program EU. Je zakladajúcim členom SEKOS-u - Slovenskej ekologickej spoločnosti pri SAV; predseda sekcie populačnej ekológie a autekológie (2001-2004), predseda sekcie teoretickej ekológie (2004-2007), vedúci Terminologickej komisie SEKOS,

člen HV SEKOS a predseda edukačnej sekcie (od r. 2007-doteraz). V rámci Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV je vedúci pracovnej skupiny populačnej biológie a tiež členom Slovenskej spoločnosti pre dejiny vied a techniky pri SAV. Je predsedom Slovenskej komisie biologickej olympiády (SkBiO), členom jej Predsedníctva a koordinátor IBO pre SR. Tiež je delegovaný zástupca SPU, resp. FEŠRR pre Slovenskú platformu biodiverzity a člen slovenského národného komitétu DIVERITAS.

Od r. 1990 je členom 10 redakčných rád, vrátane medzinárodného elektronického časopisu WEB ECOLOGY, vedeckých karentovaných časopisov Biologia a Ekológia a revue Životné prostredie. Aktívne sa podieľal na pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti fakúlt a SPU Nitra. Je garantom študijných programov v bakalárskom a inžinierskom stupni v študijnom odbore environmentálny manažment. Je autorom 5 vedeckých monografií, vysokoškolských učebníc, učebníc pre základné a stredné školy, skript, vyše 40 prác v karentovaných časopisoch, vyše 70 vedeckých prác v zahraničných a domácich časopisoch, vyše 100 prác v domácich a zahraničných recenzovaných vedeckých zborníkoch, resp. monografiách, atď.

GÖBÖ, Andrej, doc. Ing. CSc.

docent Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 10.12.1933 v Leviciach. Absolvent Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1957), CSc. (1971), Doc. (1976).

Profesijná aktivita: experimentálna biológia rastlín, vývoj anatomicko-morfologických metód pre detekciu biotopov poľných a ovocných plodín, morfogenéza, adaptabilita, úrodnosť, kvalita a optimalizácia pestovania. Zistil a stanovil detektory intenzívnosti pri ozimnej pšenici a bobuľovitom ovocí. Spoluriešiteľ 8 vedecko-výskumných úloh koordinovaných v Nitre, Bratislave a v Prahe. Autor a spoluautor 150 pôvodných vedeckých a odborných prác, 4 projektov: *Koncepcia budovania botanickej záhrady VŠP Nitra (1981)*, *Perspektívy rozmnožovania okrasných a úžitkových rastlín in vitro (1988)*, učebnice: *Základy poľnohospodárstva I. (1964)*, 8 učebných textov: *Biológia rastlín (1968)*, *Základy biológie rastlín (1969)*, *Základy rastlinnej biológie I, II, III. (1970, 1975, 1980) atď.*

Člen vedeckej rady Ústavu vedeckotechnických informácií v земедělství v Prahe (1976-1981), Fytotechnickej sekcie, VR Agronomickej fakulty (1970-1985), člen Poradního sboru pro botanické záhrady MK ČSR v Prahe (1981-1990), člen Koordinačného centra RVHP prípravy odborníkov pre biotechnológie VŠZ Praha (1985-1990), člen redakčnej rady Studijní informace rada Základní a pomocné vedy v земедělství Ústavu vedeckotechnických informácií Praha (1976-1981), zodpovedný redaktor časopisu *Prírastky zahraničných kníh, séria H - poľnohospodárstvo, veterinárna medicína a lesníctvo (1976-1981)*. Nositeľ čestných uznaní a vyznamenaní za pedagogickú, vedecko-výskumnú prácu a spoluprácu s praxou, Vynikajúci pracovník Ministerstva poľnohospodárstva a výživy (1976), Zaslúžilý pracovník Ministerstva školstva, (1980), nositeľ Pamätnej medaily VŠP, Čestného uznania rektora VŠP (1971, 1976, 1981, 1986). Člen, tajomník pobočky Nitra (1972-1975) a Čestný člen (2000), Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV.

GREGOROVÁ, Helena, doc. Ing. CSc.

Doc. Ing. Helena Gregorová, CSc., rod. Machajová sa narodila 7.3.1945 v Bobrovci. Vysokoškolské štúdium absolvovala v rokoch 1963 – 1969 na Agronomickej fakulte Vysokkej školy poľnohospodárskej v Nitre. Po ročnej nástupnej praxi (ŠM Bobrovec, JRD Čierne Kľačany) bola prijatá na internú vedeckú ašpirantúru (dnešné doktorandské štúdium) na Katedru krmovinnárstva Agronomickej fakulty Vysokkej školy poľnohospodárskej v Nitre (dnes Katedra trávnych ekosystémov a kŕmnych plodín Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov). Kandidátsku dizertačnú prácu na tému „Vplyv ekologických faktorov a hnojenia na obsah aminokyselín v lúčnom sene“ obhájila v roku 1976 a získala vedeckú hodnosť kandidáta vied (CSc.). Vo funkcii vysokoškolského pedagóga na Katedre trávnych ekosystémov pracovala nepretržite od roku 1977 až do odchodu do dôchodku v roku 2010, najskôr ako odborný asistent, od roku 1989 vo funkcii docenta pre vedný odbor Špeciálna rastlinná výroba. V rokoch 1982 – 1990 zastávala funkciu tajomníčky Katedry trávnych ekosystémov a kŕmnych plodín, tri funkčné obdobia (12 rokov) bola zástupkyňou vedúceho katedry, v roku 2003 bola poverená dekanou fakulty vedením katedry. Bola spolugarantkou 3 študijných programov (na FAPZ a FZKI), aktívne pracovala v pedagogických radách ročníkov, ako predsedníčka v prijímacích komisiách, členka štátnicových komisií a pod.

Počas svojho pôsobenia na Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre vyučovala disciplínu Krmovinnárstvo prevažne na fyto technickom študijnom odbore v Nitre a prevádzkovo-ekonomickom študijnom odbore na detašovanom pracovisku v Košiciach, časť krmoviny v rámci disciplíny Integrovaná rastlinná výroba na Fakulte ekonomiky a manažmentu v Nitre, Leviciach, Trnave a Svätom Petri. Zaviedla do výučby a úspešne rozvíjala ako gestor disciplíny Poľné krmovinnárstvo, Trávníkárstvo a Špeciálne trávníkárstvo. V rokoch 1988/89 organizačne zabezpečovala a prednášala na postgraduálnom štúdiu pre pracovníkov praxe „Intenzifikácia pestovania a racionálne využitie objemových krmovín“ a v rokoch 1998 – 2002 prednášala v troch rekvalifikačných kurzoch „Záhradník – špecialista trávníkár“ na SZÁŠ v Malinove. Bola školiteľkou 110 diplomantov, 20 bakalárov a pod jej odborným vedením úspešne obhájili dizertačné práce štyria doktorandi. Je autorkou a spoluautorkou 16 učebných textov (skript) a troch knižných publikácií.

V oblasti vedecko-výskumnej práce sa pôvodne venovala produkčnej schopnosti a kvalite trvalých trávnych porastov a krmovín na ornej pôde (ďatelinovinotrávne miešanky, medziplodiny, kultúrny láskavec, miešanky pre poľovnú zver). Zavedenie nových predmetov do výučby a ich rozvíjanie si vyžiadalo zmenu orientácie na neprodukčné trávne porasty – trávníky. Bola spoluriešiteľkou výskumu trávnych porastov v ovocných sadoch, plantážach drobného ovocia a vinohradoch a vedúcou dvoch vedeckých projektov VEGA orientovaných na výskum trávníkov pre podmienky globálnej zmeny klímy a low-input. Výsledky vedecko-výskumnej práce publikovala vo vedeckých časopisoch, zborníkoch z vedeckých konferencií doma a v zahraničí a v odborných časopisoch. Spolu publikovala viac ako 150 článkov.

Bohatá bola aj jej mimoškolská činnosť. V rokoch 1990 – 2010 ako členka výboru Slovenskej spoločnosti pre vedy poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne (SSPLPV) pri SAV – pobočka Nitra a v rokoch 2005 – 2010 členka ÚV Spoločnosti organizačne zabezpečovala a odborne garantovala mnohé vedecké a odborné podujatia. Od roku 1995 doteraz aktívne pracuje ako členka výboru SK-Bióm – poľnohospodárska sekcia. Dve funkčné obdobia bola členkou celoškolského výboru ROH zodpovednou za sociálnu oblasť. Za aktívnu prácu na škole a v SSPLPVV pri SAV dostala viaceré čestné uznania.

HOLOBRADÝ, Konštantín, prof. Ing. CSc.

profesor Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre

Narodený 15.1.1926 v Červeníku, (okres Trnava). Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, Ing. (1950), odborný asistent Poľnohospodárskej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach (1945-1950), docent (1961), profesor (1990), prorektor pre vedu a výskum Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1950, 1960), dekan Agronomickej fakulty VŠP v Nitre (1969-1970), vedúci vedecký pracovník na Výskumného ústavu pôdnej úrodnosti v Bratislave (1970-1990), profesor STU v Nitre (1989-1993).

Profesijná aktivita: anorganická chémia, pedochémia, agrochémia, ekochémia minerálnych látok vrátane ekologizácia poľnohospodárskej výroby a poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ochrana životného prostredia, riešiteľ a koordinátor početných výskumných úloh a projektov z oblasti poľnohospodárskej výroby, a fyziológie rastlín, dominantná problematika chémie v poľnohospodárstve, vplyv priemyselných exhalátov na pôdu, autor a spoluautor 170 vedeckých a odborných prác, knižné publikácie: *Pôda a produkcia biomasy (1988)*, *Anorganická chémia; príklady a úlohy v anorganickej chémii (1990)*, *Metodika priamej aplikácie stabilizovaných čistiarenských kalov a dnových sedimentov na pôdu (1997)*, *Exhaláty vo vzťahu k pôdam a rastlinám východného Slovenska (1992)*.

Zakladajúci člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, člen Chemickej spoločnosti pri SAV(1952), čestný člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, Zlatá medaila ČSAV.

HRIČOVSKÝ, Ivan, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 23.1.1932 v Hornom Hričove. Absolvent Mendelovej zemédelskej a lesníckej univerzity v Brne-Lednice na Morave, Ing. (1955), CSc. (1973), docent (1977), DrSc. (1990), profesor (1991). Šľachtiteľ Šľachtiteľského a semenárskeho podniku Bystrička pri Martine (1955-1962), vedúci Stredoslovenských konzervárni a liehovarov Plantáž Okoličné (1962-1969), výskumný pracovník Výskumného ústavu rastlinnej výroby Piešťany (1969-1977), riaditeľ Výskumného ústavu ovocných a okrasných drevín Bojnice (1977-1989), vedúci Katedry záhradníctva Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1989-1994), vedúci Katedry špeciálneho záhradníctva VŠP (1994-1998), prodekan Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1995-1998), pedagóg Katedry ovocinárstva, vinohradníctva a vinárstva (2004 - doteraz).

Profesijná aktivita: popredný vedecký pracovník v oblasti výskumu drobného ovocia, šľachtenie, spoluautor vyšľachtených odrôd čiernych ríbezlí Otelo a Eva, koordinátor viacerých grantových výskumných projektov v problematike drobného ovocia, problematika slivkovín, najmä z hľadiska výskytu šárky sliviek (Plum poix virus), autor koncepcie výučby Špeciálne ovocinárstvo a Trvalo udržateľnej technológie v záhradníctve na Fakulte európskych štúdií a regionálneho rozvoja na VŠP v Nitre. Autor a spoluautor 453 vedeckých a odborných prác, 172 referátov, 4 učebníc: *Dejiny poľnohospodárstva na Slovensku (2001)*, *Trvalo udržateľné technológie v záhradníctve (2002)*, *Projektovanie trvalo udržateľných poľnohospodárskych systémov v krajine (2004)*, *Záhradníctvo (1984)*, 38 monografií, najvýznamnejšie: *Praktické ovocinárstvo (1990)*, *Pomológia - marhule, broskyne, slivkoviny, drobné ovocie a menej rozšírené ovocné druhy (2003)*.

Člen vedeckých rád Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre, Záhradníckej fakulty Mendelovej zemédelskej a lesníckej univerzity v Brne-Lednicich, Výskumného ústavu zeleniny v Nových Zámkoch, predseda Komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác (DrSc), viceprezident Asociácie Univerzity III. veku, výkonný tajomník časopisu Acta horticulturae et regiecture, člen výkonného výboru AGROFILM v Nitre,

predseda Slovenskej poľnohospodárskej vedecko-technickej spoločnosti, predseda Republikového výboru Slovenského zväzu záhradkárov, predseda redakčnej rady časopisu *Záhradkár*, člen a Čestný člen (1973) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV, nositeľ Striebornej medaily Ministra pôdohospodárstva SR (2002), Zlatej medaily Za pomoc pri rozvoji fakulty (2005), Veľkej medaily sv. Gorazda (2002), Čestný občan mesta Bojníc (2002).

HRUBÍK, Pavel prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 16. 3. 1941 v Sennom, okres Veľký Krtíš. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1964), CSc. (1983), docent (1996), DrSc. (1997), profesor. (1999) Vedecký pracovník Arboréta Mlyňany - Ústav dendrobiológie SAV (1965-1993). Prodekan, štatutárny zástupca dekana Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2001-2005), vedúci Katedry Záhradnej a krajinnej tvorby (1995-1998) a Katedry biotechniky zelene (1998-2001).

Profesijná aktivita: problematika biotických a abiotických škodlivých činiteľov introdukovaných drevín, živočíšnych škodcov drevín mestskej zelene, komplexné zhodnotenie (inventarizácia drevín, výskyt škodlivých činiteľov, návrhy na ochranu historických parkov v urbanizovanom prostredí), garant študijného odboru Záhradná a krajinná architektúra Autor a spoluautor 150 pôvodných vedeckých prác a 138 odbornopopulárnych článkov, 18 monografií., najvýznamnejšie: *Sadovnícka dendrológia (Hodnotenie biotických prvkov)* (2000), *Historické parky a záhrady* (2001), *Listnaté dreviny v sadovníckej tvorbe* (2002), *Ihličnaté a vždy zelené listnaté dreviny v sadovníckej tvorbe* (2005), *Ochrana okrasných drevín* (2005).

Člen Komisie GAT (1995-1996), člen pracovnej skupiny Akreditačnej komisie Ministerstva školstva SR (1998-2000), člen Komisie pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác z vedných odborov Poľnohospodárska a lesnícka fytopatológia a ochrana rastlín (1996-2000) a Krajinné inžinierstvo, člen Komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác (DrSc.) z vedných odborov Záhradníctvo (od 1998-) a Ochrana rastlín (od 1998-), Krajinné inžinierstvo, člen Spoločnej odborovej komisie pre vedný odbor Záhradná a krajinná architektúra na Záhradníckej fakulte Mendelovej zemédelskej university v Brne-Lednice na Morave. Člen, Čestný člen (2002) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárskej lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Cena SAV za vedecko-popularizačnú činnosť (1992), Zlatá Jánskeho plaketa, (1998), Pamätná medaila rektora Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2001), Pamätná bronzová medaila Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre (2001).

HÚSKA, Jozef, doc. Ing. CSc.

docent Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 9.1.1936 v Uhliskách. Absolvent Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1960), asistent Katedry rastlinnej výroby Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1960-63). Predseda JRD v Kapinciach pri Nitre (1963-1968), odborný asistent VŠP v Nitre (1968-1978), CSc. (1977), docent (1977), riaditeľ Výskumného ústavu kukurice v Tmave (1981-1990).

Profesijná aktivita: výskum a optimalizácia hustosiatych obilnín, koordinátor hlavných výskumných úloh s kukuricou, organizátor medzinárodných kongresov „Eurocarpia“, zakladateľ výskumu netradičnej plodiny "kultúrny laskavec *Amaranthus*", pôvodca metodiky biologickej inventarizácie obilnín. Autor vyše 282 vedeckých štúdií a početných odborných publikácií. Vedúci autor kolektívu: *Agroturistika (1995)*, autor: *Príroda a poľnohospodárstvo (1995)*, editor početných zborníkov z vedeckých konferencií.

Člen Vedeckého výboru a viceprezident Európskej asociácie pre *Amaranthus* Zakladajúci člen, predseda Pobočky Nitra a nositeľ medaily J. Fándlyho (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV (1972-1982). Štátne vyznamenanie Rad práce (1973), medaila Čs. akadémie zemédelských vied Za zásluhy o rozvoj vedy a výskumu (1973).

JANITOR, Anton, Ing. PhD.

Popredný odborník v oblasti fytopatológie a mykológie. Vedúci vedecký pracovník ústavu krajinej ekológie SAV. Narodil sa 29. augusta 1937 v Malej Ide (okres Košice okolie). Absolvent Českej zeedelskej univerzity v Prahe, Ing. (1960). Posgraduálne štúdium pre expertov OSN na Právnickej fakulte UK v Bratislave (1972 – 1975), vedecký interný aspirant Bratislavského ústavu SAV v Bratislave, CSc., (1965), vedúci vedecký pracovník (1992), riaditeľ Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV (1999 – 2002). Od roku 2003 ústav krajinej ekológie SAV. Pedagogicky pôsobil na na Prírodovedeckej fakulte UK v Bratislave a Univerzite tretieho veku. Profesne sa venoval fyziológii, patológii a ekológii fytopatogénnych húb, zaoberal sa mykotoxikologickým a mykofloristickými otázkami. Ako prvý u nás začal študovať otázky fotobiológie húb. Rozpracoval metódy vplyvu elektromagnetického žiarenia vo viditeľnej ultrafialovej a röntgenovej oblasti ako aj gama žiarenia na morfofenézu a fyziológiu fytopatogénnych húb. Autor a spoluautor 250 pôvodných vedeckých prác a vyše 1 200 populárno-vedeckých prác, za ktoré získal štyrikrát cenu SAV za popularizáciu vedy, koordinátor výskumných programov.

Je zakladateľom mykologickej spoločnosti pri SAV, zakladajúci a čestný člen (1997) a nositeľ medaily J. Fándlyho (1998), predseda poľnohospodárskej sekcie a člen hlavného výboru Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, člen redakčných rád a komisií pre udeľovanie vedeckých hodností, Strieborná medaila SAV. Pamätná medaila SAV za zásluhy v biologických vedách (1987), člen viacerých vedeckých spoločností doma i v zahraničí. Je čestným členom Francúzskej vedeckej spoločnosti pre fytopatológiu. Absolvoval dlhodobé pobyty na popredných univerzitách a vedeckých pracoviskách (Kanada, Francúzsko, Rusko, Poľsko, KĽDR, Kuba).

JAROŠOVÁ, Alžbeta, prof. Ing. Ph.D.,

Alžbeta Jarošová rozená Dvorčáková se narodila 29. května 1960 v Levoči, okr. Levoča, Slovenská republika. Je národnosti slovenské, státní příslušnosti ČR. Od roku 1981 trvale bydlí v Brně, má dvě děti. Roku 1975 byla přijata ke studiu na Gymnázium v Levoči. Studium na této škole ukončila maturitní zkouškou v roce 1979. V témže roce nastoupila ke studiu na Chemickotechnologické fakultě Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave. Studovala potravinářský obor, Kvasná chemia a biologické inžinierstvo. Diplomovou práci na téma „Působenie oligomérnych a polymérnych galakturonanov na aktivitu pektínesteráz“ zpracovávala na Chemickom ústave Slovenskej akadémie vied. Studium úspešne ukončila v roce 1983 státní zkouškou.

Po ukončení studia v roce 1983 nastoupila do zaměstnání v Jihomoravských pivovarech Brno jako chemik. Po roční absolventské praxi od roku 1984 do roku 1992 byla zaměstnána ve Výzkumném ústavu chemických zařízení v Brně jako výzkumný pracovník, kde se věnovala problematice chemického inženýrství (odpařování, sterilace) a mikrobiologickému a chemickému testování vzorků. Od roku 1992 do roku 1993 pracovala v laboratoři Krajské hygienické stanice v Brně jako chemik. Dalších pět let od roku 1993 do r. 1998 se věnovala výzkumné činnosti ve Výzkumném ústavu veterinárního lékařství v Brně, kde řešila problematiku cizorodých látek v potravním řetězci. V roce 1995 byla přijata k doktorskému studiu na AF MZLU, obor „Vlastnosti a zpracování zemědělských materiálů a produktů“. V roce 1998 byla přijata na místo odborného asistenta na Ústav technologie potravin AF,

v roce 1999 úspěšně obhájila disertační práci na téma „Hodnocení výskytu esterů kyseliny ftalové v potravním řetězci a životním prostředí“, v roce 2004 na AF MZLU obhájila habilitační práci v oboru „Zpracování zemědělských produktů“ a byl ji udělen titul docent. V roce 2011 byla jmenována profesorem v oboru Zpracování zemědělských produktů. Funkci akademického pracovníka vykonává dosud.

V současnosti garantuje výuku bakalářských a magisterských předmětů Technologie masa a Sensorická analýza pro obor Technologie potravin a Kvalita, hygiena a jakost potravin pro obor Agrobiznis a podílí se na výuce dalších předmětů na AF. Přednáší i v rámci Univerzity třetího věku v tématickém bloku Kvalita potravin, zdraví a výživa a rovněž v nastavbových programech pro absolventy U3V. Na MU, Lékařské fakultě garantuje předmět „Potraviny živočišné“ pro obor Výživa člověka. V doktorských studijních programech garantuje výuku předmětu Nauka o mase na AF MENDELU a Technologie výroby živočišných produktů na Jihočeské univerzitě České Budějovice, obor doktorského studia „Obecná zootechnika“. Pod její vedením 4 studenti obhájili doktorské práce. Je vedoucím 57 (51 obhájilo) DP a 51 (42 obhájilo) BcP. Působí jako předsedkyně komise státních bakalářských a místopředsedkyně státních magisterských zkoušek na AF MENDELU a jako člen komisí státních zkoušek na MU a VFU Brno. Je předsedkyně oborové rady doktorského studijního programu „Vlastnosti a zpracování zemědělských materiálů a produktů“ na AF MENDELU a garantkou navazujícího magisterského oboru Jakost a zdravotní nezávadnost potravin na AF. Je členkou OR SPU v Nitře, Fakulta biotechnologie a potravinářství, program Technologie potravin, MU Brno, Lékařská fakulta, doktorský studijní program Hygiena, preventivní lékařství a epidemiologie a VFU Brno, Fakulta veterinární hygieny a ekologie, programu Hygiena a technologie potravin.

V oblasti výzkumu podílela se na řešení 10 výzkumných projektů (GAČR, NAZV), v r. 2005-2008 byla řešitelkou projektu NAZV QG 60066 „Prevence průniku toxických esterů kyseliny ftalové do krmiv, produktů a potravin“ a jednoho projektu FRVŠ zaměřeného na zkvalitnění výuky v oblasti sensorické analýzy a technologie masa. Těžiště její výzkumné práce je v oblasti cizorodých látek – ftalátů v životním prostředí, které se věnuje od roku 1994. Výzkum spojený s výukou směřuje do oblasti technologie masa a sensorické analýzy. Je posuzovatelkou projektů grantových agentur v ČR i na Slovensku. Doposud jako autorka či spoluautorka publikovala celkem 35 prací ve vědeckých časopisech s IF, 7 abstraktů na světovém nebo evropském kongresu. Dále je autorkou či spoluautorkou 42 příspěvků. 16 publikací v odborných časopisech. Je rovněž autorkou skript.

U Českého institutu pro akreditaci je členkou Technické komise a odbornou posuzovatelkou laboratoří pro sensorické zkoušení. U České společnosti chemické je členkou odborné skupiny pro Potravinářskou a agrikulturní chemii, členkou hodnotitelské komise soutěže o ZLATOU SALIMU, Plody jižní Moravy a spoluorganizátorka soutěže Zlatá chuť jižní Moravy. Spolupracuje s výrobními podniky.

Alžběta Jarošová od roku 2006 pracuje ve vedení AF jako proděkanka pro pedagogickou činnost. Je předsedkyní Disciplinární komise a Ediční komise, členkou komise AF MENDELU pro výběrová řízení. Je členkou Vědecké rady AF MENDELU a VFU Brno, Fakulta veterinární hygieny a ekologie. Rovněž od r. 2006 je členkou Komise rektora pro pedagogickou činnost, Rady pro ediční a audiovizuální činnost MENDELU a členkou Interní akreditační komise MENDELU. Od roku 2012 je vedoucí pracoviště Ústavu technologie potravin, Agronomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně. Nositelka Fándlyho medaily z roku 2015.

JUHÁSOVÁ, Gabriela, doc. Ing. CSc.

samostatná vedecká pracovníčka Ústavu ekológie lesa SAV vo Zvolene a docentka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodená 16.6.1943 v Jasove. Absolventka Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1965), CSc. (1974) docentka (1999), vedecká asistentka a samostatná vedecká pracovníčka Arboréta Mlyňany - Ústavu dendrobiológie SAV (1965-1994), vedúca Oddelenia ochrany drevín Ústavu ekológie lesa SAV Zvolen, vedúca Pobočky okrasných drevín Nitra.

Profesijná aktivita: riešenie vzťahov patogén - hostiteľ domácich a introdukovaných drevín v špecifických podmienkach mestských aglomerácií a vo významných dendrologických objektoch na Slovensku. Autorka zmapovania výskytu a rozšírenia mikroskopických húb na introdukovaných drevinách, realizátorka metódy biologickej ochrany gaštanu jedlého proti hube *Cryphonectria parasitica*. Autorka a spoluautorka 6 monografií: *Choroby a škodcovia cudzokrajných drevín na Slovensku (1984)*, *Hubové choroby gaštanu jedlého (1999)*, *Migazzi István. Eletrajzi bibliográfiák Berzsényi Daniel Megyei könyvtára (1984)*, *Metódy ošetrovania chránených stromov (2005)*, vysokoškolskej učebnice *Choroby a škodcovia okrasných drevín*, 146 vedeckých prác v domácich a zahraničných časopisoch a zborníkoch, koordinátorka domácich a zahraničných výskumných projektov VEGA, COST, COPERNICUS. Členka Spoločnej odborovej komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác v odbore ochrana rastlín, mykológia.

Čestná členka Maďarskej dendrologickej spoločnosti pri Maďarskej akadémii vied, Čestná členka (2000), nositeľka medaily J. Fándlyho (2003) a členka výboru Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri

SAV v Bratislave, zakladateľka konferencií „*Ochrana gaštanu jedlého*“ a „*Dreviny vo verejnej zeleni*“. Cena SAV za vedecko-popularizačnú činnosť (1978), plaketa SAV Za zásluhy v biologických vedách (2003).

KARABÍNOVÁ, Mária, doc. Ing. PhD.

docentka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodená 8.10.1940 v Beluši. Absolventka Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1963). Vedúca rastlinnej výroby na JRD Jarok (1963-1969), odborná pracovníčka Archeologického ústavu SAV v Nitre (1969-1971) CSc. (1980), docentka pre odbor špeciálna rastlinná výroba (1988), zástupkyňa vedúceho Katedry rastlinnej výroby Agronomickej fakulty Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1990-1994).

Profesijná aktivita: výskum hustosiatych obilnín, úrodovorný proces ozimnej pšenice, vzťahy hnojenia a pestovateľských technológií, racionalizácia a optimalizácia vybraných prvkov technológie pestovania cukrovej repy, výskum výživy a jej vplyv na kvantitatívne a kvalitatívne parametre. Koordinátorka zahraničného projektu *EUREKA*, zameraného na využitie biopreparátov v pestovateľskom systéme cukrovej repy. Autorka a spoluautorka 55 vedeckých prác, 128 odborných prác, veľkého počtu prednášok na vedeckých konferenciách, 17 učebných textov, 2 monografií. *Obilniny I. - pestovanie ozimných obilnín (1999)*, *Obilniny II. - pestovanie kukurice (2001)*. Zakladateľka a organizátorka periodických konferencií „*Deň poľa*“.

Členka (1976), vedecká tajomníčka Pobočky Nitra (1984) a členka Hlavného výboru, nositeľka medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Udelené Čestné uznanie Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1987), Pamätná medaila rektora Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1996). Navždy sme sa s ňou rozlúčili 31.I.2006.

KLOPČEK, Anton, prof. Ing. CSc.

profesor Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre

Narodený 29.10.1928 v Nedožeroch. Absolvent Fakulty inžinierskeho staviteľstva Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing. (1958). Asistent, odborný asistent SVŠT v Bratislave (1959-1967), docent na VŠP v Nitre (1967).

Profesijná aktivita: problematika hydraulického a ekonomického riešenia tlakových potrubí a štôlní vodných elektrární, ustáleného beztlakového prúdenia vody v kruhových profiloch. Z tejto problematiky mal bohatú publikačnú aktivitu.

Čestný člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV v Bratislave (1998). Zomrel v r.2003.

KRAJČOVIČ, Vladimír, prof. Ing.

profesor Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre a vedecký pracovník Výskumného ústavu trávnych porastov a horského poľnohospodárstva v Banskej Bystrici

Narodený 21.11.1922 v Krupine. Absolvent Poľnohospodárskej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, Ing. (1946), referent Povereníctva poľnohospodárstva v Bratislave (1947-1956), odborný asistent (1956-1957), vedúci Katedry krmovinnárstva VŠP v Nitre (1956-1970), docent (1957), prodekan (1959), dekan Prevádzkovo-ekonomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1960-1963), dekan Agronomickej fakulty VŠP (1966-1969), mimoriadny profesor (1966), samostatný odborný pracovník (1970-1976) (pre politickú diskrimináciu), vedecko-výskumný pracovník I. (1977-1990), riaditeľ Výskumného ústavu lúk a pasienkov (1990-1992), samostatný vedecký pracovník (1992).

Profesijná aktivita: študijná prax na Ústave krmovinnárskom Výskumných ústavov poľnohospodárskych v Košiciach a na alpskom hospodárstve vo Švajčiarsku (1947), organizácia pasienkárstva a krmovinnárstva (1947-1956), pedagogická a výskumná činnosť v oblasti krmovinnárstva (1956-1970), výkonný redaktor časopisu SAV Poľnohospodárstvo (1964-1970), výskumná a koordinátorská práca na úseku prateľoekológie a prateľoekosystémov (1970-2002), metodické, konzultačné a projekčné aktivity na Výskumnom ústave trávnych porastov a horského poľnohospodárstva (1996-2005). Člen a riešiteľ Pracovnej skupiny FAO-Rím pri Výskumnom ústave trávnych porastov a horského poľnohospodárstva v Banskej Bystrici (1996-2000). Autor a spoluautor 93 vedeckých prác, 4 knižných publikácií: *Hnojovicové hospodárstvo* (1950), *Za vyššiu výrobu krmovín* (1959), *Základy krmovinnárstva* (1962), *Lukárstvi a pastvinárstvi* (1963), IV. samostatná časť In: Schmied okol. *Krmivová základná*, riešiteľ 34 výskumných úloh a projektov, autor 29 koncepcií z prateľologickej problematiky, editor 15 zborníkov z vedeckých konferencií.

Člen korešpondent Čs. akademie zemédělských vied v Prahe (1952-1962), člen vedeckej rady Agronomickej fakulty Univerzity v Halle (1965-1970), člen Slovenskej poľnohospodárskej akademie a jej podpredseda (1966-1972), člen Čs. akademie zemédělskej v Prahe (1990-1992), člen Slovenskej akademie pôdohospodárskych vied v Nitre (1990-1998) a predseda odboru rastlinnej výroby (1990-1994). Člen a nositeľ medaily J. Fándlyho (1998) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, čestný člen Slovenskej ekologickej spoločnosti SAV (1999). Cena ministra ČSFR pre technický a investičný rozvoj v Prahe (1977), nositeľ medailí: Zlatej medaily Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1992), Čs. akademie zemédělskej v Prahe (1992), Ministra pôdohospodárstva SR (1991), rektora Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2002). Zomrel v roku 2015.

KRÁČMÁR, Stanislav, prof. Ing., DrSc.,

Narodil se 4. února 1948 v Brně, Česká republika. V letech 1963-1967 studoval na Střední zemědělské technické škole v Opavě obor pěstitel-chovatel. Ve studiu pokračoval na Agronomické fakultě tehdejší Vysoké školy zemědělské v Brně (nyní Mendelova univerzita v Brně), obor zootechnický. Od 1. 8. 1972 do 31. 1. 2007 působil na Mendelově univerzitě v Brně, Agronomické fakultě, Katedře výživy a krmení hospodářských zvířat (později Ústavu výživy a pícninářství). Během působení na VŠZ v Brně v roce 1978 obhájil kandidátskou dizertační práci v oboru Obecná zootechnika-specializace Výživa a krmení hospodářských zvířat, v roce 1981 obhájil habilitační práci a byl mu udělen titul docenta pro obor Výživa a krmení hospodářských zvířat, v roce 2004 obhájil doktorskou dizertační práci na Univerzitě veterinární medicíny v Košicích. Na tomto pracovišti vykonával funkce od technika pro vědu a výzkumu, asistenta, odborného asistenta a docenta, zabezpečoval praktickou výuku a přednášel ve svém oboru. V rámci vědeckovýzkumné činnosti řešil problematiku výživy jalovic, dojnic a vykrmovaného skotu. Téměř 25 roků se věnoval stanovení a praktickému využití aminokyselin a akumulací rizikových prvků v potravním řetězci.

Dne 1. 2. 2007 nastoupil na Fakultu technologickou Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, kde působí dosud. Na univerzitě působí ve funkci profesora, nejprve na Ústavu analýzy a chemie potravin, nyní na Ústavu technologie potravin. I na tomto pracovišti se zapojil do řešení proteinového komplexu, problematiky aplikace biologicky aktivních látek.

V rámci pedagogického působení na obou vysokých školách dosud vychoval 32 bakalářů, 76 diplomantů a 7 frekventantů PGS. Je spoluautorem a autorem 2 učebnic a 13 studijních pomůcek (skript). Byl a je členem komisí pro Státní závěrečné zkoušky bakalářského i magisterského studia na AF VŠZ v Brně, FBP SPU v Nitře a FT UTB ve Zlíně. V doktorských studijních programech vedl úspěšných 11 doktorandů z České republiky, Vietnamu a Sri Lanky. Byl předsedou, členem a oponentem komisí pro jmenování profesorem (7), komise pro obhajobu doktorské dizertační práce DrSc. (1), habilitační řízení (14) a doktorských prací (PhD) (71). Dosud byl členem, místopředsedou a předsedou 5 oborových rad DSP na AF VŠZ v Brně, FBP a FAPZ SPU v Nitře, FCH VUT v Brně a na FT UTB ve Zlíně. Je zařazen jako oponent grantových agentur (APVV, KEGA, VEGA).

Na bývalém i současném pracovišti úzce spolupracoval s firmou INGOS s.r.o Praha, jednak působil jako expert na ovládací systémy Analyzátorů aminokyselin 400 a dalších řad, zaškolení obsluh analyzátorů, sestavení programů a hydrolýz pro stanovení sirných aminokyselin, tryptafanu a diaminopimelové kyseliny, realizace kruhových testů apod.. Od roku 1998 byl iniciátorem, organizátorem a spoluorganizátorem mezinárodních konferencí PROTEINY.

Z ocenění získaných za dosavadní práci je možné vzpomenout Pamětní medaili k 70. Výročí založení VŠZ v Brně, Pamětní medaili FBP SPU v Nitře k životnímu jubileu a medailové ocenění k 10. výročí založení Katedry hygieny a bezpečnosti potravin FBP SPU. Nositel Fándlyho medily od roku 2015.

KRÁĽOVA, Viera, Mgr. PhD.

samostatná vedecká pracovníčka Ústavu experimentálnej fytopatológie a a entomológie SAV v Ivánke pri Dunaji.

Narodená 31.8.1947 v Bratislave. Absolventka Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, Mgr. (1970), CSc. (1980), vedecká pracovníčka (1980), samostatná vedecká pracovníčka Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV (1985-2002).

Profesijná aktivita: normálna, patologická fyziológia, integrovaná ochrana rastlín, riešiteľka viacerých výskumných projektov zameraných na vzťahy rastlina - škodlivý činiteľ - prostredie, adaptačné mechanizmy rastlín k variabilite faktorov prostredia, fyziológia stresu, využitie biologicky aktívnych látok, biologizácia a ekologizácia metód ochrany rastlín;

autorka a spoluautorka 84 vedeckých prác, knižnej publikácie Ekofert - aktivátor pôdnej úrodnosti (1997).

Členka Komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác v odbore Ochrana rastlín, členka Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, Slovenskej rastlinolekárskej spoločnosti. Členka, členka výboru, nositeľka medaily J. Fándlyho (2005), spoluorganizátorka dvoch zjazdov Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Nositeľka Zlatej medaily z medzinárodnej výstavy „International Exhibition and Fair of Inventions and New Ideas“ za prácu - „Ekokalkon and Ekofert - new products for Integrated Pest Management“, Budapest 1996.

KRÁĽOVIČ, Ján, Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV v Ivanke pri Dunaji.

Narodený 11.3.1930 v Zvončine. Absolvent Agronomickej fakulty Vysoké školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach (1950-52) a Agronomickej fakulty Vysoké školy zemédskej v Prahe, Ing. (1952-54), CSc. (1958), DrSc. (1978). Výskumný pracovník (1954-1958), samostatný vedecký pracovník a vedúci vedecký pracovník Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV v Ivanke pri Dunaji (1958-2000).

Profesijná aktivita: výskum v oblasti entomológie, fytopatológie, fyziológie a výživy rastlín, ekologická realizácia úrodového potenciálu rastlín, koordinátor výskumných projektov z oblasti experimentálnej entomológie a fytopatológie v rámci SAV, SR a býv. ČSSR, organizátor početných konferencií na medzinárodnej úrovni. Autor a spoluautor 278 pôvodných vedeckých prác, vyše 300 prednášok na konferenciách doma i v zahraničí, 12 patentov, 6 monografií: *Plodomor lucernový* (1964), *The ecology of the Lucernr Secret Chalcid Bruchophagus roddi guss (Hymenopters Eurytomidae)* (1971), *Regulácia tvorby úrody lucernového semena* (1988), *Redukcia úrodotvorných prvkov obilnín* (1990), *Chloróza viniča a ochrana proti nej* (1995), *Ekofert - aktivátor pôdnej úrodnosti* (1977), vysokoškolskej učebnice *Ochrana poľnohospodárskych plodín*, editor početných zborníkov z vedeckých konferencií.

Zakladajúci člen, vedecký tajomník (1968-1973) a predseda Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV (1975-1986), spoluorganizátor I. zjazdu Spoločnosti, Čestný člen (1988), nositeľ medaily J. Fándlyho (1995). Vyznamenaný medailou Ministerstva poľnohospodárstva a výživy ČSSR (1976), Vynikajúci pracovník Čs. akadémie zemédskej (1976), Pamätná medaila - 25. výročie SAV, cena Slovenského literárneho fondu za dielo *Plodomor lucernový* (1986), medaila Centra biologicko-ekologických vied Za úspechy v práci (1985), Zaslúžilý pracovník poľnohospodárstva Ministerstva poľnohospodárstva a výživy (1978), Strieborná plaketa Predsedníctva SAV Za zásluhy spojenia vedy s praxou (1998), medaila Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied Za rozvoj poľnohospodárstva (1991). Zomrel v roku 2008.

MAJERČIAK, Pavel, prof. Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre a profesor Vysoké školy poľnohospodárskej v Nitre

Narodený 27.6.1924 v Partizánskej Ľupči. Absolvent Vysoké školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, Ing (1949). Vedecký pracovník Výskumného ústavu živočíšnej výroby vo Vigľaši (1949-1961), neskôr v Nitre (1961-1991), CSc. (1961), docent (1964), DrSc. (1971), profesor (1980), vedúci oddelenia šľachtenia hospodárskych zvierat Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre (1958-1989).

Profesijná aktivita: biológia, šľachtenie, reprodukcia, nové techniky chovu ošípaných, nové metódy plemenitby a šľachtenia (nové plemeno ošípaných Biele mäsové), hybridizačný

program (mäsový hybrid Slovhb 1), veľkovýrobne technológie chovu ošípaných a špeciálne biotechnologické postupy (transplatácie embryí), tvorba, zachovanie a ochrana genofondu vyšľachtených plemien. Zodpovedný riešiteľ početných výskumných projektov. Autor a spoluautor viac ako 300 vedeckých prác, 600 odborných prác, 91 výskumných správ, 40 knižných publikácií, najvýznamnejšie: *Komplexný program rozvoja chovu ošípaných v SR do r. 1990 (1979)*, *Technologicko-chovateľské postupy v chove ošípaných (1985)*, *Od diviaka po dnešnú ošípanú (1996)*.

Člen Čs. akadémie zemédělskych vied, Slovenskej poľnohospodárskej akadémie, člen odborných komisií Ministerstva pôdohospodárstva SR, člen a predseda Slovenského ústredného výboru poľnohospodárskej vedecko-technickej spoločnosti, člen Komisie pre obhajoby doktorandských (CSc.) a doktorských dizertačných prác (DrSc), nositeľ medaily Čs. akadémie zemédělskej Za zásluhy a rozvoj výskumu (1974), štátneho vyznamenania Za vynikajúcu prácu (1974), medaily k 25. výročiu Čs. VTS, nositeľ Pamätnej medaily Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1980). Zakladajúci člen, člen Hlavného výboru a Čestný člen (1978) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vied pri SAV. Zomrel r. 1998.

MICHALÍKOVÁ Alla, prof. Ing. CSc.

Dňa 30.9.2015 sa dožije významného životného jubilea Prof. Ing. Alla Michalíková, CSc. významná osobnosť slovenskej vedy, vednej disciplíny poľnohospodárska a lesnícka fytopatológia a ochrana rastlín, vysokoškolský pedagóg Katedry ochrany rastlín SPU v Nitre.

Profesorka Michalíková sa narodila 30.9.1935 v Smolensku, vo vtedajšom ZSSR. Vysokoškolské štúdium ochrany rastlín na Timiriázovovej poľnohospodárskej akadémii v Moskve úspešne absolvovala v roku 1959. Život chcel, aby jej cesta viedla na Slovensko, kde našla rodinné, pracovné i spoločenské zázemie.

Profesorka Michalíková pôsobila na Katedre ochrany rastlín v Nitre v rokoch 1960 – 2000. Začiatky jej profesionálneho pôsobenia vo vedenej práci sa spájajú s problematikou chorôb na obilninách. Po vedeckej príprave v roku 1970 obhájila kandidátsku dizertačnú prácu „Štúdium niektorých otázok bionómie *Ustilago tritici* Pers. vo vzťahu k pšenici, ako hostiteľskej rastline“. Habilitovala sa v roku 1980 a vedecko pedagogický titul prof. získala v roku 1994.

Celé obdobie pôsobenia pani profesorky vo funkcii vysokoškolského pedagóga bolo poznačené mnohými spoločenskými či i hospodárskymi zmenami. Zažila obdobie úspešného tvorivého rastu, Tak, ako vychovávala svojich študentov veriac v silu dobra zdravého úsudku, rozumu a jeho víťazstvo, život jej dal ako mnoho ráz predtým pravdu. Spoločenské zmeny koncom osemdesiatych rokov 20.stročia zaznamenali uvoľnenie, ktoré opäť umožnilo slobodne tvorivo pracovať. Mala však aj obrovské šťastie. Byť svedkom doby, ktorej sa formovali základy modernej produkčnej poľnohospodárskej výroby, túto príležitosť nemal každý. Profesorka Michalíková sa bezo zvyšku a ako je u nej zvykom celou váhou svojej osobnosti angažovala pri tvorbe technológií modernej poľnohospodárskej veľkovýroby. Ved' rodiacej sa technológie potrebovali skúsených odborníkov ako soľ. Problémy aktuálnych chorôb a škodcov na poľnohospodárskych plodinách, výskyt nových chorôb súvisiacich s veľkovýrobnými technológiami, vytvárali priestor na uplatnenie profesionálnych znalostí, ktoré často zachraňovali významné spoločenské a ekonomické hodnoty. Sila jej vedeckého ducha, priamočiarosť v argumentácii a schopnosť komunikovať, ju zaradili medzi osobnosti, ktoré ako veda tak i prax s vysokým uznaním rešpektovali.

Profesorka Michalíková sa mimoriadne angažovala pre sústavný rozvoj ochrany rastlín. Neustále bojovala za zachovanie a napredovanie jednotlivých vedných disciplín na katedre a fakulte. Po spoločenských zmenách v roku 1989 bola vedúcou osobnosťou reštaurácie samotnej katedry ochrany a jej prvou vedúcou. Po opätovnom ustanovení

s neuveriteľným entuziazmom profesionalitou rozvíjala novo ustanovenú katedru. Za krátke obdobie sa podarilo pod jej vedením uviesť do života nové vyučované disciplíny, vytvoriť nové učebné pomôcky materiálne vybudovať moderné vedecké pracovisko, zorganizovať, úspešne realizovať a pre prax vychovať absolventov postgraduálneho štúdia Ochrana rastlín, zriadiť samostatný študijný odbor Ochrana rastlín. Viacerí absolventi odboru dnes zastávajú vedúce pozície vo vedeckých inštitúciách a v praxi. Katedra ochrany rastlín pod jej vedením zorganizovala vedecké a odborné podujatia, ktoré sa tešili mimoriadnemu záujmu domácej odbornej a vedeckej komunity, postupne sa dostávali na medzinárodnú úroveň. Prostredníctvom konferencií a seminárov sa do praxe úspešne implementovali najnovšie poznatky výskumu a skúseností z domácich a zahraničných vedeckých pracovísk.

Počas pôsobenia v pedagogickom procese vychovala 143 diplomantov, 7 ašpirantov a doktorandov. Bola autorkou alebo spoluautorkou vyše stovky vedeckých a odborných prác, vysokoškolských učebníc, autorkou prvých skrípt z ochrany rastlín, príspevkov do zborníkov z vedeckých a odborných konferencií a pod. Bola dlhoročnou vedúcou katedry, členkou odborných komisií SAV a VŠP pre obhajoby dizertačných a doktorandských prác. Absolvovala prednáškové pobyty na univerzitách v Maďarsku, Poľsku, v krajinách bývalej Juhoslávie, Českej republiky a v Rusku. Medzi najvýznamnejšie úspechy jej profesionálnej kariéry patrí spoluautorstvo na patente biopreparátu Trichonitrín, určenom na ochranu osiva obilnín proti hubovým chorobám a autorstvo celoštátnej metodiky ochrany ozimnej pšenice. Vo svojej vedecko – výskumnej činnosti sa venovala najmä chorobám obilnín – steblolamu, fuzariózam a biologickej ochrane na báze hyperparazitickej huby *Trichoderma harzianum*.

Profesorka Michalíková je dobre známou osobnosťou nielen v širokej obci bývalých kolegov, študentov, diplomatov a doktorandov, ale aj v poľnohospodárskej praxi, kde v rôznych formách poradenstva aktívne spolupracovala s praxou aj po odchode s univerzity. Nositeľka Fándlyho medaily od roku 2015.

PEVNÁ, Vlastimila, doc. Ing. PhD.

docentka Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodená 5. 3. 1927 v Lubine, okr. Trenčín. Absolventka Vysokej školy zemédelskej v Brne, Ing. (1950). Technológ konzervárne n.p. Cukrovar Trnava (1950-1952), stredoškolská profesorka Vyššej školy výživy v Žiline (1953-1955). Asistentka (1956), odborná asistentka (1956-1967), CSc. (1965), docentka (1968), vedúca Katedry záhradníctva Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1969-1972).

Profesijná aktivita: agrotechnika, procesy tvorby úrod plodových a listových zelenín, rozvoj výroby a spotreby zeleniny. Spoluzakladateľka zeleninárskeho výskumu na Slovensku. Autorka a spoluautorka 51 vedeckých, 102 odborných prác, veľkého počtu prednášok na konferenciách, 8 vysokoškolských učebných textov, 2 vysokoškolských učebníc: *Zeleninárstvo* (1965, 1969, 1973) a *Záhradníctvo* (1980, 1984, 1989) odmenené prémieu Slovenského literárneho fondu, knižnej publikácie *Listové zeleniny* (1985).

Zakladajúca a Čestná členka Slovenskej spoločnosti pre racionálnu výživu, členka Komisie záhradných rastlín Československej akadémie zemédelskej v Prahe (1968-1987), členka Záhradníckeho odboru a predsedníčka Zeleninárskej komisie Slovenskej poľnohospodárskej akadémie v Bratislave (1969-1974), členka vedeckej rady Výskumného ústavu zeleninárskeho v Olomouci (1963-1987) a Výskumného ústavu zeleniny a špeciálnych plodín v Hurbanove (1968-1987). Zakladajúca členka, tajomníčka Pobočky Nitra, členka Ústredného výboru, Čestná členka (1988) a nositeľka medaily J. Fándlyho (1998) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV v Bratislave. Čestné uznanie Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1987), Pamätná medaila rektora Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1996), Pamätná medaila Fakulty

záhradníctva a krajinného inžinierstva v Nitre (2000). Diplom Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied Za realizáciu výsledkov vedy v oblasti zeleninárstva (2002).

PLESNÍK Ján, prof. Dr.h.c. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity a vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre

Narodený 23.4.1925 v Krajnom. Absolvent Vysokej školy zemédělskej v Brne, Ing. (1949), Veterinárnej nadstavby na Vysokej škole veterinárnej v Brne (1950), pracovník Výskumného ústavu živočíšnej výroby vo Viglaši (1950-1960), CSc. (1957), DrSc. (1968), riaditeľ Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre (1959-1991), profesor (1964), akademik SAV (1980), akademik ČSAV (1982), vedúci Katedry špeciálnej zootechniky Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1965-1971), Dr.h.c. udelený Poľnohospodárskou univerzitou vo Varšave (1995), Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre (2001), Mendelovou zemédělskou a lesníckou univerzitou v Brne (2002).

Profesijná aktivita: významný vedec medzinárodného ohlasu v oblasti biológie a šľachtienia hospodárskych zvierat, autor geneticko-šľachtiteľských a chovateľských programov tvorby vysokovýkonných typov dobytká a programu intenzifikácie mliečnej úžitkovosti, autor tvorby a realizácie vedecko-výskumných programov rozvoja poľnohospodárskej vedy, najmä živočíšnej výroby na Slovensku, zakladateľ Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre, poprednej vedeckej inštitúcie významnej i v medzinárodnom meradle. Autor a spoluautor 136 vedeckých, 235 odborných prác, a veľkého počtu popularizačných článkov, 16 knižných publikácií: Najvýznamnejšie: Zásady plemenárskej práce v chove dobytká na Slovensku, (1962), Poľnohospodárstvo USA (1967), Komplexný program chovu hovädzieho dobytká na Slovensku (1979), Chov hovädzieho dobytká (1977), Programy šľachtienia a hybridizácie v chove dobytká (1988). Koordinátor výskumných projektov živočíšnej výroby v Československu a v štátoch východnej Európy, autor a koordinátor významných koncepčných štúdií pre orgány Ministerstva pôdohospodárstva ČSR a SR, akadémií vied.

Člen korešpondent Československej akadémie zemédělských vied v Prahe (1959), člen Ruskej akadémie pôdohospodárskych vied (1985), Poľnohospodárskej akadémie Nemeckej demokratickej republiky (1986), člen Európskej asociácie pre živočíšnu produkciu - EAAP (1967) a člen prezídia tejto inštitúcie (1975-1980), predseda Slovenskej poľnohospodárskej akadémie (1969-1974), viackrát člen jej predsedníctva a predseda Odboru živočíšnej produkcie, predseda Vedeckého kolégia SAV pre poľnohospodárske vedy (1970-1974), predseda Komisie pre obhajoby doktorských (DrSc.) a doktorandských (PhD.) dizertačných prác, zakladateľ a dlhoročný organizátor medzinárodného festivalu Agrofílm v Nitre. Nositeľ medaily J. Fándlyho (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV. Štátna cena Za vynikajúce výsledky výskumu (1985), plaketa Európskeho združenia pre živočíšnu produkciu Za zásluhy o rozvoj zootechnickej vedy a medzinárodnej vedeckej spolupráce (2001), Zlatá plaketa Ministerstva pôdohospodárstva SR Za rozvoj živočíšnej výroby, štátne vyznamenanie Slovenskej republiky Pribinov kríž I. triedy (2002) a celého radu ďalších vyznamenaní a ocenení vysokých škôl a výskumných ústavov za pedagogickú a vedeckú prácu.

REPKA, Jozef, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 18.12.1931 v USA. Absolvent Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1954), CSc. (1961), docent (1962), DrSc. (1987), profesor (1989), vedúci Katedry botaniky a fyziológie rastlín Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1959-60, 1990-93), prodekan Agronomickej fakulty VŠP (1959-1960), prorektor Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1990-1992).

Profesijná aktivita: vedúci riešiteľ výskumu problematiky primárnych údajov rastovoprodukčných parametrov plodín pestovaných v juhoslovenských podmienkach, výskum regulačných funkcií klimatických, pôdných a pestovateľských opatrení v produkčnom procese hlavných poľnohospodárskych plodín, realizátor metódy rastovej analýzy, významne ovplyvnil rozvoj rastlinnej výroby a prispel k obohateniu teórie a praxe agrobiologických základov optimalizácie produkčného procesu plodín, najmä hustosiatych obilnín. Autor a spoluautor 250 vedeckých a odborných prác, knižných publikácií: Vplyv minerálnych živín na fotosyntézu rastlín (1987), Produkčné vlastnosti plodín v ekologických podmienkach Východoslovenskej nížiny (1984).

Organizátor pravidelných vedeckých seminárov z produkčnej ekológie (1972-1996), člen vedeckých rád Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Výskumného ústavu agrotechnológie v Michalovciach. Člen a Čestný člen (1994) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV.

SOMMER Alexander, prof. Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre a profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity

Narodený 12.10.1936 v Matejovciach pri Poprade. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1960), CSc. (1965), DrSc. (1977), docent (1985), profesor (1988). Člen-korešpondent SAV (1987), člen-korešpondent ČSAV (1988). Vedecký pracovník (1960-1968), riaditeľ Ústavu výživy zvierat Výskumného ústavu živočíšnej výroby v Nitre (1968-2003).

Profesijná aktivita: popredný vedec v oblasti výskumu riešenia problémov proteosyntézy a proteolýzy u prežúvavcov, metabolizmu tukov, problematiky degradovateľnosti bielkovín, škrobu, originálne výsledky prác metabolizmu dusíkatých látok u prežúvavcov, vzťahy medzi dusíkatými látkami a energiou vo výžive zvierat i s využitím stimulačných látok, ekologických aspektov živočíšnej produkcie, výskum v oblasti fyziológie výživy jelenej a srnčej zveri, iniciátor a spolutvorca medzinárodného pracoviska (spolu s inštitúciami vo Viedni a Brne) na Výskumnom ústave živočíšnej výroby v Nitre. Koordinátor a zodpovedný riešiteľ mnohých projektov štátneho programu aplikovaného, základného výskumu a medzinárodných programov, organizátor medzinárodných experimentov zameraných na metabolizmus dusíka u prežúvavcov súčasťou pracovníkov zo 7 krajín. Okrem výberových prednášok na našich vysokých školách a univerzitách má pravidelne výberové prednášky aj v zahraničí. Autor a spoluautor 228 pôvodných vedeckých prác, 298 referátov na domácich a zahraničných konferenciách, spoluautor 4 vynálezov a 40 knižných publikácií, kapitol v knihách a monografiách. Najvýznamnejšie knižné publikácie a monografie: Výživa hovädzieho dobytká (1975), Syntetické N-látky vo výžive zvierat, Bratislava (1978), Sofia, (1979), Berlín, (1980), Výživa a kŕmenie hospodárskych zvierat (1985), Syntetické ne bielkovi nové N-látky vo výžive a metabolizmus N uprežúvavcov (1978), Minerálne látky vo výžive zvierat (2003), Potreba živín pre hovädzí dobytok (2002), Potreba živín pre ošípané (2005). Iný typ písma???

Člen Prezidií ČSAV a SAV (1988-1990), člen Čs. akadémie zemédělských vied, predseda Vedeckého kolégia SAV pre poľnohospodárske, lesnícke a veterinárske vedy (1988-1995), člen Predsedníctva a vedecký sekretár Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (1994-

2000), riaditeľ Agentúry Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (1994-2002), predseda Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (od r.2003), zahraničný člen Zväzu nemeckých výskumných ústavov poľnohospodárskych, člen Ukrajinskej akadémie pôdohospodárskych vied, čestný člen Českej akadémie zemédělských vied, člen Spoločnosti fyziológie výživy Nemecka, člen Zväzu krmovínárov Rakúska. Člen, nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, člen vedeckých rád viacerých výskumných ústavov a univerzít (SPU Nitra, UVL Košice, VÚŽV Praha, VÚŽV Nitra, SEIEVŽZ Viedeň), predseda Komisie pre obhajoby doktorských (DrSc.) a doktorandských (PhD.) dizertačných prác, člen Komisie pre výchovu a vedeckú kvalifikáciu pri Predsedníctve SAV, predseda Vedeckého kolégia pre biologicko-ekologické vedy SAV, člen Rady vlády pre vedu a techniku v SR. Štátna vedecká cena Za výsledky v oblasti metabolizmu dusíka u zvierat (1981), Zlatá plaketa Veterinárnej univerzity vo Viedni (1996), Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1996) Univerzity veterinárneho lekárstva v Košiciach (1996) a SAV za výsledky práce v biologických vedách (1996). Cena Čs. akadémie zemédělských vied (1980) a Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (1981), viacnásobné ocenenie literárneho fondu za knižné publikácie, a ďalšie ocenenia za pedagogickú a vedeckú činnosť, prestížna cena J. Herziga v Českej republike za výrazný vedecký prínos v odbore výživy zvierat (1995), cena Klubu vedecko-technických žurnalistov za výskum v SR v r. 1999 (2000), plaketa SAV za rozvoj vedy (2003), medaila Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied Za rozvoj pôdohospodárskej vedy (2002), Zlatá medaila Ministerstva pôdohospodárstva SR (2000), Štátne vyznamenanie Rad Ľudovíta Štúra I. triedy za mimoriadny vedecký prínos v oblasti výživy zvierat (2002). Zomrel 16.11. 2006.

SUPUKA, Ján, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 12.4.1944 v Hrabíčovce. Absolvent Lesníckej fakulty Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, Ing. (1967), docent (1988), DrSc. (1994), profesor (1997). Vedúci stavby na Doprastave vo Zvolene (1968-1969), vedecký pracovník Arboréta Mlyňany (1970-1993), vedúci Katedry Technickej univerzity vo Zvolene (1995-2000), vedúci Katedry Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2000-).

Profesijná aktivita: rozpracoval otázky krajiny tvorby a pestovania drevín. Autor a spoluautor 87 vedeckých 130 vedecko-populárnych prác, 13 knižných publikácií, 1 učebnice a 13 učebných textov: najvýznamnejšie: *Základy tvorby parkových lesov (1984)*, *Normatívy zelene a oceňovania stromov (1987)*, *Ekológia urbanizovaného prostredia (2000)*.

Člen Komisie pre udeľovanie vedeckých hodností, člen viacerých vedeckých rád na univerzitách, a v rôznych komisiách pri SAV. Člen Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV. Obdržal viaceré vyznamenania vo vede a pedagogike. Nositeľ Fándlyho medaily.

ŠPÁNIK, František, prof. Ing. CSc.,

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 23.3.1933 v Celkovej Lehote. Absolvent Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre, Ing. (1958), CSc. (1972), docent (1981), profesor (1993). Projektant Ekonomicko-rozvojového strediska v Bratislave, odborný asistent, docent AF Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1960-1995), vedúci Katedry biometeorológie a hydrológie Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1995-2002), zástupca vedúceho katedry (2003 -).

Profesijná aktivita: doma i v zahraničí uznávaný vedecký pracovník v odboroch biometeorológia, bioklimatológia a fenológia. Koordinátor a riešiteľ viacerých grantových projektov, štátnych úloh výskumu a vývoja zameraných na produkčné modelovanie, programovanie a prognózovanie úrod poľných a špeciálnych rastlín, výskum vplyvu klimatickej zmeny na rôzne oblasti ľudských činností a zvlášť poľnohospodárstva. Autor a spoluautor viac ako 100 vedeckých a 150 odborných prác, predniesol vyše 90 prednášok na konferenciách, editor 25 zborníkov vedeckých prác, autor mnohých recenzií, odborných posudkov a štúdií, 27 publikácií a 16 štúdií SBkS SAV. Najvýznamnejšie knižné publikácie a učebnice: *Agrometeorologie (1986)*, *Aplikovaná agrometeorológia (1999)*, *Klimatické zmeny a ich dopad na poľnohospodárstvo (1997)*, *Hydrológia poľnohospodárskej krajiny (2004)*, *Biometeorológia (2004)* a i.

Predseda sekcie fytobioklimatológie Odboru vodného hospodárstva Čs. akadémie zemědělských vied (1980-1990), predseda fytotechnickej sekcie Slovenskej bioklimatologickej spoločnosti SAV (1982-1997), predseda SBkS SAV (1997-2003), predseda redakčnej rady SBkS SAV (1982-1997), člen vedeckej rady Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity, člen vedeckej rady Agronomickej fakulty Slovenskej poľnohospodárskej univerzity. Člen a Čestný člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied. Člen a Čestný člen (2000) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke a potravinárske vedy pri SAV, člen redakčnej rady periodík: „Meteorologický časopis“ a „Acta horticulturae et regioteecturae.“ Nositeľ viacerých vyznamenaní, najvýznamnejšie: Medaila Čs. akadémie zemědělských vied (1983), Veľká medaila sv. Gorazda (2003), Zlatá medaila Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2005).

ŠPALDOŇ, Emil, prof. Dr.h.c. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 12.5.1918 v Čadci. Absolvent Vysokej školy zemědělského a lesního inžinierstva v Prahe (1936-1939), Poľnohospodárskej a lesníckej fakulty v Záhrebe (1939-1941), absolvent Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, Ing (1941), profesor (1947), DrSc. 1965, Dr.h.c. udelený Poľnohospodárskou univerzitou v Gödöllő (1979), Poľnohospodárskou univerzitou v Bukurešti (1993), Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre (2002), vedúci Katedry rastlinnej výroby Vysokej školy poľnohospodárstva a lesného inžinierstva v Košiciach (1947-1951), vedúci Katedry rastlinnej výroby Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1952-1985), dekan Agronomickej fakulty (1952-1958), rektor Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1958-1966), akademik SAV (1953), akademik ČSAV (1962), riaditeľ Ústavu biologickej racionalizácie rastlinnej výroby na VŠP v Nitre (1985-1992).

Profesijná aktivita: významný vedec medzinárodného ohlasu, zakladateľ poľnohospodárskeho semenárstva na Slovensku ako vedeckého smeru výskumu, výskumu koreninovej a zeleninovej papriky, hustosiatych obilnín, konopí, autor teórie vysokých úrod, systému výživy a hnojenia obilnín pri využití možností biologickej racionalizácie a systému „biologickej kontroly“ v rastlinnej výrobe. Autor a spoluautor 435 vedeckých a odborných prác, 80 prednášok, 10 realizačných návrhov, vysokoškolských učebníc: *Rastlinná výroba (trojdielna,*

1963), (1982, 1986), a monografií, najvýznamnejšie: *Koreninová paprika* (1946), *Prírodné rastliny* (1953), *Teplomilné a špeciálne rastliny* (1954), *Olejniny* (1955, editor veľkého počtu zborníkov vedeckých prác. Vychoval 55 aspirantov, 10 docentov a 8 doktorov vied. Člen Československej akadémie poľnohospodárskych vied (1962), zahraničný člen Vojvodinskej akadémie vied a umení (1984). Člen a Čestný člen Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (1992), Hlavný vedecký tajomník SAV (1966-1971), predseda poľnohospodárskej sekcie ČSAV. Zakladajúci člen a Čestný člen (1978) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy SAV, zakladateľ a prvý predseda redakčnej rady časopisu „Poľnohospodárstvo“. Člen predsedníctva Štátneho výboru pre vysoké školy, Štátneho výboru pre vedecké hodnosti, predseda a člen vedeckých rád výskumných ústavov a odborných komisií v SAV, ČSAV a Čs. akadémie zemедělskych vied, predseda Komisií pre obhajoby doktorandských (CSc.) a doktorských (DrSc.) dizertácií. Laureát Štátnej ceny (1968). Nositeľ štátnych vyznamenaní: Za zásluhy o výstavbu (1963), Rádu práce (1973), Radu Ľudovíta Štúra I. triedy- za mimoriadne zásluhy o rozvoj vedy a rozvoj vzdelávania v oblasti poľnohospodárstva (2015), nositeľ medaily J.Fándlyho (2015). Je čestným občanom nielen rodného mestečka Čadce, ale aj Nitry, kde prežil takmer celý svoj produktívny život.

TOMKA, Ondrej, doc. Ing. CSc.

docent Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu lúk a pasienkov v Banskej Bystrici

Narodený 12.1.1928 v Gregorovej Vieske. poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, Ing (1952). Vedecký pracovník Výskumného ústavu krmovinárskeho vo Víglašii (1952-1955), neskôr na Výskum ústave krmovinárskom v Trnave (1955-1962), kde od roku 1957 zastával funkciu riaditeľa ústavu a zároveň aj vedúceho oddelenia lúk a pasienkov, CSc. (1958), doc. (1964). Riaditeľ Výskumného ústavu lúk a pasienkov (1962-1988).

Profesijná aktivita: významný vedec medzinárodného ohlasu v oblasti lúkarstva a pasienkarstva. Vo svojej výskumnej práci sa venoval vplyvom agrotechnických zásahov na dynamiku tvorby biomasy trávnych porastov a jej kvalitu v rôznych pôdnych a klimatických podmienkach a problematike efektívneho využitia živín pri rôznych prátotechnických postupoch.. Autor a spoluautor 6 knižných publikácií, 116 vedeckých prác, 130 odborných príspevkov, autor štúdií a návrhov pre konkrétne poľnohospodárske podniky. Najznámejšie z jeho publikácií sú *Problémy zaorávania prirodzených trávnych porastov* (1961), *Vývin lucerny siatej v monokultúre a miešankách* (1963), *Organizácia a technika pasenia* (1963), *Systémy pestovania krmovín* (1982). Koordinátor komplexných výskumných úloh z problematiky lúk a pasienkov a horských oblastí v ČSSR, koordinátor medzinárodnej skupiny v oblasti výskumu trávnych porastov typu *Nardetum strictae* (1962).

Predseda krmovinárskej komisie pri Slovenskej poľnohospodárskej akadémii (1969-1975), podpredseda krmovinárskej komisie pri Československé akademii zemědelství (1975), člen predsedníctva Európskej lúkarско-pasienkarскеj federácie –European Grassland Federation (1974- 1978) – zástupca pre Strednú Európu, člen vedeckého kolégia SAV pre biologicko-poľnohospodárske vedy (od 1983). Nositeľ ceny ministra ČSSR pre technický a investičný rozvoj (1977). Zomrel 6. septembra 1988.

ŠVIHRA, Ján, prof. Ing. DrSc.

profesor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

Narodený 13.6.1930 v Majeri-Banská Bystrica. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva a Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1953). Asistent, odborný asistent (1953-1957), CSc. (1957-1963), docent (1966), DrSc.

(1984), profesor (1984). Vedúci Katedry fyziológie rastlín Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej Nitre (1971 -1990).

Profesijná aktivita: významný vedec v oblasti fyziológie rastlín, zakladateľ vedeckej školy stresovej reakcie rastlín, výskum otázok rastového, produkčného, a akumuláčného procesu významných poľných plodín z hľadiska stresových vodných záťaží., optimalizácia pestovania poľných plodín. Riešiteľ mnohých vedecko-výskumných projektov obilovín a drevín. Školiteľ vyše 180 diplomantov, 15 domácich i zahraničných doktorandov. Autor a spoluautor vyše 100 vedeckých a 120 odborných prác, veľkého počtu prednášok na konferenciách, monografií: *Vodný deficit v ontogenéze obilovín (1984)*, *Reakcie rastlín na stresové záťaže (1982 v srbštine)*, 3 učebníc: *Fyziológia rastlín (1981, 1983, 1989)*, 22 vysokoškolských skript: *Biologické základy rastlinnej výroby, Zavlažovanie rastlín, Fyziológia minerálnej výživy rastlín, Fyziológia záhradníckych rastlín atď.* Editor veľkého počtu zborníkov prác z vedeckých konferencií. Zakladateľ a organizátor konferencií o „Produkčnom procese poľných plodín“ a medzinárodnej periodickej „Konferencie o cukrovej repe“.

Člen viacerých odborných komisií pre fyziológiu rastlín a rastlinnú výrobu v ČSFR, Poľsku, Maďarsku a Nemecku, člen vedeckých rád viacerých univerzít a vedeckých inštitúcií, tajomník Univerzity III. veku pri Slovenskej poľnohospodárskej univerzite v Nitre, dlhoročný člen redakčnej rady *Rostlinná výroba v Prahe*, člen Komisií pre vedecké hodnosti DrSc. a PhD., nositeľ Holubyho medaily (1984) za prácu v Botanickej spoločnosti SAV, nositeľ viacerých vyznamenaní a medailí za pedagogickú a vedeckú prácu. Zakladajúci člen, dlhoročný predseda Pobočky Nitra, Čestný člen (1994), člen Hlavného výboru a nositeľ medaily J. Fándlyho (1995) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV v Bratislave. Zomrel 6.8. 2011.

VALIHORA, Branislav, Ing. PhD.

vedúci vedecký pracovník Výskumného ústavu trávnych porastov a horského poľnohospodárstva v Banskej Bystrici

Narodený 11. 6. 1945 v Prieipasnom (okr. Myjava). Absolvent Agronomickej fakulty, Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, (Ing. 1974), PhD.(2000). štvorsemesestrálneho Postgraduálneho štúdia Racionalizácia výživy hospodárskych zvierat na Vysokej škole poľnohospodárskej v Nitre (1986), Kurz manažérov v poľnohospodárstve SRN (1991); Kurzy poradenstva v poľnohospodárstve, Departement of Agriculture and Marketing Nova Scotia, Canada (1993-1994). Skupinár rastlinnej výroby JRD Prieipasné (1967-1971), vedúci zootechnik Krajskej poľnohospodárskej správy v Banskej Bystrici (1974-1988), vedúci oddelenia živočíšnej výroby Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky (1988-1989), vedúci odborný pracovník Krajského odboru Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Banská Bystrica (1989-1990), vedecko-výskumný pracovník (1991-1998), riaditeľ Výskumného ústavu trávnych porastov a horského poľnohospodárstva v Banskej Bystrici (2000-).

Profesijná aktivita: agroenvironmentálne obhospodarovanie horských oblastí, ekologizácia a racionalizácia primárnej rastlinnej a živočíšnej produkcie, opatrenia zohľadňujúce adaptáciu klimatických zmien v oblasti lúkarstva a pasienkárstva. Koordinátor a vedúci domácich a medzinárodných výskumných projektov (FAO TCP/SLO. FAOLIN PCP/PER, INRA, Cadces program atď.). Autor spoluautor 32 vedeckých, 125 odborných prác, 18 odborných koncepcií a projektov celoštátneho významu a cca 300 projektov lokálneho významu pre poľnohospodársku prax, knižných publikácií: *Ekologicky šetrné obhospodarovanie trvalých trávnych porastov (2004)*, *Výroba sena z trvalých trávnych porastov (2004)*.

Člen Slovenskej poľnohospodárskej vedecko-technickej spoločnosti (1974), redakčných rad časopisov *Náš chov* (1988-1991), *Naše pole* (2003), člen Komisie pre obhajoby doktorandských dizertačných prác z vedného odboru všeobecná zootechnika (2003), člen,

predseda Odboru rastlinnej výroby Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (2001), člen vedeckej rady Výskumného ústavu rastlinnej výroby v Piešťanoch (2005), člen vedeckej rady Oblastného výskumného ústavu agroekológie v Michalovciach (2000 - 2005), člen Komisie pre štátne záverečné skúšky Agronomickej fakulty Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2001), člen Zväzu roľníkov a agropodnikateľov Slovenska (1998), Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (2000). Člen, nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV v Bratislave. Vynikajúci pracovník poľnohospodárstva a výživy (1986). Vyznamenania: Diplom za dlhoročnú aktívnu prácu v Slovenskom združení podnikateľov v agroturistike pri príležitosti 10. výročia založenia organizácie (2002), Pamätná plaketa za rozvoj Banskobystrického kraja (2003), medaila Za zásluhy pre Inštitút Meliorácií i Użytków Zielonych w Falentach, Poľsko (2003), Strieborná medaila Ministerstva pôdohospodárstva a výživy SR (2005), medaila rektora Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (2005).

WEISMANN Ľudovít, doc. Ing. DrSc.

vedúci vedecký pracovník Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV v Ivanke pri Dunaji

Narodený 31.5.1926, Vysoká pri Morave. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskeho a lesného inžinierstva v Košiciach, Ing. (1950), CSc. (1957), Doc. (1964), DrSc. (1966), člen-korešpondent SAV (1978), akademik SAV (1982), akademik ČSAV (1984). Odborný pracovník (1950-1953) Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave, zástupca riaditeľa (1954-1974), vedúci vedecký pracovník (1990-2003) Ústavu experimentálnej fytopatológie a entomológie SAV v Ivanke pri Dunaji, riaditeľ Ústavu experimentálnej biológie a ekológie SAV v Bratislave (1975-1984) Riaditeľ Centra biologických a ekologických vied SAV (1981-1990), externý prednášateľ na Chemicko-technologickú fakultu SVŠT a Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave.

Profesijná aktivita: popredný vedecký pracovník ochrany rastlín, priekopník autekologického výskumu hmyzích škodcov a ich predátorov, autor teórie, metodológie a koncepcie integrovanej ochrany cukrovej repy, objasnil mechanizmus konzervačného a insekticídneho účinku fyzikálne upraveného saturačného cukrovárnickeho kalu (Ekokalkon) a možnosti jeho využitia pri ochrane skladovaného obilia, semien strukovín a hl'úz zemiaka, vypracoval metódu pesticídnej ochrany pagaštana konského proti ploskáčikovi pagaštanovému, koordinátor celoštátnych výskumných projektov „Integrovaná ochrana kultúrnych rastlín“, „Bioprojekt výstavby dunajských diel Gabčíkovo-Nagymaros“. Autor a spoluautor 145 vedeckých prác, z toho troch knižných: *Mol' repný* (1960), *Voška maková* -(1963), *Integrovaná ochrana cukrovej repy* .(1987), šesť monografických štúdií: *Vytváranie a migrácia alátyných foriem vošky makovej* -(1960), *Vošky z čelade „Aphididae “ zúčastňujúce sa na prenose vírusových chorôb zemiaka na Slovensku* (1966), *Voška maková ako vektor vírusovej žltacky cukrovej repy* (1970) a editor 2 zborníkov z medzinárodných vedeckých podujatí. Predniesol 68 referátov. Spoluautor 6 realizovaných patentov, z nich dva Ekokalkon-konzervačný prostriedok a Ekofert-uhlíkaté hnojivo boli ocenené medailou na Svetovej výstave patentov a vynálezov v Budapešti (1996). Inicioval a organizačne zabezpečoval výstavbu budovy Centra biologických a ekologických vied SAV v Nitre (1986 - 1990), založenie a budovanie Ústavu ekológie lesa SAV vo Zvolene (1983), Ústavu genetiky rastlín SAV v Nitre (1986), Pobočky CBEV SAV pre ekológiu poľnohospodárskej krajiny v Košiciach (1980). Na pozvanie absolvoval prednáškový pobyt na siedmich pracoviskách ochrany rastlín Národného centra poľnohospodárskeho výskumu vo Francúzsku (1965), dlhodobé pracovné pobyty na Ústave ochrany rastlín BAV v Sofii (1958), Zoologickom ústave KAV v Havane (1966) a Národnom výskumnom centre v Káhire (1969 a 1971).

Člen Predsedníctva SAV (1982-1989), člen komisie SAV pre priznávanie stupňov vedeckej kvalifikácie (1972-1997). Čestný člen Slovenskej akadémie poľnohospodárskych vied, predseda Slovenskej zoologickej spoločnosti pri SAV (1978-1984), podpredseda Čsl. národného komitétu „Man and biosphere“ UNESCO (1979-1984), podpredseda Čsl. národného komitétu „SCOPE“ (1979-1983), prezident II. medzinárodného sympózia aphidológov (1983-1985), prezident II. Medzinárodného kongresu dipterológov (1988-1990), člen redakčných rád časopisov *Biológia a ekológia ČSSR*, a *Životné prostredie*, podpredseda edičnej rady edícií „Červené knihy ohrozených a vzácných druhov rastlín a živočíchov ČSSR“. Laureát Štátnej ceny (1965), za knižné publikácie *Moľ repný*, *Voška maková*, držiteľ dvoch cien SAV (za súbor ekologických a aphidologických štúdií 1973), (za knižnú publikáciu *Integrovaná ochrana cukrovej repy* 1988), zlatej medaily SAV (1986). Medaily J. Fándlyho (1997) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárne vedy pri SAV, medaily G. Mendela ČSAV (1976), medaily L. Pasteura Vysokej školy veterinárnej Košice (1987), medaily Čsl. akadémie zemédělských vied (1965). Nositeľ medailí piatich vysokých škôl (Vysoká škola lesnícka a drevárska vo Zvolene -1986, Vysoká škola poľnohospodárska v Nitre (1986 a 1996), Vysoká škola zemédělská v Brne (1986), Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave (1980 a 1986), Slovenská vysoká škola technická v Bratislave (1987), čestných plakiét SAV Za zásluhy v biologických vedách (1975), Za zásluhy o spojenie vedy s praxou (1983). Zomrel v roku 2011.

ZIMA, Miroslav, doc. Ing. CSc.

docent Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre

Narodený 11.5.1945 v Bukovci, okr. Myjava. Absolvent Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre, Ing. (1968), externý aspirant, CSc. (1971-1977), asistent, odborný asistent (1968-1984), docent (1984), vedúci Katedry fyziológie rastlín Agronomickej fakulty Vysokej školy poľnohospodárskej v Nitre (1994-1996), rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre (1996-1999), vedúci Katedry botaniky a genetiky Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre (od r. 2003).

Profesijná aktivita: uznávaný odborník v oblasti stresu rastlín, produkčných fyziologických procesov. Autor a spoluautor 114 vedeckých prác a odborných štúdií, 45 prednášok na konferenciách a iných vedeckých podujatiach, riešiteľ 12 výskumných projektov, autor učebných textov: *Fyziológia rastlín* (1997, 1999, 2002), *Ekofyziológia produkčného procesu porastu a plodín* (1998) a knižnej publikácie *Jačmeň* (2003), zástupca SR na svetovej konferencii o vysokoškolskom vzdelávaní (1998), hlavný organizátor 5. Kongresu Európskej agronomickej spoločnosti, 10 medzinárodných konferencií o Ekofyziológii stresu a viacerých domácich konferencií.

Člen Československej (1990-1993) neskôr Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied (podpredseda 1996-1999, predseda 1999-2002), člen Federácie európskych spoločností rastlinnej fyziológie, Európskej agronomickej spoločnosti (prezident 1996-1998, prezident 1998-2000, past president 2000-2002), člen amerického biografického inštitútu, člen Rady riaditeľov Aliancie univerzít za demokraciu AUDEM (1996-2002). Zaslúžilý člen Slovenskej botanickej spoločnosti SAV, člen vedeckých rád vysokých škôl v SR a ČR (ČZU v Prahe, UVL v Košiciach, SPU v Nitre, VÚRV v Piešťanoch), člen redakčných rád časopisov *Poľnohospodárstvo*, *Agrochémia*, *Acta fytotechnica et zootechnica*, *Egyptian Journal of Agronomy*. Člen a nositeľ medaily J. Fándlyho (2005) Slovenskej spoločnosti pre poľnohospodárske, lesnícke, potravinárske a veterinárske vedy pri SAV, nositeľ ceny ČSAV za najlepšiu študentskú vedeckú prácu (1968), Striebornej medaily za rozvoj VŠP (1995), Bronzovej medaily za rozvoj UKF (2005), medaily Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied za rozvoj vedy v oblasti pôdohospodárstva (2005), ceny Iowa State University za rozvoj spolupráce v oblasti vedy a vzdelávania (1998) a i. Zomrel 26.6.2006.

Obsah

<i>Predhovor</i>	4
<i>Osobnosti lesníckych vied</i>	5
<i>BENČAŤ, František, doc. Dr.h.c. Ing. DrSc.</i>	5
<i>BEZAČINSKÝ, Hubert, prof. Ing.</i>	5
<i>BINDER, Róbert, prof. Ing.</i>	6
<i>BISKUPSKÝ, Vladimír, Dr. Ing. CSc.</i>	6
<i>CIFRA, Jozef, Ing. CSc.</i>	7
<i>GRANDTNER, Miroslav, prof. Dr. Dr.h.c.</i>	7
<i>GREGUŠ, Ctibor, Ing. DrSc.</i>	7
<i>HALAJ, Ján, prof. Dr. techn. Ing. DrSc.</i>	8
<i>HELL, Pavel, host. prof. doc. Ing. CSc.</i>	8
<i>HOLUBČÍK, Milan, doc. Ing. CSc.</i>	9
<i>JANOŤA, Imrich, prof. Ing.</i>	9
<i>KERN, Jozef, Ing. CSc.</i>	9
<i>KODRÍK, Jozef, doc. Ing. CSc.,</i>	10
<i>KOHÁN, Štefan, Dr. Ing. CSc.</i>	11
<i>KONÔPKA, Jozef, doc. Ing. CSc. host. prof.</i>	11
<i>KORPEL, Štefan, prof. Ing. Dr.h.c. DrSc.</i>	12
<i>KOŠÚT, Martin, Ing. CSc.</i>	12
<i>KRÉBES, Gejza, Ing. CSc.</i>	13
<i>KUKLA, Ján, Ing., CSc.,</i>	13
<i>LAFFERS, Antonín, Ing. CSc.</i>	14
<i>LEONTOVYČ, Roman, Ing. CSc.</i>	15
<i>MAGIC, Dezider, RNDr. Ing.</i>	15
<i>MARČOK, Milan, prof. RNDr. DrSc,</i>	16
<i>MIDRIAK, Rudolf, prof. Ing. DrSc.</i>	16
<i>PAPÁNEK, František, prof. Dr. Ing. JUDr.</i>	17
<i>PATOČKA, Jan, doc. RNDr. DrSc.</i>	18
<i>PAULENKA, Jozef, Ing. CSc.</i>	18
<i>PISKUN, Benjamín, Ing. CSc.</i>	19
<i>PRIESOL, Adolf, prof. Dr.h.c. Ing. DrSc.</i>	19
<i>STEINHÜBEL, Gejza, doc. RNDr. CSc.</i>	20
<i>STOLINA, Miroslav, prof. Dr.h.c. Ing. DrSc.</i>	20
<i>ŠKULTÉTY, Jozef, prof. Ing. CSc.</i>	21
<i>ŠMELKO, Štefan, prof. Ing. DrSc.</i>	21
<i>ŠTEFANČÍK, Ladislav, prof. Ing. DrSc.</i>	22
<i>ŠŤASTNÝ, Tibor, doc. Ing. CSc.</i>	22
<i>TOKÁR, Ferdinand, doc. Ing. DrSc.</i>	23
<i>URGELA, Jozef, Ing. CSc.</i>	23
<i>ZACHAR, Dušan, Člen korešpondent ČSAV a SAV, prof. Ing. DrSc.</i>	24
<i>ČAPEK, Miroslav, doc. Ing. DrSc.</i>	24
<i>GADEK, Kazimierz, doc. Dr. Dr.hab. inž.</i>	25
<i>Osobnosti potravinárskych vied</i>	26
<i>AUGUSTÍN, Jozef, doc. PharmDr. PhD.</i>	26
<i>BOBIŠ, Ladislav, Ing. CSc.</i>	26

<i>CEJPEK, Kamil, doc. Ing. PhD.</i>	26
<i>DANDÁR, Alexander, prof. Ing. DrSc.</i>	27
<i>DUŠEK, Bohumil, prof. Ing.</i>	28
<i>GÖRNER, Fridrich, prof. Dr. Ing. DrSc.</i>	28
<i>HERIAN, Karol, Ing., CSc.</i>	29
<i>IVANČENKO, Dmitrij, prof. Dr.techn. Ing.</i>	30
<i>JANÍČEK, Dušan, Ing.</i>	30
<i>KOMAN, Václav, prof. Ing. DrSc.</i>	31
<i>KOVÁČ, Milan, Ing., PhD.</i>	31
<i>MRÁZ, Igor, Ing. PhD.</i>	32
<i>PALO, Vladimír, doc. Ing. PhD.</i>	32
<i>PETŘÍKOVÁ, Darina, Ing. CSc.</i>	33
<i>PRÍBELA, Alexander, prof. Ing. DrSc.</i>	33
<i>SMIRNOV, Vladimír Ing. CSc.</i>	34
<i>STRMISKA, František, prof. RNDr. CSc.</i>	35
<i>STUDNICKY, Július, doc. Dr. techn. Ing. CSc.</i>	35
<i>SZEMES Vojtech, Ing. CSc.</i>	36
<i>SZOKOLAY, Alexander, Ing. DrSc.</i>	36
<i>SCHMIDT, Štefan, prof. Ing. PhD.</i>	37
<i>ŠAJBIDOR, Ján, prof. Ing. DrSc.</i>	37
<i>ŠKÁRKA, Bohumil, prof. Ing. DrSc.</i>	38
<i>TAKÁCSOVÁ, Mária, doc. Ing. PhD.</i>	39
<i>UHNÁK, Ján Ing., CSc.</i>	39
<i>VAŠÁTKO, Josef prof. Dr. techn. Ing. DrSc.</i>	40
<i>ICIEK, Jan, prof. Dr. dr.hab. inž.</i>	41
<i>KADLEC, Pavel, prof. Ing. DrSc.</i>	41
<i>KULBE Klaus-Dieter, em.o.Univ. Prof. Dipl.-Chem.Dr.</i>	42
<i>MAUCH Werner, prof. Dr. Ing.</i>	43
<i>SURÓWKA Krzysztof, prof. Dr hab. Inž.</i>	43
<i>VALTER, Vladimír, doc. Dr. techn. Ing. DrSc.</i>	44
<i>Osobnosti pedologických vied</i>	45
<i>BEDRNA, Zoltán, doc. Ing. DrSc.</i>	45
<i>BIELEK, Pavol, prof. RNDr. DrSc.</i>	46
<i>BUBLINEC, Eduard, prof. Ing. PhD.</i>	46
<i>ČURLÍK, Ján, doc. RNDr. DrSc.</i>	47
<i>DŽATKO, Michal, RNDr. PhD.</i>	48
<i>FULAJTÁR, Emil, Ing. PhD.</i>	49
<i>HRAŠKO Juraj, prof. Ing. DrSc.</i>	49
<i>HANES, Jozef, prof. Ing., PhD.</i>	50
<i>JAMBOR, Pavel, Ing. CSc.</i>	51
<i>JURÁNI, Bohdan, prof. Ing. CSc.</i>	52
<i>KOZÁNEK, Josef, prof. Ing. DrSc. dr.h.c.</i>	52
<i>KULHAVÝ, Jiří, prof. Ing. CSc.</i>	53
<i>LINKEŠ, Vladimír, Ing. CSc.</i>	54
<i>MICHALEC, MILAN, Ing. CSc.</i>	55
<i>ONDRÁŠEK, Ľudovít, RNDr., CSc.</i>	55

ŠÁLY, Rudolf, prof. Dr. Ing.	56
ŠURINA, Bohumil, RNDr.	56
ZAUJEC, Anton, prof. Ing. CSc.	57
Osobnosti veterinárskych vied	59
BOĎA, Koloman, prof. MVDr. DrSc.	59
FRIDECKÝ, Akúcius, prof. Ing. Dr.h.c. DrSc.	59
SOKOL, Augustín, prof. MVDr. DrSc.	60
TUREK, Peter, prof. MVDr. PhD.,	60
TREMLOVÁ Bohuslava, doc. MVDr. CSc.	61
Osobnosti poľnohospodárskych vied	63
ANDRAŠČÍK, Michal, prof. Ing. DrSc.	63
BIELIK, Peter, Dr.h.c. prof. Ing. PhD.	63
BACO, Peter, Ing. PhD.	65
BOJŇANSKÝ, Vít, doc. Ing. DrSc.	66
BULLA, Jozef, prof. Ing. DrSc.	67
ELIÁŠ, Pavol, prof. RNDr., CSc.,	67
GÖBÖ, Andrej, doc. Ing. CSc.	69
GREGOROVÁ, Helena, doc. Ing. CSc.	70
HOLOBRADÝ, Konštantín, prof. Ing. CSc.	71
HRIČOVSKÝ, Ivan, prof. Ing. DrSc.	71
HRUBÍK, Pavel prof. Ing. DrSc.	72
HÚSKA, Jozef, doc. Ing. CSc.	72
JANITOR, Anton, Ing. PhD.	73
JAROŠOVÁ, Alžbeta, prof. Ing. Ph.D.,	73
JUHÁSOVÁ, Gabriela, doc. Ing. CSc.	75
KARABÍNOVÁ, Mária, doc. Ing. PhD.	75
KLOPČEK, Anton, prof. Ing. CSc.	76
KRAJČOVIČ, Vladimír, prof. Ing.	76
KRÁČMÁR, Stanislav, prof. Ing., DrSc.,	77
KRÁĽOVA, Viera, Mgr. PhD.	77
KRÁĽOVIČ, Ján, Ing. DrSc.	78
MAJERČIAK, Pavel, prof. Ing. DrSc.	78
MICHALÍKOVÁ Alla, prof. Ing. CSc.	79
PEVNÁ, Vlastimila, doc. Ing. PhD.	80
PLESNÍK Ján, prof. Dr.h.c. Ing. DrSc.	81
REPKA, Jozef, prof. Ing. DrSc.	82
SOMMER Alexander, prof. Ing. DrSc.	82
SUPUKA, Ján, prof. Ing. DrSc.	83
ŠPÁNIK, František, prof. Ing. CSc.,	84
ŠPALDOŇ, Emil, prof. Dr.h.c. Ing. DrSc.	84
TOMKA, Ondrej, doc. Ing. CSc.	85
ŠVIHRA, Ján, prof. Ing. DrSc.	85
VALIHORA, Branislav, Ing. PhD.	86
WEISMANN Ľudovít, doc. Ing. DrSc.	87
ZIMA, Miroslav, doc. Ing. CSc.	88